

ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ການສົ່ງເສີມ ປູກຖົ່ວເຫຼືອງ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ:

ຕົວກຳນົດຄວາມສຳເລັດຜົນ ແລະ ຜົນກະທົບ ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໃນຕໍ່ໜ້າ

ການຮ່ວມມື ສຶກສາຊ່ວງໄລຍະສັ້ນໂດຍ
ໂຄງການຍ່ອຍ ການສົ່ງເສີມ/ການຄົ້ນຄວ້າ ລະບົບການປູກຝັງ
ແລະ ໂຄງການຍ່ອຍ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

ໂຄງການ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຂດພູດອຍ ຮ່ວມມື ລາວ-ຊູແອດ
ກັນຍາ 2005

ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ບົດລາຍງານ ພາກສະໜາມ ຂອງ (ຄກ ກປຂ ລຊ) ເລກທີ. 2005/09

ການສົ່ງເສີມ ປູກຖົ່ວເຫຼືອງ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ:
ຕົວກຳນົດຄວາມສຳເລັດຜົນ ແລະ ຜົນກະທົບ ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນໃນຕໍ່ໜ້າ

ການຮ່ວມມື ສຶກສາ ຊ່ວງໄລຍະສັ້ນ ໂດຍ:
ໂຄງການຍ່ອຍການສົ່ງເສີມ/ການຄົ້ນຄວ້າ ລະບົບການປູກຝັງ
ແລະ ໂຄງການຍ່ອຍ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

ໂຄງການ ຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຂດພູດອຍຮ່ວມມື ລາວ-ຊູແອດ (ຄກ ກປຂ ລຊ)
ເດືອນ ກັນຍາ 2005

ຄຳຂອບໃຈ

ພວກຂ້າພະເຈົ້າ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ຢ່າງຈິງໃຈ ມາຍັງ ບັນດາ ທ່ານ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ຊີ້ນຳ-ນຳພາ ການສຶກສາ ໃນຄັ້ງນີ້ ເຊັ່ນ:

ພະນັກງານຂັ້ນນຳ ແລະ ພະນັກງານ ຂອງຫ້ອງການ ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ເມືອງ ແລະ ຫ້ອງການ ການຄ້າ ເມືອງຊຽງເງິນ ທີ່ໄດ້ສະລະເວລາ ແລະ ສະໜອງ ໃຫ້ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານຕ່າງໆ .

ຊາວກະສິກອນ ບ້ານຫ້ວຍໂຄດ ແລະ ບ້ານໂພນສະຫວ່າງ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ການແລກປ່ຽນປະສົບການ ໃນການປູກກົວເຫຼືອງ.

ທ່ານ ເພັດ ຣາມາ - ຜູ້ຈັດການ ບໍລິສັດ ວິໄລກຸນສາກົນ ຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ ຈຳກັດ

ພະນັກງານຂັ້ນນຳ ແລະ ພະນັກງານ ຂອງ ສູນຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ພາກເໜືອ (NAFReC) ສຳລັບ ການກະກຽມ ແລະ ຕິດຕາມ ພວກຂ້າພະເຈົ້າ ລົງຢ້ຽມຢາມ ພາກສະໜາມ ແລະ ດຳເນີນການ ສຳພາດ ຕ່າງໆ .

ມານະໂອກາດນີ້, ພິເສດ ຂໍສະແດງ ຄວາມຂອບອົກ ຂອບໃຈມາຍັງ ນາງ ກອງມີ, ນາງ ພອນ ສະໝິດ, ທ່ານ ສົມພັນ, ທ່ານ ປົວວັນ ແລະ ທ່ານ ອຸໄທ. ພວກຂ້າພະເຈົ້າ ມີຄວາມປຶ້ມປິຕິຍືນດີ ນຳການແປພາສາ ພາກສະໜາມ ໂດຍ ທ່ານ ໄຊຊະນະ ແລະ ທ່ານ ທັນສະໄໝ ໃນຊ່ວງເວລາດຳເນີນການສຳພາດ.

ພົບໄດ້ຮັບຈາກການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ໄດ້ນຳສະເໜີທີ່ກອງປະຊຸມ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ກ່ຽວກັບ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ການ ຕະຫຼາດ (MIS) ທີ່ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ໃນ ວັນທີ 5-6/07/2005 ໃນຫົວຂໍ້ “ການສົ່ງເສີມ ປູກກົວ ເຫຼືອງ ເປັນສິນ ຄ້າ: ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ແມ່ນພຽງພໍ ຫຼື ບໍ່?”. ກອງປະຊຸມຄັ້ງນີ້ ໄດ້ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນ ໂດຍ ການອຸປະ ກຳ ສະໜັບສະໜູນ ຂອງ ສະຖາບັນ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (NAFRI), ອົງການ ອາສາສະໝັກ SNV, ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຂດພູດອຍ ຮ່ວມມື ລາວ-ລູແອດ (LSUAFRP), ອົງການ FAO, ແລະ ອົງການ ລູກຄ້າບວກ ເພື່ອການພັດທະນາ. ພວກຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຊື່ນຊົມ ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງທຸກຂັ້ນ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ ໂອກາດ ແກ່ພວກຂ້າພະເຈົ້າ.

ທ່ານ Blesilda M. Calub
ທີ່ປຶກສາດ້ານການສົ່ງເສີມ/ຄົ້ນຄວ້າ ລະບົບການປູກກົວ

ທ່ານ Daniel Talje
ຜູ້ຊ່ວຍຊ່ຽວຊານ ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

ທ່ານ ຄຳພູ ຜູ້ຍາວົງ
ນັກຄົ້ນຄວ້າ ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

ສັງລວມ

ກໍລະນີສຶກສາຄັ້ງນີ້ໄດ້ດຳເນີນຮ່ວມກັນ ໂດຍ ໂຄງການຍ່ອຍ ດ້ານການສົ່ງເສີມ / ການຄົ້ນຄວ້າ ລະບົບການປູກ ພຽງ ແລະ ໂຄງການຍ່ອຍ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ເພື່ອສ້າງເປັນເອກະສານ, ຕີລາຄາ ແລະ ກອດກອນບົດຮຽນ ຈາກປະສົບການ ກ່ຽວກັບການສົ່ງເສີມ ປູກຖົ່ວເຫຼືອງ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ໃນເມືອງຊຽງເງິນ, ແຂວງຫຼວງພະ ບາງ. ບົດຮຽນທີ່ ກອດກອນມາໄດ້ ຈະໄດ້ນຳເອົາໄປ ທົດລອງ ສຶກສາ-ປຽບທຽບ ຢູ່ໃນພາກສະໜາມ ໂດຍ ໂຄງ ການ ຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຂດພູດອຍ ຮ່ວມມື ລາວ-ອູແອດ ໃນຮູບແບບການປູກ ແບບປະສົມ-ປະ ສານກັບສາລີ ແລະ ກົ່ວເຫຼືອງ.

ການພະລິດກົ່ວເຫຼືອງເປັນສິນຄ້າ ແມ່ນແຫຼ່ງທ່າແຮງດ້ານນຶ່ງ ທີ່ເປັນລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ, ຊາວຄ້າ ຂາຍ ແລະ ລັດຖະບານ. ຜູ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ, ປັດໃຈທາງດ້ານຕະຫຼາດ ແລະ ໂຄງສ້າງ ດ້ານການປະຊາສຳພັນ ໄດ້ກາຍເປັນຕົວກຳນົດຕົ້ນຕໍ ຈຳນວນນຶ່ງ ເພື່ອບັນລຸຜົນສຳເລັດ ດ້ານການສົ່ງເສີມ ປູກຖົ່ວເຫຼືອງ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ ຢູ່ໃນ ພາກເໜືອ ຂອງ ລາວ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍ້ອນເປັນພືດສິນຄ້າອັນໃໝ່ ການພະລິດ ກົ່ວເຫຼືອງ ຈຶ່ງປະເຊີນກັບ ການທ້າທາຍຫຼາຍດ້ານ. ການສົ່ງເສີມ ປູກພືດແບບລະບົດດຽວ ໃນເນື້ອທີ່ ອັນກວ້າງຂວາງ ແລະ ເກີດຂຶ້ນຢ່າງວ່ອງໄວນັ້ນ, ຈະຕ້ອງໄດ້ ເຮັດດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງ. ທົດນຳ ແລະ ນະໂຍບາຍ ທີ່ເປັນການກະຕຸກຄຸກຍູ້ ລະບົບການປູກພຽງແບບປະສົມ ປະສານ ບວກກັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ຮັບປະກັນນັ້ນ ຊ່ວຍສົ່ງເສີມການພະລິດ ກົ່ວເຫຼືອງແບບຍືນຍົງໄດ້. ທຳນອງ ດຽວກັນນີ້, ການທົບທວນນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ດ້ານການຄ້າ ທີ່ມີຢູ່ໃນປັດຈຸບັນ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເຮັດ ເພື່ອກະຕຸ້ນໃຫ້ ຊາວກະສິກອນ ແລະ ຊາວຄ້າຂາຍ ໄດ້ສືບຕໍ່ພະລິດ ກົ່ວເຫຼືອງ.

ຄວາມພະຍາຍາມຮ່ວມກັນ ຂອງລັດຖະບານ, ຂະແໜງການຕ່າງໆ ຂອງເອກະຊົນ, ອົງກອນ ຜູ້ໃຫ້ທຶນຕ່າງໆ ແລະ ຊາວກະສິກອນ ຈະເຮັດໃຫ້ຜົນກະທົບເປັນໄປໃນທາງບວກຫຼາຍຂຶ້ນ ຈາກທັດສະນະທາງດ້ານນິເວດການກະເສດ, ເສດຖະກິດ, ວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ ຫຼື ທາງສະຖາບັນ-ນະໂຍບາຍ. ໂດຍການຮັບຮູ້ຜົນກະທົບ ທີ່ອາດຈະເກີດໃນຕໍ່ ໜ້າ, ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ສາມາດກຽມພ້ອມປ້ອງກັນໄດ້ດີກ່ວາ ເພື່ອປ້ອງກັນໄພອັນຕະລາຍ ຈາກຜົນກະທົບ ດັ່ງກ່າວ.

ປະສົບການ ທີ່ໄດ້ມາຈາກ ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການສະໜອງຄວາມຮູ້ດ້ານວິຊາການຢ່າງພຽງພໍ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ພະນັກງານ ຂອງຫ້ອງການສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງ ໃນການປູກພືດ ເພື່ອເປັນ ສິນຄ້າ ຈະເຮັດໃຫ້ພະລິດຕະພາບການພະລິດ ດີຂຶ້ນແນ່ນອນ. ການສ້າງຕັ້ງລະບົບການຕິດຕາມ-ກວດກາ ແລະ ລາຍງານກັນ ສາມາດສະໜອງ ການສະໜັບ-ສະໜູນ ແລະ ແກ້ໄຂໄດ້ບັນຫາ ຂອງການພະລິດ ໃນພື້ນທີ່ໄດ້ທັນກັບສະພາບການ. ມັນເປັນເລື່ອງທີ່ສຳຄັນ ທີ່ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຂດພູດອຍ ຮ່ວມມື ລາວ-ອູ ແອດ ຈະລິເລີ້ມຈັດຕັ້ງ ລະບົບ ຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ການຕະຫຼາດ ທີ່ເຊື່ອມໂຍງກັບຜູ້ພະລິດ ຕິດພັນກັບການຕະຫຼາດ ແລະ ຂະແໜງການຕ່າງໆ ຂອງເອກະຊົນ ແຕ່ຕ້ອງຮັກສາຄວາມດຸນດ່ຽງ ດ້ານພົນປະໂຫຍດ ຂອງພາກສ່ວນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ. ການດຳເນີນການຕິດຕໍ່ສື່ສານ ພາຍໃນພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຄວນຈະໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມ. ຮູບແບບ ການຄົ້ນຄວ້າ, ປະຍຸກ, ການສ້າງເອກະສານ ກ່ຽວກັບ ຂະບວນການ ທີ່ໄດ້ລົງມືເຮັດ ໂດຍ ໂຄງການ

ເພື່ອ ສົ່ງເສີມການປຸກຖົ່ວເຫຼືອງ ເປັນພືດສ້າງລາຍຮັບ ເຫັນວ່າ ມີຄວາມຈຳເປັນ. ບັນຫາດ້ານວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ ທີ່ກ່ຽວພັນກັບພຶດຕິກຳ ທີ່ຍອມຮັບເອົາໄດ້ ຂອງຊາວກະສິກອນ ແມ່ນຄວາມຕ້ອງການຂອງການສຶກສາ ແລະ ສ້າງເປັນເອກກະສານ.

ສາລະບານ

ຄຳຂອບໃຈ	3
ສັງລວມ	4
1. ພາກສະເໜີ	8
2. ຈຸດປະສົງ	8
3. ແບບແຜນ ວິທີການເຮັດວຽກ	8
4. ຄວາມເປັນມາ ໂດຍຫຍໍ້	9
5. ຂໍ້ມູນຄວາມເປັນຈິງ ກ່ຽວກັບຖົ່ວເຫຼືອງ	10
6. ຍຸດທະສາດ ສຳລັບການສົ່ງເສີມ ປູກຖົ່ວເຫຼືອງ ເປັນພືດສ້າງລາຍຮັບ	11
6.1 ຄາດໝາຍ ການຜະລິດ	11
6.2 ການແບ່ງເຂດ ການຜະລິດ	12
6.3 ການປູກ ພາຍໃຕ້ສັນຍາ	13
6.4 ການສະໜັບ-ສະໜູນ ທາງດ້ານວິຊາການ	13
7. ສະພາບການປູກຖົ່ວເຫຼືອງ ໃນທ້າຍລະດູການຜະລິດ ປີ 2004.	14
8. ຕົວກຳນົດ ເພື່ອບັນລຸຜົນສຳເລັດ ໃນການປູກຖົ່ວເຫຼືອງ	15
8.1 ພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	15
8.2 ໂຄງຮ່າງ ການຕະຫຼາດ	18
8.3 ກົດລະບຽບ ການຕະຫຼາດ	19
8.3.1 ລະບົບການອອກໃບອະນຸຍາດ (ໃບທະບຽນ)	19
8.4 ການແຂ່ງຂັນ ການຕະຫຼາດ ແລະ ປະສິດທິພາບ	21
8.5 ບໍລິມາດ ການຜະລິດ ແລະ ການຄ້າ-ຂາຍ ແບບບໍ່ເປັນທາງການ.	23
8.6 ໂຄງຮ່າງ ດ້ານການປະຊາສຳພັນ	24
8.6.1 ການສະໜອງ ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຢີ	24
8.6.2 ການສະໜອງ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ການຕະຫຼາດ	26
8.6.3 ການຊີ້ນຳ-ກວດກາ ຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ	27
9. ຜົນກະທົບ ທີ່ເປັນໄປໄດ້ ກ່ຽວກັບການຜະລິດ ຖົ່ວເຫຼືອງ	29
9.1 ຜົນກະທົບ ນິເວດທາງດ້ານການກະເສດ	29
9.2 ຜົນກະທົບ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ	30
9.3 ຜົນກະທົບ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ	31
9.4 ຜົນກະທົບ ທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງສະຖາບັນ	32
9.5 ເລື່ອງພິເສດ ກ່ຽວກັບການເກີດເຊື້ອລາ-ທາດເບື້ອ	33
10. ສະຫຼຸບ	34
11. ເອກກະສານອ້າງອີງ	35

ລາຍການ ຕາຕະລາງ

- ຕາຕະລາງ 1 ການວິເຄາະພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການຜະລິດຖົ່ວເຫຼືອງ ທີ່ເມືອງຊຽງເງິນ
ປີ 2004

ລາຍການ ຮູບສະແດງ

- ຮູບສະແດງ 1 ການແບ່ງເຂດ ຜະລິດການກະເສດ ຢູ່ ເມືອງຊຽງເງິນ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ປີ 2004
- ຮູບສະແດງ 2 ໂຄງຮ່າງ ການຕະຫຼາດ ກ່ຽວກັບ ຖົ່ວເຫຼືອງ ຢູ່ ເມືອງຊຽງເງິນ
- ຮູບສະແດງ 3 ສະພາວະ ການພັດທະນາ ດ້ານການຕະຫຼາດ ຜົນຜະລິດທາງການກະເສດ ຈາກ
ການຕະຫຼາດທີ່ບໍ່ມີການແຂ່ງຂັນ ກ້າວໄປສູ່ການຕະຫຼາດທີ່ມີການແຂ່ງຂັນສົມບູນແບບ
- ຮູບສະແດງ 4 ກະແສການໄຫຼວຽນ ຂອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຢີ ໄປສູ່ຊາວກະສິກອນ
- ຮູບສະແດງ 5 ລະບົບການຊື້ນຳ-ຕິດຕາມ ພາຍໃນໝູ່ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບການຜະລິດ
ຖົ່ວເຫຼືອງ ຢູ່ເມືອງຊຽງເງິນ
- ຮູບສະແດງ 6 ກະແສການໄຫຼວຽນ ດ້ານການລາຍງາຍສະທ້ອນຄືນ ພາຍໃນໝູ່ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
ກ່ຽວກັບ ການຜະລິດ ຖົ່ວເຫຼືອງ ຢູ່ ເມືອງຊຽງເງິນ

1. ພາກສະເໜີ

ນຶ່ງໃນບັນດາ ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍ ຂອງໂຄງການ ຄົ້ນຄ້ວາ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຂດພູດອຍ ຮ່ວມມື ລາວ-ຊູ ແອດ (ຄກ ຄກປຂ ລຸ) ແມ່ນການພັດທະນາທາງເລືອກ ທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຢີ ໂດຍອີງຕາມການຮັບຮູ້ ແບບດັ່ງເດີມ ແລະ ການຮັບຮູ້ໃໝ່ ທີ່ບັບປຸງຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ຜະລິດຕະພາບ ຂອງລະບົບການຜະລິດກະສິກໍາ ທີ່ມີຢູ່ໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ເພື່ອບັນລຸຕາມຈຸດປະສົງດັ່ງກ່າວ ໂຄງການ ຄກປຂ ລຸ ໂດຍ ຜ່ານໂຄງການຍ່ອຍ ການ ສົ່ງເສີມ/ການຄົ້ນຄ້ວາ ລະບົບການປູກຝັງ ໄດ້ດໍາເນີນການທົດລອງຢູ່ພື້ນທີ່ຂອງຊາວກະສິກອນ ຊຶ່ງສູນໃສ່ 12 ທາງເລືອກ ທີ່ເປັນເຕັກໂນໂລຢີ ໃນລະບົບການຜະລິດກະສິກໍາ.

ນຶ່ງໃນບັນດາ ທາງເລືອກດັ່ງກ່າວ ແມ່ນລະບົບການປູກພືດສະຫຼັບ ສາລີ + ພືດກະຕຸນກົ່ວ (ກົ່ວເຫຼືອງ ຫຼື ກົ່ວດິນ). ອີງຕາມການປະເມີນຜົນເບື້ອງຕົ້ນ ຂອງຊາວກະສິກອນ ກ່ຽວກັບການທົດລອງ ສຶກສາ ປຽບທຽບ ມີ ຊາວກະສິກອນ ຫຼາຍຄົນ ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈ ທີ່ຈະປູກມັນ (ກົ່ວເຫຼືອງ) ເຂົ້າຢູ່ໃນໄຮ່ຂອງຕົນ. ການລາຍງານ ຜົນເປັນແງ່ບວກ ດັ່ງກ່າວ ກະຕຸກລຸກຢູ່ ຂະຫຍາຍ ບ່ອນທີ່ໃຊ້ໃນການທົດລອງ ໃຫ້ລວມມີ ຊາວກະສິກອນ ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ມີເນື້ອທີ່ ຂະໜາດ ກວ້າງໃຫຍ່ໄພສານ. ຈຸດປະສົງຂອງການສຶກສາ ຄົ້ນຄ້ວາ ແມ່ນເພື່ອຄົ້ນ ພົບຜົນທີ່ສະແດງອອກ ຂອງການນໍາໃຊ້ ເຕັກໂນໂລຢີ ດັ່ງກ່າວ ພາຍໃຕ້ສະພາບເງື່ອນໄຂ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ຈຸດປະສົງອີກດ້ານນຶ່ງ ແມ່ນການສ້າງເອກກະ ສານ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ໃຫ້ມີທ່າທີ ທີ່ຍອມຮັບເອົາໄດ້ ແລະ ການດັດແປງແກ້ໄຂວິທີການ ຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຢີ ເພື່ອຕອບສະໜອງສະເພາະຄວາມ ຕ້ອງການ ຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ແລະ ສະພາບເງື່ອນໄຂ ຕ່າງໆ ບ່ອນທີ່ໃຊ້ທຳການຜະລິດ.

ແຕ່ວ່າ ກ່ອນທີ່ໂຄງການ ຄກປຂ ລຸ (LSUAFRP) ຈະສົ່ງເສີມການປູກກົ່ວເຫຼືອງ ໃນເນື້ອທີ່ ທີ່ກວ້າງ ຂວາງ ມັນ ເປັນເລື່ອງທີ່ດີ ທີ່ຈະກວດສອບປະສົບການ ຂອງຊາວກະສິກອນ ໃນພື້ນທີ່ບ່ອນອື່ນ ບ່ອນທີ່ການ ປູກກົ່ວເຫຼືອງໄດ້ຖືກ ສົ່ງເສີມ. ເຈດຈຳນົງ ແມ່ນຮຽນນຳປະສົບການ ໃນຮູບການຂອງຕົວກຳນົດ ຕໍ່ກັບ ການສົ່ງເສີມປູກກົ່ວເຫຼືອງ. ປັດໃຈ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດຜົນສຳເລັດ ຊຶ່ງພວກເຮົາຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາຈິງ-ເອົາຈັງ ເພື່ອຮັບປະກັນຜົນຮັບທີ່ດີ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ຄວາມທ້າທາຍຕ່າງໆ ຈະເຕືອນ ໃຫ້ແກ່ພວກເຮົາ ມີການກະກຽມ ທີ່ດີຂຶ້ນ ເພື່ອປະເຊີນ ກັບ ການທ້າທາຍຫຼາຍໆ ເທົ່ານັ້ນ. ມັນເປັນເລື່ອງທີ່ສຳຄັນອີກດ້ານນຶ່ງ ທີ່ຈະກວດສອບຜົນກະທົບ ທີ່ເປັນໄປໄດ້ ໃນການ ສົ່ງເສີມປູກກົ່ວເຫຼືອງ ເປັນພືດສ້າງລາຍຮັບ. ແນວຄວາມຄິດ ທີ່ຈະຊອກໄດ້ວ່າ ຈະເຮັດແນວໃດ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ຜົນກະທົບ ໃນແງ່ບວກ ໃນຂະນະດຽວກັນນັ້ນ ກໍ່ເພື່ອຫຼີກເວັ້ນຜົນຮັບທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນ ເປັນແງ່ລົບຕາມພາຍຫຼັງ.

2. ຈຸດປະສົງ

ຈຸດປະສົງ ຂອງການສຶກສາ ຄັ້ງນີ້ ແມ່ນ:

1. ເພື່ອສ້າງເອກກະສານ ແລະ ຕີລາຄາ ຕົວກຳນົດຄວາມສຳເລັດຜົນ ຂອງການສົ່ງເສີມ ປູກ ກົ່ວເຫຼືອງ ເປັນສິນຄ້າ ຢູ່ທີ່ເມືອງຊຽງເງິນ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ.
2. ເພື່ອວິເຄາະ ຜົນກະທົບ ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ ຈາກການສົ່ງເສີມ ປູກກົ່ວເຫຼືອງ ເພື່ອເປັນສິນຄ້າ.
3. ເພື່ອກຸອດກຸອນບົດຮຽນ ທີ່ມີສ່ວນພົວພັນເຖິງການສົ່ງເສີມ ການປູກກົ່ວເຫຼືອງ ໃນພື້ນທີ່ ຂອງ ໂຄງການ ຄກປຂ ລຸ.

3. ແບບແຜນ ວິທີການເຮັດວຽກ

ການສຳພາດ ທີ່ນຳໃຊ້ແບບສອບຖາມ, ສົນທະທະນາກຸ່ມເບົາໝາຍ ແລະ ສ້ຽມຢາມພື້ນທີ່ການຜະລິດ ໄດ້ຈັດ ຕັ້ງ ຢູ່ໃນ 2 ບ້ານ: ບ້ານຫວຍໂຄດ ແລະ ບ້ານໂພນສະຫວັນ ທີ່ເມືອງຊຽງເງິນ ແຂວງຫຼວງພະບາງ. ການປູກກົ່ວເຫຼືອງ ເພື່ອ

ເປັນສິນຄ້າ ຫາກໄດ້ນຳເຂົ້າມາປູກ ໃນປີ 2004. ບຸກຄົນທີ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການສົ່ງເສີມປູກ ກົວເຫຼືອງ ລວມມີ: ຫົວໜ້າ ແລະ ພະນັກງານ ຫ້ອງການ ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ເມືອງ (DAFO), ຫົວໜ້າຫ້ອງການ ການຄ້າເມືອງ, ຊາວ ກະສິກອນ ຈາກບ້ານທີ່ມີການສຶກສາ ແລະ ຫົວໜ້າບໍລິສັດ ເອກະຊົນ ວິໄລຄູນ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ.

ການສຳພາດ ແລະ ການໂອ້ລົມ ໄດ້ດຳເນີນໄປ ໂດຍ ພາບການແປພາສາ ຂອງ ພະນັກງານ ສູນຄົ້ນຄວ້າກະ ສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ພາກເໜືອ (NAFRE). ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ຍັງມີບາງຄຳກາມ ຄ້າງຄາ ທີ່ບໍ່ມີຄຳຕອບ ອາດເປັນຍ້ອນ ພາສາ, ບັນຫາຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດ ທາງດ້ານເວລາ, ມັນເປັນເລື່ອງຍາກ ທີ່ຈະ ກວດສອບ ຂໍ້ມູນຂ່າວ ສານ ທີ່ໄດ້ມາຈາກ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ. ການໂອ້ລົມ ລົງເລິກ ລະອຽດ ແມ່ນ ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ຕໍ່ການ ຕິດຕາມ. ບາງຄັ້ງ ມີຄຳຕອບ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຊຶ່ງບໍ່ອາດສົມທຽບ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ໄດ້. ມຸມມອງ 3 ດ້ານ ໄດ້ຖືກເຮັດ ເພື່ອກວດສອບຄຳຄືນ ຂ່າວສານທີ່ໄດ້ຈາກຫຼາຍແຫ່ງ. ພິມຮັບ ຈາກການ ສຶກສາ ຄົ້ນຄວ້າ ຄັ້ງນີ້, ໂດຍລວມແລ້ວ ແມ່ນເລື່ອງຈິງ ທີ່ແມ່ນສະພາບການໃນເຂດພາກເໜືອ ຂອງລາວ. ມັນອາດຈະນຳເອົາໄປໃຊ້ໄດ້ ສຳລັບພາກ ສ່ວນ ອື່ນໆ ອາດຈະມີຄວາມຈຳເປັນ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ສຶກສາ-ຄົ້ນຄວ້າ.

4. ຄວາມເປັນມາໂດຍຫຍໍ້

ໃນປີ 2004, ມີບໍລິສັດ ເອກະຊົນ ທີ່ຊື່ວ່າ ບໍລິສັດ ສາກົນ ຂາອອກ-ຂາເຂົ້າ ວິໄລຄູນ ຈຳກັດ ໄດ້ລິເລີ່ມ ໂຄງການ ສັນຍາ ພູກພັນ-ການປູກ ສຳລັບການຜະລິດກົວເຫຼືອງ ໃນເມືອງຊຽງເງິນ. ສັນຍາໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ ລະຫວ່າງ ບໍລິສັດ ແລະ ຊາວກະສິກອນ ເຊັ່ນ: ແນວພັນກົວເຫຼືອງ ສະໜອງໂດຍບໍລິສັດ ໃນລາຄາ 1 ກິໂລ = 8.100 ກີບ; ສານໄຊໂຊບຽມ ໄດ້ສະໜອງໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແບບບໍ່ບັງຄັບ ທຽບຄ່າ 1 ກິໂລ = 8.100 ກີບ/1 ຫໍ່ 200 ກຸກມ; ຊາວກະສິກອນ ສະໜອງຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ເຊັ່ນ: ດິນ ແລະ ແຮງງານ. ໃນເວລາ ເກັບກ່ຽວ ຊາວກະສິກອນ ມີພັນທະ ທີ່ຈະຕ້ອງຂາຍ ກົວເຫຼືອງທັງໝົດ ທີ່ຜະລິດມານັ້ນ ໃຫ້ແກ່ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ແຕ່ຜູ້ດຽວ. ບ/ສ ໄດ້ເກັບຊື້ ຕາມລາຄາ ປະກັນໄວ້ ແຕ່ 1.500 - 2.000 ກີບ ຕໍ່ 1 ກິໂລ ໂດຍອີງຕາມ ຄຸນນະ ພາບ ຂອງເມັດກົວເຫຼືອງ. ຄ່າແນວພັນ ທີ່ໄດ້ສະໜອງໃຫ້ ແຕ່ຕອນຕົ້ນ ໄດ້ລົບອອກກ່ອນ ແລະ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອ ແມ່ນຈະຈ່າຍໃຫ້ແກ່ ຊາວກະສິກອນ. ມັນສາມາດເຮັດໄດ້ກ້າຫາກ ຊາວກະສິກອນ ຈະໃຊ້ແທນຄືນ ຕາມອັດ ຕາສ່ວນ 4 ກິໂລ ຕໍ່ 1 ກິໂລ ແນວພັນ ທີ່ກູ້ຢືມ ໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດ.

ເຊັ່ນດຽວກັນກັບອົງກອນ ທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ, ອົງການ ສຸພານິມິດ ໄດ້ສົ່ງເສີມການປູກກົວເຫຼືອງ ໃນ ເມືອງຊຽງ ເງິນ. ໄດ້ມີການສະໜອງການອົບຮົມ ແລະ ແນວພັນ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແຕ່ບໍ່ມີສັນຍາເກັບຊື້ ຄືນພິນເກັບກ່ຽວ. ຊາວກະສິກອນ ແມ່ນມີສິດ-ເສລີ ທີ່ຈະຂາຍໃຫ້ໃຜກໍໄດ້ ຜູ້ທີ່ຕ້ອງການຊື້. ອົງການສຸພານິ ມິດ ມີແຕ່ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ ຊາວ ກະສິກອນ ສົ່ງຄືນແນວພັນທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ກູ້ຢືມມາເທົ່ານັ້ນ.

ການປູກກົວເຫຼືອງເປັນສິນຄ້າ ເປັນເລື່ອງໃໝ່ ສຳລັບຊາວກະສິກອນສ່ວນໃຫຍ່ໃນເຂດນີ້. ໃນໄລຍະພາບມາ, ມີ ຊາວ ກະສິກອນ ຈຳນວນນຶ່ງ ເຄີຍປູກກົວເຫຼືອງມາແລ້ວ ແຕ່ຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຈຳກັດ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ແນວພັນ ພື້ນເມືອງ. ສຳ ລັບຊາວກະສິກອນສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນເປັນຄັ້ງທຳອິດທີ່ປູກກົວເຫຼືອງ ໂດຍໃຊ້ແນວພັນໃໝ່ ທີ່ແນະ ນຳໂດຍ ບໍລິສັດ ວິໄລ ຄູນ ຫຼື ອົງການສຸພານິມິດ.

ການວິນິເສ ຈາກຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ທີ່ສະໜອງໃຫ້ ໂດຍຊາວກະສິກອນ ແລະ ວິໄລຄູນ ວ່າ ການປູກກົວເຫຼືອງ ປີ 2004 ນັ້ນ ບໍ່ຕອບສະໜອງ ກັບຄວາມຄາດຫວັງ. ມີຊາວກະສິກອນ ຫຼາຍໆຄົນ ໄດ້ເວົ້າວ່າ ພວກເຂົາ ເກັບກູ້ໄດ້ພຽງສົ່ງ ແນວພັນຄືນໃຫ້ບໍລິສັດ ເທົ່ານັ້ນ. ບາງພວກໄດ້ເວົ້າວ່າ: ຍັງບໍ່ທັນ ໄດ້ຮອດເກັບກ່ຽວ ແລະ ເປັນ ເຫດໃຫ້ຄ້າງໝີ້ ກັບ ບໍລິສັດ, ມີ ຊາວກະສິກອນບາງຄົນ ອ້າງວ່າເຂົາເຈົ້າເກັບກ່ຽວໄດ້ໜ້ອຍນຶ່ງ.

ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຫ້ອງການສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ອ້າງວ່າ ໄດ້ຮັບພິນ 60% ຂອງເນື້ອທີ່ປູກກົວ ເຫຼືອງ ທັງ ໝົດ 900 ຣຕ. ແຕ່ຍ້ອນສາຍເຫດໃດບໍ່ໄດ້ອະທິບາຍ. ຄາດຄະເນຜະລິດຕະພາບ 0,8-1,2 ຕ/ຣຕ, ເນື້ອທີ່ 900 ຣຕ

ຈະໃຫ້ຜົນຜະລິດຖົ່ວເຮືອງ 720 -1.080 ໂຕນ. ໃນຄວາມສາມາດຜະລິດໄດ້ 60% ໝາຍ ຄວາມວ່າ ຖົ່ວເຮືອງ ຜະລິດໄດ້ 432-640 ໂຕນ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ບ/ສ ວິເລຄຸນ ອ້າງວ່າ ສາມາດ ເກັບຊີ້ ຖົ່ວເຮືອງທີ່ມີ ຄຸນ ນະພາບຕ່ຳ ໄດ້ພຽງ 200 ໂຕນ ໃນລະດູການປູກພືດ ປີ 2004 ທີ່ເມືອງລຽງເງິນ. ສາຍເຫດເປັນຍ້ອນຄຸນນະພາບ ແລະ ປະລິມານຕ່ຳ ບ/ສ ວິເລຄຸນ ບໍ່ສາມາດສົ່ງອອກໄປຂາຍຕ່າງປະເທດໄດ້. ບ/ສ ວິເລຄຸນ ສາມາດ ຂາຍຖົ່ວເຮືອງ ອອກໄດ້ ໃນຕະຫຼາດ ພາຍໃນປະເທດເທົ່ານັ້ນ.

ສົມມຸດວ່າ ຄວາມສາມາດຂອງການຜະລິດໄດ້ 60% ແມ່ນຖືກຕ້ອງ, ຈຳນວນຖົ່ວເຮືອງ ຍັງເຫຼືອ 232-440 ໂຕນ ແມ່ນເກັບຮັກສາໄວ້ຍ້ອນສາຍເຫດ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: (1) ເກັບຮັກສາໄວ້ເຮັດແນວພັນ ເພື່ອປູກໃນລະດູການ ໜ້າ, (2) ເກັບເອົາໄວ້ ເພື່ອການບໍລິໂພກ ພາຍໃນຄອບຄົວ, (3) ແບ່ງປັນໃຫ້ຊາວກະສິກອນຜູ້ອື່ນທົດລອງ ປູກ, (4) ເກັບຮັກ ສາໄວ້ຂາຍ ເມື່ອລາຄາດີຂຶ້ນ ແລະ (5) ຂາຍອອກໃຫ້ພັກຄີ ຄົນອື່ນໆ.

5. ຂໍ້ມູນຄວາມເປັນຈິງ ກ່ຽວກັບຖົ່ວເຮືອງ

ຖົ່ວເຮືອງ (ຫຼື ເອີ້ນຊື່ວິທະຍາສາດວ່າ Glycine max l) ເປັນພືດຊະນິດນຶ່ງ ທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງ ມັນເປັນແຫຼ່ງທີ່ ສຳຄັນ ຂອງສິ່ງທີ່ເໝືອກວ່າໝູ່ອັນນຶ່ງ ທີ່ມີທາດໂປຕີນບໍ່ແພງ ແລະ ໃຫ້ນ້ຳມັນພືດ ເພື່ອການບໍລິໂພກ ຂອງ ມະນຸດ. ສິ່ງເສດເຫຼືອຈາກການຜະລິດເອົານ້ຳມັນ ເປັນສ່ວນປະກອບອາຫານສັດທີ່ສຳຄັນ ມີທາດໂປຕີນສູງ. ຍ້ອນເປັນພືດ ຕະກູນຖົ່ວ, ການສຳພັນຂອງຖົ່ວເຮືອງ ກັບແບັກເຕີເຣຍ rhizobium ສາມາດປະກອບສ້າງ ຕ່ອມສັງເຄາະ ບ່ອນທີ່ ໃນໂຕເຈນຖືກເກາະຕິດ ໂດຍດູດເອົາມາຈາກບັນຍາກາດ. ບັນຫານີ້ ຊ່ວຍປັບປຸງ ຄວາມອຸດົມສົມບູນ ຂອງດິນຂຶ້ນຕື່ມ.

ຖົ່ວເຮືອງ ເຄີຍໄດ້ປູກ ແລະ ໄດ້ບໍລິໂພກ ມາແລ້ວ ຢູ່ໃນປະເທດຈີນ ກ່ວາ 5.000 ປີ. ປັດຈຸບັນ ປະເທດສະ ຫະລັດອາ ເມລິກາ (USA) ເປັນປະເທດນຳໜ້າ ໃນນາມເປັນປະເທດ ຜູ້ຜະລິດລາຍໃຫຍ່ທີ່ສຸດ. ແຕ່ເຖິງປານ ນັ້ນ, ປະເທດ ບູຣຸຊິນ ກືວ່າ ເປັນປະເທດກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ ຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ແຕ່ນີ້ ຮອດປີ 2010 (ຂໍ້ມູນເກັບໄດ້ 2003). ຖົ່ວເຮືອງ ເປັນພືດທີ່ເກີດຢູ່ໃນເຂດ ອົບອຸ່ນ ແຕ່ແນວພັນຕ່າງໆ ໄດ້ຖືກພັດທະນາການ ໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບເງື່ອນໄຂ ຂອງ ການປູກ ຢູ່ເຂດຮ້ອນ. ໃນປະເທດ USA ແລະ ປະເທດ ເອີລົບ ຕາເວັນຕົກ ຖົ່ວເຮືອງ ໄດ້ປູກເປັນບໍລິເວນກວ້າງ ໃຫຍ່ໄພສານ ໂດຍການນຳໃຊ້ລະບົບກົນຈັກ. ສະມັດຕະພາບ ສະເລ່ຍ ໃນ USA ແມ່ນ 2,6 ໂຕນ/ຮຕ ແລະ ຢູ່ໃນບັນດາ ປະເທດ ເອີລົບຕາເວັນຕົກ ແມ່ນ 3,5 ໂຕນ/ຮຕ (IITA 2000).

ໃນປະເທດ ບຣາຊິນ ການປູກຖົ່ວເຮືອງ ໄດ້ກາຍເປັນສ່ວນນຶ່ງ ຂອງລະບົບການປູກພືດໝູ່ນວຽນ ເຊັ່ນ: ລະບົບການ ປູກພືດໝູ່ນວຽນ ຖົ່ວເຮືອງ-ສາລີ-ເຂົ້າ ມີເມັດ ຫຼື ຖົ່ວເຮືອງ-ພືດຖົ່ວກິນໄດ້-ເຂົ້າ. ສະມັດຕະພາບ ສະເລ່ຍ ໃນປີ 2003 ແມ່ນ 3,4 ໂຕນ/ຮຕ ແຕ່ວ່າ ພວກເຂົາ ມີຄວາມມຸ່ງໝາຍ ຈະຍົກສະມັດຕະພາບ ຂອງຖົ່ວເຮືອງ ຂຶ້ນໃນຕໍ່ໜ້າ ໃຫ້ໄດ້ 4 ໂຕນ/ຮຕ (Truels 2003).

ຫຼາຍປະເທດ ໃນທະວີບອາຟຣິກາ ປູກຖົ່ວເຮືອງເປັນພືດຕົ້ນຕໍ ຢູ່ໃນຟາມຂະໜາດນ້ອຍຂອງຕົນ ແບບຄອບຄົວ ເປັນ ພືດສຳລັບຂາຍ ຫຼື ຂາຍປົນກັບພືດຊະນິດອື່ນ ເຊັ່ນ: ສາລີ ຫຼື ມັນຕົ້ນ. ຕົ້ນທຶນການຜະລິດຕ່ຳ ແລະ ໜ້າວຽກປະຕິບັດ ຢູ່ພື້ນທີ່ ປົກກະຕິເຮັດດ້ວຍມື ໂດຍຜະລິດຕະພາບ ສະເລ່ຍ 0,9 ໂຕນ/ຮຕ.

ນອກຈາກ ປະເທດຈີນ ແລະ ບັນດາ ປະເທດ ອາຊີ ອື່ນໆ ທີ່ມີປະຫວັດ ອັນຍາວນານ ຂອງການປູກຖົ່ວເຮືອງ ແລ້ວ ຍັງມີປະເທດ ອົບຸນ, ເກົາຫຼີ, ອິນໂດເນເຊຍ, ແລະ ອິນເດຍ (Shurleff ແລະ Aoyagi 2004). ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ການປູກຖົ່ວເຮືອງ ໄດ້ຖືກນຳສະເໜີ ເປັນເລື່ອງໃໝ່ອ່ຽມ.

ແຕກຕ່າງຈາກພືດທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆ ໃນ ສປປ ລາວ ເຊັ່ນ: ເຂົ້າໄຮ່, ສາລີ, ໝາກງາ ຫຼື ໝາກເດືອຍ. ພວກມັນ ເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນປູກງ່າຍ ໃນຫຼາຍໆ ພື້ນທີ່. ຖົ່ວເຮືອງ ເປັນພືດທີ່ຮັບອິດທິພົນ ຕໍ່ກັບສະພາບແວດລ້ອມໄດ້ງ່າຍ (ອ່ອນໄຫວງ່າຍ).

ກົວເຫຼືອງ ຮອງຮັບເອົາສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ກະທົບໃສ່ສະພາບຂອງມັນ ເຊັ່ນ: ຄວາມງອກ, ການເຕີບໂຕ, ການອອກດອກ, ການພັດທະນາການຂອງຝັກ (ເບ້ນແກ່ນ) ແລະ ສະມັດຕະພາບ ຂອງມັນ ກ່າວໝູ່ ແມ່ນແນວພັນ, ຕຸ່ມຂອງຮາກ, ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ ແລະ ຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ, ດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການຈັດສັນການປູກພືດ. ເປັນທີ່ຮູ້ນຳກັນ ແລ້ວວ່າ ສິ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ສະມັດຕະພາບຫຼຸດລົງ ແມ່ນວັດຖຸພືດ, ການທຳລາຍຂອງສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດພືດ (Pandey 1987). ດັ່ງນັ້ນ, ສິ່ງທີ່ອາດສາມາດເຮັດໃຫ້ມີທ່າແຮງສ້າງໃຫ້ສະມັດຕະພາບ ຂອງກົວເຫຼືອງ ສຸກສຸດນັ້ນ, ຊາວກະສິກອນ ຄວນຮັບຮູ້ສະພາບທີ່ເປັນຈິງຕ່າງໆ ຊຶ່ງກະທົບໃສ່ກັບການປູກກົວເຫຼືອງ ໃນແຕ່ລະວິກິດການແຫ່ງການເຕີບໂຕ. ມັນຈຶ່ງເປັນເລື່ອງສຳຄັນສຳລັບ ພວກເຂົາເຈົ້າ (ຊາວກະສິກອນ) ທີ່ຈະຕ້ອງຮັບຮູ້ວ່າ ຈະເຮັດແນວໃດ ເພື່ອປ້ອງກັນການກົດດັນ (ສິ່ງກະຕຸ້ນ) ຂອງແຕ່ລະພາວະການເຕີບໃຫຍ່ ຂອງພືດ.

6. ຍຸດທະສາດ ສຳລັບການສົ່ງເສີມ ປູກກົວເຫຼືອງ ເປັນພືດສ້າງລາຍຮັບ

ດ້ວຍຈຸດມຸ່ງໝາຍ ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ສ້າງຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ຂອງແຫຼ່ງລາຍຮັບ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ສະ ໜອງທາງເລືອກ ແບບກົງໄປ- ກົງມາ ຕໍ່ກັບການເຮັດໄຮ່ ແບບເລື່ອນລອຍ. ລັດຖະບານ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ສົ່ງເສີມ ການຜະລິດ ພືດເປັນສິນຄ້າ ສ່ວນໃຫຍ່ ໃນປະຈຸບັນນີ້ ແມ່ນກົວເຫຼືອງ. ການປະສົມ-ປະສານ ປູກກົວເຫຼືອງ ໃນໄຮ່ ຫຼື ນາ ຕາມລະບົບການຈັດທຳຟາມ ໃນ ສປປ ລາວ ຈະຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ ມີ ຜົນປະໂຫຍດ ແກ່ມະນຸດ ແລະ ທັງເປັນການໄພສະນາ ການ ໃຫ້ແກ່ສັດ ພ້ອມນັ້ນ ກໍ່ຍັງ ແມ່ນການປັບປຸງ ສະພາບ ຂອງດິນອີກດ້ວຍ. ຍ້ອນຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການອັນມະ ຫາສານທັງພາຍໃນ ກໍ່ຄື ສາກົນ, ກົວເຫຼືອງ ປັດຈຸບັນ ກຶກ ຈັບຕາວ່າ ເປັນພືດສ້າງລາຍຮັບ ຊຶ່ງກາຍເປັນທ່າແຮງອັນ ສູງສົ່ງ ໃນການເພີ່ມພູນລາຍຮັບ ໃຫ້ແກ່ຊາວ ກະສິກອນ.

ປະເທດໄທ ໄດ້ກາຍເປັນຕະຫຼາດສຳຄັນ ເພື່ອການສົ່ງອອກກົວເຫຼືອງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຊາວກະສິກອນ ລາວເຮົາຈະຕ້ອງໄດ້ຜະລິດກົວເຫຼືອງ ດ້ວຍວິທີການທີ່ເປັນໄປໄດ້ ຄືຕົ້ນທຶນທີ່ກຶກກ່າວ ເພື່ອແຂ່ງຂັນກັບ ຄວາມຕ້ອງການ ແບບເປັນຕົວເລກ ທີ່ມະຫາສານ ມາຈາກປະເທດ ບຣາຊິນ ສູ່ປະເທດໄທ. ຕາມການບອກ ກ່າວ ຂອງ ບ/ສ ວິໄລຄຸນ ຄວາມຕ້ອງການ ຂອງຕະຫຼາດພາຍໃນ ປະເມີນໄດ້ ໃນປີນີ້ 1.000 ໂຕນ. ຕົວເລກ ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນພໍຮັບພຽງແຕ່ 50% ຂອງປະລິມານກົວເຫຼືອງ ທີ່ຜະລິດ ຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ມີຄວາມ ໝາຍ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອ ແມ່ນທ່າແຮງຕະຫຼາດ ຂະໜາດໃຫຍ່ ທີ່ອາດຈະດູດຊົມເອົາປະລິມານໃດນຶ່ງ ຂອງກົວເຫຼືອງ ທີ່ໄດ້ຜະລິດມາ.

ການຜະລິດ ກົວເຫຼືອງ ເປັນວົງຂະໜາດກວ້າງ ໄດ້ກຶກສົ່ງເສີມໃຫ້ເປັນພືດສ້າງລາຍຮັບ ໃນເມືອງຊຽງເຈີນໂດຍຜ່ານຍຸດທະສາດ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

6.1. ຄາດໝາຍການຜະລິດ

ຢູ່ລະດັບ ຂັ້ນເມືອງ ບັນດາຄາດໝາຍ ຂອງການຜະລິດ ແມ່ນສ້າງແຜນການຂຶ້ນ ໃນແຕ່ລະປີ ໃນຮູບແບບ ຄິດໄລ່ເປັນຈຳນວນ ຮຕ ທີ່ໄດ້ປູກ ໂດຍສະເພາະ ການປູກພືດ ແລະ ຈຳນວນ ໂຕນ ທີ່ຜະລິດ ໃນແຕ່ລະ ລະດູ ການ. ໃນເມືອງຊຽງເຈີນ ຄາດໝາຍການຜະລິດ ກົວເຫຼືອງ ໃນປີ 2003 ແມ່ນໄດ້ຕັ້ງໄວ້ ລະດັບ 180 ຮຕ. ໃນປີ 2004 ແມ່ນ 900 ຮຕ ແລະ ສຳລັບ ປີ 2005 ເນື້ອທີ່ຄາດໝາຍ ແມ່ນ 2.000 ຮຕ. ແນວໃດກໍ່ຕາມ, ເມື່ອເວລາ ພ/ງ ສົ່ງເສີມ ຂອງ ຫ້ອງການ ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ເມືອງ (DAFEO) ໄດ້ລົງກວດກາ ຮ່ວມກັບ ຊາວກະສິກອນ ມີພຽງ 1.534 ຮຕ ທີ່ອາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ແມ່ນເນື້ອທີ່ປູກກົວເຫຼືອງ. ກ້າຫາກຄາດຫວັງສະມັດ ຕະພາບ ຈາກເນື້ອທີ່ ຂອງພວກມັນ ທີ່ປະເມີນໄວ້ ຢູ່ໃນຂອບເຂດ 0,8 ຫາ 1,2 ໂຕນ/ ຮຕ ເມືອງ ສາມາດ ຈະໄດ້ຜົນຜະລິດ ປະມານ 1.200 ຫາ 1.800 ໂຕນ ຂອງກົວເຫຼືອງ ຢູ່ໃນຊ່ວງທ້າຍ ລະດູການ ຂອງ ປີ 2005.

ຈາກບ່ອນທີ່ມີ ຄາດໝາຍການຜະລິດ, ເມືອງ ສາມາດວາງແຜນ ແລະ ສະໜອງຂໍ້ມູນພື້ນຖານ ໃຫ້ ບ/ສ ວິໄລຄຸນ ແລະ ອົງການ ສຸພານິມິດ ເພື່ອວາງແຜນສະໜອງຕົ້ນທຶນການຜະລິດທີ່ຈຳເປັນ, ຕົ້ນຕໍ ແມ່ນແນວ ພັນ. ການເຮັດແນວນີ້

ແມ່ນຮັບປະກັນການສະໜອງດ້ານທຶນການຜະລິດໃຫ້ພຽງພໍ ກັບເນື້ອທີ່ຄາດໝາຍທີ່ວາງໄວ້. ເພື່ອຕອບສະໜອງໄດ້ ໃນປີ 2004 ທີ່ມີເນື້ອທີ່ຄາດໝາຍການຜະລິດ 900 ຮຕ, ປ/ສ ວິໄລຄຸນ ໄດ້ສະໜອງແນວພັນທີ່ພຽງພໍ ໃຫ້ແກ່ການປູກ ໃນ 810 ຮຕ. ອົງການສຸພານິມິດ ໄດ້ສະໜອງແນວພັນກົວເຫຼືອງ 1,8 ໂຕນ ທີ່ສາມາດປູກໄດ້ 90 ຮຕ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ຄາດໝາຍການຜະລິດ ເຮັດໃຫ້ເມືອງ ເຫັນໄດ້ວ່າ ບໍ່ມີມາດການຂາຍ ແລະ ລາຍຮັບ ທີ່ຄາດກະໄວ້ ໃນຮູບການ ທີ່ເປັນອາກອນລາຍຮັບ ທີ່ ປ/ສ ວິໄລຄຸນ ທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍ. ໃນປີ 2004, ໄດ້ຄິດໄລ່ 2% ຂອງມູນຄ່າ ທັງໝົດ ຂອງກົວເຫຼືອງ ທີ່ຊື້ ໂດຍບໍ່ລິສັດ ຈາກຄວາມກະສິກອນພາຍໃນເມືອງ.

6.2 ການແບ່ງເຂດການຜະລິດ

ເມືອງຊຽງເງິນ ມີ ທັງໝົດ 74 ໝູ່ບ້ານ. ໃນປີ 2004 ໄດ້ມອບໝາຍ ໃຫ້ 12 ໝູ່ບ້ານ ເປັນເຂດຜະລິດ ກົວເຫຼືອງ. ໝູ່ບ້ານອື່ນໆ ແມ່ນມອບໝາຍ ໃຫ້ເປັນພື້ນທີ່ການຜະລິດກະສິກໍາ ເຊັ່ນ: ສາວ, ໝາກໆ, ໝາກ ເດືອນ ພືດອື່ນໆ (ເຄື່ອງປ່າ ຂອງດົງ NTFPs) ແລະ ລ້ຽງສັດ. (ດັ່ງສະແດງ ໃນຮູບ 1)

ຮູບສະແດງ 1: ການແບ່ງເຂດ ການຜະລິດ ທາງດ້ານກະສິກໍາຢູ່ ເມືອງຊຽງເງິນ, ແຂວງຫຼວງພະບາງ

ການແບ່ງເຂດ ແມ່ນໄດ້ອະນຸມັດ ໂດຍ ພະນັກງານ ຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້ເມືອງ ໂດຍອີງໃສ່ບັນຫາຕົ້ນຕໍ ຄື: (1) ທີ່ເພາະສົມກັບຄວາມຕ້ອງການ ທາງດ້ານວັດຖຸ-ຊີວະສາດ ຂອງພືດ ຫຼື ກິດຈະກຳທາງ ການກະເສດ ເພາະ ສົມກັບສະພາບເງື່ອນໄຂ ທີ່ໄດ້ຜັນທາງດ້ານວັດຖຸ ຊີວະສາດ ຢູ່ພາຍໃນບ້ານ. (2) ຄວາມ ສົນໃຈ ຂອງຊາວກະສິກອນ ທີ່ຢາກ ປູກພືດ ແລະ ລ້ຽງສັດ ແລະ (3) ການຫຍັບເຂົ້າໄກ້ ຫົນທາງ ແລະ ເກືອ ຈຸດບ່ອນທີ່ຈະຂາຍ. ແນວຄິດ ທີ່ເປັນ ມາດກຳບາງສຸດ ທີ່ພໍຈະເຂົ້າເກືອບທຶນທາງ ສໍາລັບການເກັບກູ້ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ທາງດ້ານການຂົນສົ່ງ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ.

6.3 ການປຸກ ພາຍໃຕ້ສັນຍາ

ມັນຂຶ້ນຢູ່ກັບການຕົກລົງ ການປຸກພາຍໃຕ້ສັນຍາແບບຜູກພັນ. ຜູ້ລົງທຶນ ໂດຍປົກກະຕິ ຮັບພາລະຄ່າວັດຖຸ ອຸປະກອນ ແລະ ສິ່ງນຳເຂົ້າ (Inputs) ທີ່ເປັນເຕັກນິກ. ສ່ວນຊາວກະສິກອນເປັນຜູ້ປຸກ ດ້ວຍການສະໜອງ ແຮງງານ ແລະ ດິນ ເພື່ອປຸກພືດ. ພົນເກັບກ່ຽວທັງໝົດ ແມ່ນຂາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ລົງທຶນແຕ່ຜູ້ດຽວ ຕາມລາຄາ ທີ່ໄດ້ຕົກລົງນຳກັນໄວ້ ກ່ອນທີ່ ຈະເລີ່ມປະຕິບັດງານ.

ການປຸກ ພາຍໃຕ້ສັນຍາ ແມ່ນເພື່ອປ້ອງກັນການລົງທຶນ ຂອງບໍລິສັດ. ໃນສັນຍາ ຂອງ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ຊາວ ກະສິກອນ ແມ່ນຖືກຜູກພັນ ທີ່ຈະຕ້ອງຂາຍພັນຜະລິດຂອງຕົນ ໃຫ້ແກ່ ບ/ສ ແຕ່ຜູ້ດຽວ. ການຂາຍ ໃຫ້ແກ່ ພໍ່ ຄ້າ-ແມ່ຄ້າ ຄົນອື່ນໆ ແມ່ນຖືວ່າຜິດກົດໝາຍ. ອີກອັນນຶ່ງ ຊາວກະສິກອນ ມີພັນທະຜູກພັນ ຈະຕ້ອງຂາຍ ໃຫ້ ແກ່ ບ/ສ ຕາມລະດູການ ເກັບ ກ່ຽວ ແລະ ຕາກໃຫ້ແທ້ໆ. ການກັກຕຸ້ນພັນຜະລິດ ຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ແມ່ນຖື ວ່າຜິດກົດໝາຍ. ຫາກສືບໄດ້ ພວກເຂົາ ເຈົ້າຈະຕ້ອງຖືກປັບໃໝ 10 ເທົ່າ ຂອງມູນຄ່າ ທີ່ໄດ້ກັກຕຸ້ນໄວ້ໃນ ສາງ.

ຖ້າຫາກ ພັນຜະລິດ ສູນເສຍອ້ອມໄພທຳມະຊາດ ເປັນຕົ້ນ: ນ້ຳຖ້ວມ, ແຫ້ງແລ້ງ, ກົກທຳລາຍ ອ້ອມສັດຕູ ຫຼື ພະຍາດ ພືດ ຫຼື ເມັດບໍ່ມີຄວາມງອກ ບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ຄວນຈະລາຍງານຢ່າງທັນການ ໃຫ້ພະນັກງານສົ່ງເສີມ ຂອງ ຫ້ອງການ ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງ ຮູ້. ບໍ່ດັ່ງນັ້ນ, ທາງຝ່າຍ ບ/ສ ຈະບໍ່ຮັບຜິດຊອບນຳ. ຊາວກະສິ ກອນ ຈະຕ້ອງຄຳລະວັດຖຸ ທີ່ເປັນ ສິ່ງນຳເຂົ້າ (Inputs) ທີ່ໄດ້ກູ້ມາຄືນໃຫ້ແກ່ ບ/ສ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຖ້າຫາກ ພັນຜະລິດເສຍຫາຍ ດ້ວຍສາຍເຫດ ທີ່ຊາວ ກະສິກອນ ບໍ່ປະຕິບັດຕາມເຕັກນິກ ທີ່ໄດ້ແນະນຳໃຫ້ນັ້ນ, ຊາວກະສິກອນ ຈະຖືກປັບໃໝ 5 ເທົ່າ ຂອງມູນຄ່າ ທີ່ພວກ ເຂົາໄດ້ຊື້ມານັ້ນ.

ຢູ່ໃນສັນຍາສະບັບດຽວກັນນີ້ ລະບຸໄວ້ວ່າ ບ/ສ ຈະຊື້ຕາມລາຄາ 1.500 ກີບ/ກິໂລ ສຳລັບ ກົວເຫຼືອງເມັດ ນ້ອຍ ແລະ 2.000 ກີບ/ກິໂລ ສຳລັບເມັດໃຫຍ່. ສັນຍາໄດ້ລະບຸວ່າ ຊາວກະສິກອນ ຈະຕ້ອງຕາກໃຫ້ແທ້ໆດີ ຢ່າງໜ້ອຍ 4 ວັນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການບັນຈຸຄວາມຊຸ່ມຂອງເມັດກົວເຫຼືອງ 12-14%. ທາງ ບ/ສ ອາດຈະປະ ຕິເສດເກັບຊື້ ຖ້າຫາກເມັດ ເປັນໄພກ, ກົກຊົມເຊື້ອລາ ແລະ ເປັນແກ່ນທີ່ມີຄຸນນະພາບຕ່ຳຫຼາຍ. ມັນບໍ່ເປັນ ທີ່ແຈ້ງແຈ້ງປານໃດ ສິ່ງທີ່ວ່າ ຊາວ ກະສິກອນໄດ້ເຮັດເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈວ່າ ມາດຕະການດ້ານຄຸນນະ ພາບຈຳນວນນຶ່ງ ທີ່ຈະສົ່ງຜົນສະທ້ອນ ໃຫ້ກັບລາຄາ ຂອງກົວເຫຼືອງ ທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ເກັບກູ້ມາ.

ສິ່ງທີ່ໄດ້ປຽບອັນນຶ່ງ ຂອງໂຄງການປຸກ ພາຍໃຕ້ສັນຍາ ແມ່ນມີການຄ້ຳປະກັນລາຄາ ແລະ ເກັບຊື້ພົນເກັບກ່ຽວ. ການ ຄ້ຳປະກັນລາຄາ ໝາຍເຖິງຖ້າຫາກລາຄາປາກສາງ ສ່ວນໃຫຍ່ຫາກຕ່ຳກ່ວາທີ່ໄດ້ຕົກລົງນຳກັນ ໄວ້, ຜູ້ລົງທຶນກໍ່ຍັງຈະ ເກັບຊື້ຕາມທີ່ ໄດ້ຕົກລົງນຳກັນດ້ານລາຄາໃນສັນຍາ. ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ ໃນພາກທີ V ຂອງສັນຍາ ທີ່ເຮັດນຳກັນ ລະ ຫວ່າງ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ແລະ ຊາວກະສິກອນ ບ/ສ ຈະຖືກປັບໃໝ 10 ເທົ່າ ຂອງ ມູນຄ່າກົວເຫຼືອງທີ່ໄດ້ຜະລິດຂຶ້ນໂດຍ ຊາວກະສິກອນ; ຖ້າຫາກ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ຫາກປະຕິເສດບໍ່ຊື້ຕາມລາຄາ ຂອງສັນຍາ - ຖ້າບັນຫານີ້ ໄດ້ຖືກປະຕິບັດຢ່າງ ເຂັ້ມງວດ, ຍິ່ງຈະເປັນເລື່ອງດີ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ. ບັນ ຫາງນຶ່ງ ທີ່ຄວນໄດ້ຕິດຕາມ ຄື ຈະເຮັດແນວໃດເພື່ອກຳນົດ ລາຄາຂອງສັນຍາ ແລະ ໃຜເປັນຜູ້ກຳນົດ ຫຼື ຊາວ ກະສິກອນ ບໍ່ສາມາດເຈລະຈາລາຄາສັນຍາ ປີ 2004 ມັນບໍ່ແຈ້ງ ແຈ້ງ. ຖ້າຫາກຊາວກະສິກອນ ຕ້ອງການ ຢາກຮ່ວມ ເຂົາເຈົ້າກໍ່ເຊັນສັນຍາ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບລາຄາທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ ຢູ່ບ່ອນນັ້ນ. ຖ້າຫາກບໍ່ເປັນທີ່ຕົກ ລົງກັນໄດ້ ພວກເຂົາກໍ່ບໍ່ມາຮ່ວມ, ໝາຍຄວາມວ່າ ເຂົາເຈົ້າບໍ່ສາມາດເອົາແນວພັນ ແລະ ບໍ່ເອົາສິນເຊື້ອຄືເປັນສິ່ງນຳເຂົ້າ (Inputs).

6.4 ການສະໜັບສະໜູນ ທາງດ້ານວິຊາການ

ໃນປີ 2004, ມີ 12 ບ້ານ ໄດ້ຖືກມອບໝາຍໃຫ້ຜະລິດກົວເຫຼືອງ, ມີພຽງແຕ່ 7 ບ້ານ ທີ່ໄດ້ປຸກກົວເຫຼືອງເປັນ ພືດສ້າງ ລາຍຮັບ. ມີບ້ານຈຳນວນນຶ່ງ ທີ່ຂຶ້ນກັບເຂດກິວກະຈຳ; ຍົກເວັ້ນ ບ້ານທີ່ກ່າວມາ, ສ່ວນໃຫຍ່ຊາວກະສິກອນ ຢູ່ໃນບ້ານ

ອື່ນ ບ້ານທີ່ກຸ່ມອຸບູນໄດ້ພະນັດກົວເຫຼືອງນັ້ນ, ບໍ່ເຄີຍມີປະສົບການໃນການປູກກົວ ເຫຼືອງມາກ່ອນ. ຄວາມຮັບຮູ້ ຂອງພວກເຂົາເຈົ້າທີ່ຈະພະນັດກົວເຫຼືອງ ແມ່ນມີຂອບເຂດຈຳກັດ.

ໃນທຳມະການ ພູ ພ/ງ ສົ່ງເສີມ ຂອງທ້ອງຖານກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງ (DAFEO), ມີຄວາມຮູ້ທາງດ້ານວິຊາການກ່ຽວ ກັບການພະນັດກົວເຫຼືອງຍັງຈຳກັດ. ເມື່ອເວົ້າເຖິງຂໍ້ຈຳກັດດັ່ງກ່າວ, ບ/ສ ວິໄລຄູນ ແລະ ອົງການສຸພານິມິດ ໄດ້ສະ ໜອງການອົບຮົມໃຫ້ແກ່ ພະນັກງານສົ່ງເສີມເມືອງ (DAFEO) ແລະ ຫົວໜ້າກຸ່ມ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ທຳການພະນັດ ກົວຍື່ນສົ່ງຕໍ່ໄປຕາມລຳດັບໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ໃນພູບ້ານຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ການໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ດ້ານວິຊາ ການໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນຂຶ້ນຕໍ່ໄປ ຈະໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນລ່ວງລະດູການພະນັດ.

7. ສະພາບການປູກກົວເຫຼືອງ ໃນທ້າຍລະດູການພະນັດ ປີ 2004

ໃນປີ 2004 ແມ່ນລະດູການປີທຳອິດ ຂອງການປູກກົວເຫຼືອງ ຢູ່ເມືອງຊຽງເງິນ, ຊາວກະສິກອນ ແລະ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ໄດ້ຢືນຢັນວ່າ ພະນັດຕະພາບປີນີ້ ຂ້ອນຂ້າງຕ່ຳ. ຄາດຄະເນພະນັດຕະພາບ ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 0,8-1,2 ໂຕນ/ຮຕ ແຕ່ພະ ນັດຕະພາບຕົວຈິງ ຂອງຊາວກະສິກອນສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຕ່ຳ 0,1-0,5 ໂຕນ/ຮຕ. ຊາວກະສິກອນຈຳນວນນຶ່ງ ໄດ້ຢືນຢັນ ວ່າພະນັດຕະພາບທີ່ສູງກ່ວາໝູ່ ແມ່ນ 1,0 ໂຕນ/ຮຕ.

ອີງຕາມການສຳພາດ, ເຫດຜົນທີ່ພາໃຫ້ການປູກກົວເຫຼືອງບໍ່ປະສົບຜົນສຳເລັດ ມີດັ່ງຕໍ່ລົງໄປນີ້:

1. ເວລາປູກ: ການປູກໃນຕົ້ນເດືອນເມສາ ພາໃຫ້ເບ້ຍກົວເຫຼືອງຂາດນ້ຳ ເມື່ອຝົນບໍ່ຕົກ ໃນເວລາ ຕໍ່ມາ. ການປູກແຕ່ຫົວປີ ພາໃຫ້ໝາກສຸກແກ່ ໃນລະດູຝົນ. ບັນຫານີ້ ເຮັດໃຫ້ເມັດກົວເຫຼືອງ ມີຄຸນນະ ພາບຕ່ຳ. ເມັດກົວເຫຼືອງ ຈຳນວນນຶ່ງ ແຕກງອກແຕ່ຕອນຢູ່ໃນຝັກ.
2. ເບ້ຍກົວເຫຼືອງ ຕາຍແຕ່ຕອນ ມີ 4-5 ໃບ, ຮາກຕາຍໄຂ. ການປູກ ຢູ່ໃນ ເດືອນ 6 ລ່ວງຝົນຕົກ ແຮງ ເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ຮາກທີ່ອອກມາໃໝ່ນັ້ນເປື່ອຍ.
3. ໃສ່ແກ່ນຫຼາຍໂພດໃນນຶ່ງຊຸມ ເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ເກີດການຍາດຊິງແສງແດດ (ແສງ), ຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ ໃນດິນ ແລະ ທາດອາຫານລະຫວ່າງດິນ. ຊາວກະສິກອນ ໃສ່ 10 ເມັດ ແທນທີ່ຈະແນະນຳໃຫ້ໃສ່ ພຽງ 3 ເມັດ ຕໍ່ ຊຸມ.
4. ໄລຍະຫ່າງລະຫວ່າງດິນຕໍ່ດິນ ແມ່ນຖີ່ໂພດ ເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ມີຮົ່ມຫຼາຍໂພດ ແລະ ເກີດມີການຍາດ ຊິງແສງສະຫວ່າງດິນດ້ວຍກັນ.
5. ບໍ່ມີ ຫຼື ມີຄວາມງອກ ຂອງເມັດໜ້ອຍ.
6. ການເຕີບໂຕ ຂອງກົວເຫຼືອງ ບໍ່ສະໝ່ຳສະເໝີກັນ.

ຂ້າງລຸ່ມນີ້ ແມ່ນປະສົບການອື່ນໆ ຂອງຊາວກະສິກອນ:

1. ກົວເຫຼືອງ ປູກໃສ່ດິນທີ່ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນດີ ການເຕີບໂຕດີທີ່ສຸດ ແຕ່ບໍ່ເປັນຝັກ ໃນຂະນະດຽວ ກັນນັ້ນ, ພວກທີ່ປູກໃສ່ປ່າຫີນ ແມ່ນໃຫ້ຜົນພະນັດດີ.
2. ການອອກດອກຂອງກົວເຫຼືອງ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ. ການເສຍຫຍ້າໃນລ່ວງໄລຍະອອກດອກ ແມ່ນຊ້າໂພດ ເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ຜົນພະນັດຕ່ຳ. ກ້າຫາກຝົນຕົກໜັກ ພ້ອມກັບການອອກດອກ ເປັນ ຜົນເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາການຂອງຝັກຕ່ຳ.
3. ກົວເຫຼືອງ ທີ່ໄດ້ປູກໃນບ່ອນແຜ່ວກາງໃໝ່ ເລັ້ມ: ປ່າສັກ ແມ່ນເຕີບໃຫຍ່ຊ້າ ແລະ ມີຫຼາຍໆ ຝັກ ບໍ່ເຕັມແກ່ນ. ມັນເປັນຝັກທີ່ຊົມເຊື້ອລາ ຊ່ອງຝັກດຳ ເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ ຊາວກະສິກອນ ບໍ່ສາມາດເກັບກ່ຽວຜົນພະນັດຂອງ ກົວເຫຼືອງໄດ້.

4. ການປຸກກົວເຫຼືອງ ພາຍຫຼັງເກັບກູ້ເຂົ້າທີ່ມີການພວນດີນ ແລະ ປົກຄຸມໜ້າດິນດ້ວຍເຟືອງເຂົ້າ ແມ່ນເຮັດໃຫ້ພື້ນຜະລິດ ແລະ ລາຍຮັບດີຍ້ອນວ່າ ການປົກຄຸມດ້ວຍເຟືອງເຂົ້າ ໄດ້ກົດດັນຄວາມເຕີບໂຕຂອງວັດຖຸພືດຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ປະຫຍັດຮ່າງງານໃນການເສຍຫຍ້າ.
5. ມອດເຈາະແກ່ນ ແລະ ຊົມເຊື້ອລາ ແມ່ນສັງເກດໄດ້ໃນກົວເຫຼືອງທີ່ໄດ້ເກັບກູ້ມາ. ມີຊາວກະສິກອນຜູ້ບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ສານ rhizobium ທີ່ເຫຼືອໃຊ້ ໃສ່ໃນກົວເຫຼືອງທີ່ເກັບກູ້ມານັ້ນ ແລະ ຄິດວ່າຈະໃຫ້ສັບພະຄຸນ ຄື ຢາປາບສັດຕູພືດ ຫຼື ໃຊ້ຂັບໄລ່ແມງໄມ້.
6. ມີຊາວກະສິກອນ ບາງຄົນ ເກັບກູ້ກົວເຫຼືອງໄດ້ແກ່ນໜ້ອຍຫຼາຍ. ບໍ່ຮູ້ເຫດຜົນວ່າ ບັນຫານີ້ເປັນຍ້ອນຫຍັງ ເປັນຍ້ອນແນວພັນ ຫຼື ການພັດທະນາການຂອງແກ່ນບໍ່ດີ, ຍ້ອນສາຍເຫດຂາດທາດ ໄປຕາຊຽມ (K) ຫຼື ທາດໂຟດຟໍສັດ (P).
7. ແນວພັນກົວເຫຼືອງ ທີ່ໄດ້ມາຈາກກິວກະຈຳ ໃຫ້ພື້ນຜະລິດດີກ່ວາແນວພັນທີ່ສະໜອງໃຫ້ ໂດຍ ບ/ສ ວິໄລຄູນ.

8. ຕົວກຳນົດ ເພື່ອບັນລຸພື້ນສຳເລັດ ໃນການປຸກກົວເຫຼືອງ

ມີຫຼາຍປັດໃຈ ກຳນົດການສົ່ງເສີມ ທີ່ສຳເລັດພົ້ນກ່ຽວກັບການປຸກກົວເຫຼືອງເປັນສິນຄ້າ ໃນເມືອງ ຊຽງເງິນ. ບາງປັດໃຈທີ່ສຳຄັນ ຈະໄດ້ສົນທະນາກັນ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

8.1 ພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕົ້ນຕໍ ສຳລັບການຜະລິດ ຢູ່ເມືອງຊຽງເງິນ ມີ: (1) ບ/ສ ວິໄລຄູນ, (2) ຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງ, (3) ຫ້ອງການການຄ້າເມືອງ, (4) ບັນດາຫົວໜ້າກຸ່ມພະນົດ, (5) ຊາວກະສິກອນ, (6) ພັກ-ແມ່ຄ້າ ອື່ນໆ ແລະ (7) ອົງການສຸພານິມິດ. ພາລະບົດບາດຂອງເຂົາເຈົ້າເຫຼົ່ານີ້ ຄື ສົ່ງເສີມແດງອອກເກີດການກະທຳທີ່ສັງເກດໄດ້ ໂດຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ນຳສະເໜີໄວ້ຂ້າງລຸ່ມນີ້:

- ຕາຕະລາງ 1. ການວິເຄາະບັນຫາຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບການຜະລິດກົວເຫຼືອງ ຢູ່ເມືອງ ຊຽງເງິນ (ປີ 2004)

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	ພາລະບົດບາດ	ພຶດຕິກຳຕົວຈິງ ຕາມຄວາມເຂົ້າໃຈ ຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ
ບ/ສ ວິໄລຄູນ	- ສະໜອງແນວພັນ ໃນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ສານທີ່ຄຸ້ມກັນຮາກໃຕ້ດິນ. - ສະໜອງ ຄຳປຶກສາດ້ານເຕັກນິກ. - ເກັບຊື້ ພື້ນຜະລິດຄືນ ຈາກຊາວກະສິກອນ - ໃຫ້ການຄ້າປະກັນ ທີ່ຈະເກັບຊື້ ພື້ນເກັບກ່ຽວ ຕາມລາຄາສັນຍາ ທີ່ໄດ້ຕົກລົງນຳກັນ; ເຖິງແມ່ນວ່າ ລາຄາທີ່ໄປ ຢູ່ປາກສາງຈະສູງກ່າວກໍຕາມ.	ຕາມຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຊາວກະສິກອນ: - ລາຄາ ເກັບຊື້ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ແມ່ນ 2.000 ກີບ/ກລ ຕ່ຳກ່ວາ ລາຄາລອຍຕົວ ຄື: 2.500 - 3.000 ກີບ/ກລ. ດັ່ງນັ້ນ, ພວກເຂົາມີຄວາມຮູ້ສຶກວ່າ ກົກກົດຂີ່ຂຸດຮີດ. - ພວກເຂົາ ຍັງບໍ່ເຂົ້າໃຈແຈ້ງວ່າ ເປັນຫຍັງຈຶ່ງກົກກົດ ໃຫ້ຂາຍພື້ນເກັບກ່ຽວ ໃຫ້ແກ່ບ/ສ ວິໄລຄູນ ເທົ່ານັ້ນ. ເຖິງແມ່ນວ່າພວກເຂົາເຈົ້າ ບໍ່ໄດ້ມີຫຍັງ ກັບ ບ/ສ. ການທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ແນວພັນ ຈາກອົງການສຸພານິມິດ ຫຼື ກໍ່ເຂົາເຈົ້າ ໃຊ້ແນວພັນພື້ນເມືອງ ຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ. ເຂົາເຈົ້າມີຄວາມຮູ້

		ສຶກວ່າ ກົກກັບດັກຂອງລະບົບການນີ້. • ບ/ສ ວິໄລຄູນ ເອົາແນວພັນບໍ່ດີໃຫ້ເຂົາເຈົ້າປູກ. ກະເປົາບໍ່ມີຮອດສະຫຼາກ ທີ່ຂຽນບອກເກົ່ງຫຍັງ, ລະບົດໃດ? ກ່ຽວກັບຄຸນນະພາບ. • ລາວກະສິກອນ ບໍ່ແນ່ໃຈວ່າ ບ/ສ ຈະຮັກສາຄຳເວົ້າ (ສັດຈະ) ຂອງຕົນ ເພາະວ່າລາວກະສິກອນ ເຄີຍມີປະສົບການບໍ່ດີມາແລ້ວ ກັບໝາກເດືອຍ ປີ 2000-2001 ກັບ ບ/ສ ອື່ນໆ ເມື່ອລາຄາຕົກ ບໍ່ມີໃຜມາເກັບຊື້.
		ຕາມຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງ DAFEO: • ບ/ສ ວິໄລຄູນ ໃຫ້ສັດຈະວ່າຈະເກັບຊື້ຜົນເກັບກ່ຽວທັງໝົດ (ເກົ່ງແມ່ນວ່າ ລາຄາຈະຕົກ) ເພື່ອປ້ອງກັນການລົງທຶນຂອງ ບ/ສ. • ບ/ສ ວິໄລຄູນ ເຂົ້າຫາລາວກະສິກອນ ໂດຍກົງ ບໍ່ຜ່ານ ຫຼື ແຈ້ງໃຫ້ DAFEO ຮູ້ນຳ. ດັ່ງນັ້ນ, DAFEO ບໍ່ສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອ ຢ່າງເຕັມສ່ວນ ໃຫ້ແກ່ລາວກະສິກອນ ໃນການຊື້ນຳ-ນຳພາ-ຕິດຕາມລາວກະສິກອນ
ຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ເມືອງ (DAFEO)	• ຊ່ວຍ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ເຮັດສັນຍາລະຫວ່າງ ບ/ສ ແລະ ລາວກະສິກອນ • ອົບຮົມ ລາວກະສິກອນ ກ່ຽວກັບເຕັກນິກ ແລະ ແນະນຳການປູກກົວເຫຼືອງ • ດຳເນີນການກວດກາ ແລະ ລົງທຶນຢ່າງ ຊັບຊ້ອນ-ນຳພາ-ຕິດຕາມ ພາກສະໜາມ ໃນຊ່ວງລະດູການຜະລິດ ກົວເຫຼືອງ • ຊັບຊ້ອນ-ນຳພາ ລາວກະສິກອນ ໃນການເກັບຊື້ຜົນຜະລິດ. • ຊັບຊ້ອນ-ນຳພາ ມູນຄ່າ ທັງໝົດຂອງກົວເຫຼືອງ ທີ່ໄດ້ຊື້ ໂດຍ ບ/ສ ວິໄລຄູນ	ຕາມຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງ ລາວກະສິກອນ: • ພ/ງ DAFEO ບໍ່ສາມາດເຮັດຫຍັງໄດ້ ເມື່ອລາວກະສິກອນລາຍງານວ່າ ແນວພັນທີ່ໄດ້ຮັບ ແມ່ນແນວພັນບໍ່ດີ, ບໍ່ມີຄວາມງອກ (ບໍ່ອອກ). • ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ລາວກະສິກອນ ໂດຍ ບ/ສ ຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ.
		ຕາມຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງ ບ/ສ ວິໄລຄູນ: • DAFEO ແລະ ການນຳ ຂັ້ນເມືອງ ກໍ່ຄື ໝົດທຸກພາກສ່ວນກຳລັງຊ່ວຍເຫຼືອ ເພື່ອປ້ອງກັນການລົງທຶນ ຂອງ ບ/ສ ດ້ວຍການລະດົມໃຫ້ລາວກະສິກອນຂາຍໃຫ້ແກ່ ບ/ສ ແຕ່ຜູ້ດຽວ ແລະ ສະໜອງການອົບຮົມ ໃຫ້ແກ່ລາວກະສິກອນເຊັ່ນດຽວກັນ.
ຫ້ອງການການຄ້າເມືອງ (DCO)	ກຳນົດ ມູນຄ່າພາສີ ແລະ ອາກອນ ທີ່ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ຈະຕ້ອງຈ່າຍໃຫ້ແກ່ເມືອງ	ຕາມຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງ DAFEO ພ/ງ DCO ກຳລັງເຮັດວຽກວິຊາສະເພາະຂອງຕົນ ດັ່ງທີ່ຄາດຫວັງ ຂອງພວກເຂົາໄວ້ກ່ອນ
ຫົວໜ້າກຸ່ມ ຜູ້ທຳການຜະລິດ	• ກ່າຍສົງຄໍາ ການອົບຮົມ ທີ່ໄດ້ຮຽນມາໃຫ້ແກ່ລາວກະສິກອນ • ປະສານງານ ຮ່ວມກັບ	ຂໍ້ມູນ ບໍ່ມີ

	DAFEO ເພື່ອສ້າງຄວາມສະດວກ ໃນການເຊັນສັນຍາ • ລາຍງານ ໃຫ້ DAFEO ຮູ້ນຳກ່ຽວກັບການພະນິດ ທີ່ອ້ອມຕົວຂອງ ຊາວກະສິກອນ • ປະສານງານ ເກັບກຳຜົນເກັບກ່ຽວຈາກຊາວກະສິກອນ ພາຍໃນກຸ່ມພະນິດຂອງຕົນ	
ຊາວກະສິກອນ	• ສະໜອງດິນ ແລະ ແຮງງານ • ປະຕິບັດ ຕາມການແນະນຳຂອງ DAFEO & ວີໂລຄູນ ກ່ຽວກັບເຕັກນິກການປູກກົວເຫຼືອງ. • ຂາຍຜົນກັບກ່ຽວທັງໝົດ ໃຫ້ແກ່ ບ/ສ ວີໂລຄູນ • ຈົດເຊີຍແນວພັນຄືນ ໃນຮູບການ (ຕາມອັດຕາ 4 ກລ/1 ກລ ທີ່ກູ້ມາ) ຫຼື ມູນຄ່າແນວພັນ ທີ່ກູ້ຢືມ 1 ກລ = 8.100 ກີບ ຄິດໄລ່ຕາມຈຳນວນກູ້ຢືມ ເພື່ອລົບອອກກ່ອນ • ລາຍງານ ໃຫ້ DAFEO ຮູ້ນຳກ່ຽວກັບບັນຫາໃດໜຶ່ງຈາກການປູກກົວເຫຼືອງ • ຊື້ຜົນເກັບກ່ຽວ ກົວເຫຼືອງ ອີງຕາມລາຄາລອຍຕົວ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ປາກສາງຟາມ (ໂດຍປົກກະຕິ ຈະສູງກ່ວາລາຄາ ທີ່ ບ/ສ ໄດ້ໃຫ້ໄວ້).	ຕາມຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງ ບ/ສ ວີໂລຄູນ • ຊາວກະສິກອນ ໄດ້ຮຽນຮູ້ການປູກກົວເຫຼືອງ ຈາກປີ 2004. ດັ່ງນັ້ນ, ພວກເຂົາຄາດວ່າ ຈະເຮັດດີກ່ວານີ້ ໃນປີ 2005 • ຊາວກະສິກອນ ໄດ້ຮຽນຈາກຄວາມຜິດພາດ ແລະ ດຽວນີ້ ກຳລັງປະຕິບັດຕາມການແນະນຳ ທີ່ດີກ່ວາເກົ່າ. • ຊາວກະສິກອນ ຂາຍຜົນເກັບກ່ຽວ ຂອງເຂົາເຈົ້າ ໃຫ້ພໍ່ຄ້າຄົນອື່ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ພວກເຂົາກຳລັງລະເມີດສັນຍາ - ຂາຍໃຫ້ ພໍ່ຄ້າຄົນອື່ນ ແມ່ນຜິດກົດໝາຍ
		ຕາມຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງ ບ/ສ ວີໂລຄູນ ແລະ DAFEO • ຊາວກະສິກອນ ບໍ່ປະຕິບັດຕາມຄຳແນະນຳ ດັ່ງທີ່ໄດ້ໃຫ້ໄວ້ແກ່ພວກເຂົາເຈົ້າ ກ່ຽວກັບເຕັກນິກທີ່ແທ້ຈິງ ສຳລັບການປູກກົວເຫຼືອງ: ອີງຕາມວີໂລຄູນ ມັນເປັນປະເພນີຢູ່ແລ້ວ ທີ່ຊາວກະສິກອນທ້ອງຖິ່ນບໍ່ປະຕິບັດຕາມຄຳແນະນຳ.
ພໍ່ຄ້າອື່ນໆ	• ຊື້ຜົນເກັບກ່ຽວ ກົວເຫຼືອງ ອີງຕາມ ລາຄາລອຍຕົວ (ໂດຍປົກກະຕິຈະສູງກ່ວາ ລາຄາຂອງ ບ/ສ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ໄວ້)	ຕາມຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງ ບ/ສ ວີໂລຄູນ ແລະ DAFEO • ພໍ່ຄ້າຄົນອື່ນ ເປັນຄົນສວຍໂອກາດ ໃນນັ້ນ, ພວກເຂົາ ໄດ້ກຳ ໄລ ເກີງແມ່ນວ່າ ພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ລົງທຶນ ປູກກົວເຫຼືອງ ກໍຕາມ. • ສິ່ງທີ່ພວກເຂົາເຮັດ ແມ່ນຜິດກົດໝາຍ ເພາະວ່າພວກເຂົາ ຊື້ຜົນພະນິດ ໂດຍບໍ່ມີການຊໍາລະພາສີ ແລະ ອາກອນ ທີ່ເໝາະສົມໃຫ້ແກ່ລັດ.

		ດັ່ງທີ່ສັງເກດໄດ້ ໂດຍຊາວກະສິກອນ • ພໍ່ຄ້າອື່ນໆ ສາມາດເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນຂາຍໄດ້ລາຄາດີ ແລະ ໃນທີ່ສຸດ ກໍ່ຈະໄດ້ກຳໄລ ຈາກຜົນຜະລິດ ຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ
ອົງການສຸພານິມິດ	• ສະໜອງ ແນວພັນ • ສະໜອງເຕັກນິກ ໃນການປູກກົວເຫຼືອງ	ບໍ່ມີ ຂໍ້ມູນ

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ມີຄວາມສຳພັນຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ໃນທາງບວກ ແລະ ທາງລົບ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວກາຍເປັນເລື່ອງຂຸ່ນເຄືອງ ຍ້ອນຂາດການປະຊາສຳພັນ ພາຍໃນໝູ່ຂອງພວກເຂົາ ເຈົ້າ. ບາງເທື່ອ ກອງປະຊຸມຮ່ວມກັນ ຫຼື ກອງປະຊຸມແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ພາຍໃນພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ສາມາດຊ່ວຍປັບປຸງການພົວພັນພາຍໃນພວກເຂົາເຈົ້າ.

ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ທີ່ມີຄວາມສຳພັນ ຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ມີຜົນຕາມມາທັງສອງ, ບັນຫາທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ. ບັນຫາທາງດ້ານການຜະລິດ ລວມມີການຂາດຄວາມເອົາໃຈໃສ່ ຂອງຊາວກະສິກອນ ຈຳນວນນຶ່ງ ໃນການປູກກົວເຫຼືອງ ແລະ ອີກຕື່ມຍ້ອນວ່າ ມີປະສົບການ ຍັງບໍ່ ທັນພຽງພໍ ແລະ ເປັນຍ້ອນລາຄາເກັບຊື້ ທີ່ໄດ້ມີໃຫ້ແກ່ ຊາວກະສິກອນນັ້ນມັນຕ່ຳ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ຍັງມີຊາວກະສິກອນ ຜູ້ທີ່ມຸ່ງຫວັງທີ່ຈະທົດລອງຕື່ມອີກ ໃນປີນີ້.

ບັນຫາສັງຄົມ ລວມມີຄວາມຮູ້ສຶກໃນເລື່ອງທີ່ບໍ່ເຊື່ອໝັ້ນພາຍໃນ ລະຫວ່າງ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ອີກດ້ານນຶ່ງ, ຊາວກະສິກອນ ມີຄວາມຮູ້ສຶກວ່າ ພວກເຂົາເຈົ້າ ກຶກກົດຂີ່-ຊຸດຮີດ ຍ້ອນລາຄາເກັບຊື້ ຕ່ຳໂພດ ແລະ ພວກເຂົາກຶກກັກຫ້າມບໍ່ໃຫ້ຂາຍໃຫ້ພໍ່ຄ້າຄົນອື່ນ. ດ້ານນຶ່ງ, ບ/ສ ວິໄລຄູນ ຄິດວ່າຊາວກະສິກອນ ບໍ່ປະຕິບັດຕາມສັນຍາມືອັນຄາໃຈສົງໄສວ່າຊາວກະສິກອນ ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ວ່າ ຜົນເກັບກ່ຽວ ແມ່ນພໍແຕ່ສະເພາະໃຊ້ແທນແນວພັນ ທີ່ກູ້ຢືມເທົ່ານັ້ນ. ພວກເຂົາບໍ່ແຈ້ງຜົນເກັບກ່ຽວທັງໝົດ ຊຶ່ງ ມີແນວໂນ້ມຢາກຈະເອົາໄປຂາຍໃຫ້ພໍ່ຄ້າຄົນອື່ນ ທີ່ໃຫ້ລາຄາດີກ່ວາ. ການປະກອບການທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແມ່ນໄດ້ຊື້ແຈ້ງເປັນອັນລະອຽດ ຢູ່ໝວດລຸ່ມນີ້:

8.2 ໂຄງຮ່າງ ການຕະຫຼາດ

ຮູບສະແດງທີ 2 ນຳສະເໜີ ການຊື້ເຂົ້າ-ຂາຍອອກ ຂອງພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຊຶ່ງມີໜ້າທີ່ຮ່ວມໃນບັນ ຫາການຕະຫຼາດ ຂອງກົວເຫຼືອງ ຢູ່ເມືອງຄຽງເງິນ. ວັດຖຸນຳເຂົ້າ (Inputs) ເປັນແນວພັນ ທີ່ກຶກສະ ໜອງດັ່ງຕໍ່ໂດຍ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ແລະ ອົງການສຸພານິມິດ ໄດ້ມອບໃຫ້ແກ່ຫົວໜ້າກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ. ຈາກນັ້ນ ກໍ່ກຶກແຈກຍາຍໃຫ້ແກ່ ຊາວກະສິກອນ ທີ່ກຶກມອບໝາຍ. ຊາວກະສິກອນຈຳນວນນຶ່ງ ມີແນວພັນພື້ນ ເມືອງ ຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ. ໃນຄຸ່ມວຽກສຸດທ້າຍຂອງລະດູການປູກຝັງ ຜົນຮັບ (Outputs) ຫຼື ຜົນເກັບ ກ່ຽວຂອງກົວເຫຼືອງ ຈາກຊາວກະສິກອນ ແມ່ນກຶກເຕົ້າໂຮມໂດຍຫົວໜ້າກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ. ຫ້ອງການ DAFEO ປະກາດແຈ້ງການ ກ້າຫາກກົວເຫຼືອງ ກຽມພ້ອມແລ້ວ ຈະມາຮັບເອົາ.

ບັນຫານີ້ ແມ່ນຈະຕ້ອງປະສານງານໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປກັບ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ທີ່ຈະຈັດສົ່ງລົດບັນທຸກ ມາແກ່ເອົາຜົນ ເກັບກ່ຽວ. ໃນປີ 2004 ຜົນເກັບກ່ຽວເຫຼົ່ານີ້ ມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະກຶກຂາຍອອກໄປຕະຫຼາດສາກົນ ໃນປະເທດໄທ. ແຕ່ເຖິງປາຍນັ້ນ, ຍ້ອນສາຍເຫດບໍລິມາດໜ້ອຍ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ສາມາດຂາຍອອກໄດ້ ໃນຕະຫຼາດພາຍໃນ ທີ່ ວຽງຈັນ ແລະ ຫຼວງພະບາງ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ບໍ່ມີການສາລະພາບແບບເປີດເຜີຍ ມັນຄ້າຍກັບວ່າ ມັນເປັນເລື່ອງທຳມະດາ ທີ່ຊາວກະສິກອນ ໄດ້ຂາຍສ່ວນໃດສ່ວນນຶ່ງ ໃຫ້ແກ່ພໍ່ຄ້າ (ທີ່ບໍ່ຂຶ້ນທະບຽນ) ບໍ່ແມ່ນພໍ່ຄ້າທາງການ ຊຶ່ງພວກເຂົາເຈົ້າ ເຂົ້າມາໃນບ້ານ ແລະ ຊື້

ໂດຍກົງຈາກປະຊາຊົນ ເນື້ອແທ້ຂອງການຂາຍດັ່ງກ່າວ ມັນເປັນເລື່ອງຫຍຸ້ງຍາກ ທີ່ຈະກຳນົດ ໄດ້ວ່າບໍລິມາດຂອງ ກົວເຫຼືອງຕາມຕົວຈິງທີ່ໄດ້ຊື້ຂາຍນຳກັນ.

ພາລະບົດບາດ ຂອງພະແນກການຄ້າແຂວງ ທີ່ອອກໃບທະບຽນປະຈຳປີ ແລະ ເກັບພາສີ ແລະ ອາກອນ ໂດຍອີງຕາມ ພົນກຳໄລ. ອີກດ້ານນຶ່ງ ຫ້ອງການ ການຄ້າເມືອງ ເກັບພາສີ ແລະ ອາກອນ ໂດຍອີງຕາມມູນຄ່າ ຂອງກົວເຫຼືອງທີ່ ເຄື່ອນຍ້າຍອອກຈາກເມືອງ. ມູນຄ່າດັ່ງກ່າວ ແມ່ນອີງຕາມທີ່ໄດ້ລາຍງານ ໃຫ້ການຄ້າເມືອງ ໂດຍບໍລິສັດວິໄລຄູນ.

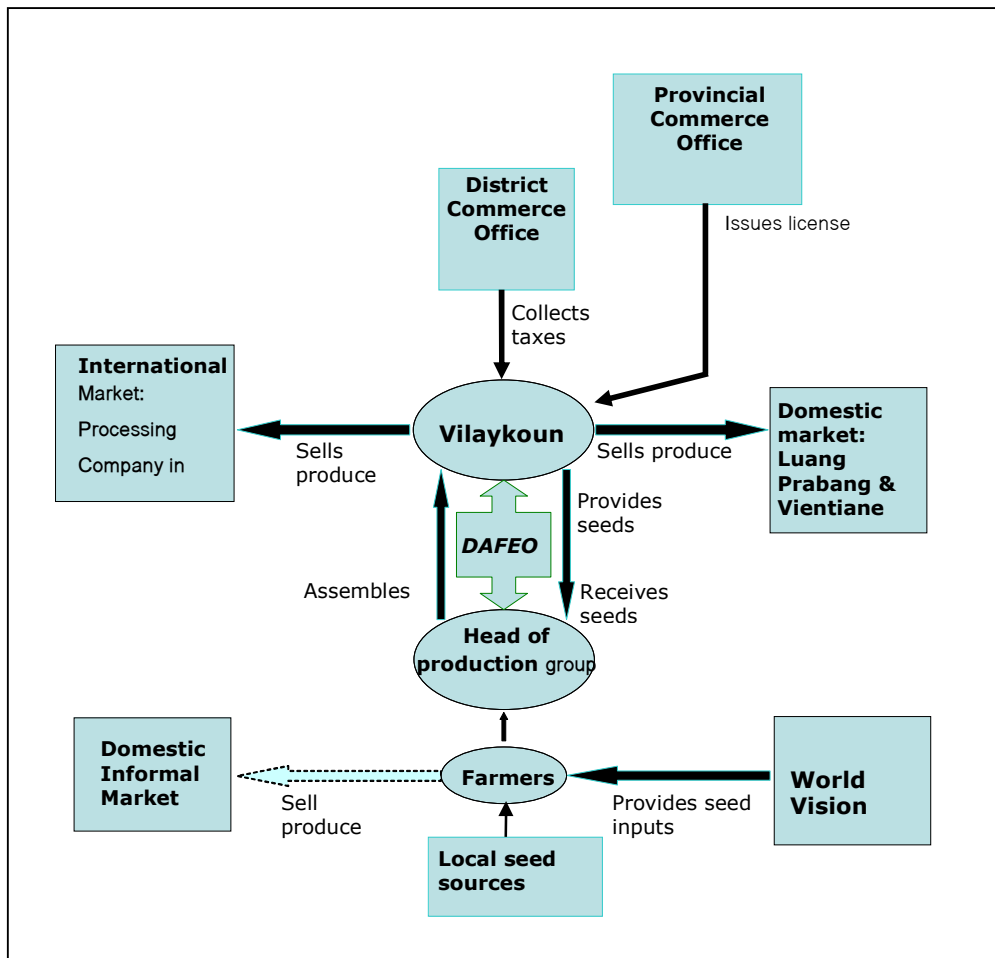
8.3 ກົດລະບຽບ ການຕະຫຼາດ

ກົດລະບຽບ ການຕະຫຼາດ ໃນຮູບຂອງພາສີ ແລະ ລະບົບອານຸຍາດ ໃຊ້ເປັນຂໍ້ຕົກລົງກົດໝາຍ ສຳລັບການເຂົ້າມາ ເຮັດທຸລະກິດ ຢູ່ໃນເມືອງຊຽງເງິນ ຂອງພໍ່ຄ້າຜູ້ອື່ນໆ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບ ຫ້ອງການ DAFEO. ບັນຫານີ້ ໄດ້ເຮັດຂຶ້ນ ສຳລັບ ບ/ສ ຜູ້ເປັນເຈົ້າການລົງທຶນ. ບໍ່ມີໃຜຈັກຄົນ ທີ່ຈະຕ້ອງການເຮັດການລົງທຶນໃດນຶ່ງ ແລະ ຍ້ອນແນວນັ້ນມັນ ອາດບໍ່ມີສິນຄ້າທີ່ຈະເວົ້າເຖິງ; ອັນນຶ່ງ, ລະບົບການອອກໃບອານຸຍາດຊ່ວຍ ຊີ້ນຳ-ກວດກາ ລາຍຮັບຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່ ລັດຖະບານ.

8.3.1 ລະບົບການ ອອກໃບອານຸຍາດ (ໃບທະບຽນ)

ໃນກໍລະນີ ຢູ່ເມືອງຊຽງເງິນ, ຫ້ອງການ ການຄ້າ ປະຈຳແຂວງຫຼວງພະບາງ ອອກໃບອະນຸຍາດ ເພື່ອປະຕິ ບັດງານ. ໃບອານຸຍາດໃໝ່ ຈະຕ້ອງໄດ້ຕໍ່ (ຂໍ້ຕົກລົງທະບຽນ) ໃນແຕ່ລະປີ ແລະ ມູນຄ່າ ຂອງທະບຽນ ແມ່ນພົວພັນເຖິງຂະໜາດ (ບໍລິມາດ-ມູນຄ່າ). ໃນປີ 2004, ບໍລິສັດວິໄລຄູນ ໄດ້ຈ່າຍ 5.000.000 ກີບ ເພື່ອເຮັດໃບ ອະນຸຍາດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຄ່າພາສີ 35% ຂອງກຳໄລສຸດທິ ຈະຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍ ໂດຍ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ໃນໄລຍະ ຊ່ວງຫ້າຍ ຂອງການ ຊື້-ຂາຍ.

ບ/ສ ວິໄລຄູນ ຍອມຮັບເອົາ ລະບົບການດັ່ງກ່າວ ເພາະວ່າ ໃນທາງກັບ (ກັບຄືນ) ມັນໄດ້ໃຫ້ສິດແກ່ ບ/ສ ເກັບ ຊື້ທັງໝົດ ພົນພະລິດ ຂອງກົວເຫຼືອງ ໃນເມືອງຊຽງເງິນ ຫຼື ກໍ່ມາຈາກການປຸກພາຍໃຕ້ສັນຍາ ກັບຜູ້ປຸກ ຫຼື ບໍ່?

ຮູບສະແດງ 2: ໂຄງຮ່າງ ການຕະຫຼາດ ກ່ຽວກັບ ກົວເຫຼືອງ ຢູ່ ເມືອງຊຽງເງິນ

8.3.2 ລະບົບການເສຍພາສີ ແລະ ອາກອນ

ນອກຈາກ ການຈ່າຍເສຍຄ່າ ໃບອານຸຍາດ ແລະ ພາສີ ຢູ່ລະດັບ ຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ກໍ່ມີການເສຍຄ່າພາສີ ຄືກັນ. ບ/ສ ວິໄລຄູນ ຈະຈ່າຍຄ່າພາສີ 2% ຂອງການຂາຍກົວເຫຼືອງທັງໝົດ ທີ່ທາງ ບ/ສ ໄດ້ເກັບຊື້ຈາກເມືອງ. ໃນກໍລະນີ ກ້າຫາກ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ໄດ້ສົ່ງກົວເຫຼືອງອອກ ໄປປະເທດໄທ, ບ/ສ ຈະຕ້ອງຈ່າຍ 15 ກີບ / ກິໂລ ບ່ອນ ຂ້າມຊາຍແດນ.

ຄຽງຄູ່ກັບການເສຍພາສີທາງການ, ກໍ່ຍັງມີທາງເລືອກ ຊຶ່ງແມ່ນສິ່ງກະຕຸ້ນ ແບບບໍ່ເປັນທາງການ ທີ່ ບ/ສ ຈະໄດ້ ຈ່າຍ. ບັນດາຫົວໜ້າກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ ຈະໄດ້ຮັບ 50 ກີບ / ກິໂລ ຂອງກົວເຫຼືອງ ທີ່ຜະລິດ ໂດຍກຸ່ມຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ຕາມລຳດັບ. ທາງເມືອງ ຈະໄດ້ 20 ກີບ / ກິໂລ ຂອງກົວເຫຼືອງທັງໝົດ ທີ່ຊື້ໂດຍບໍລິສັດ. ທັງໝົດ ເຂົ້ານຳ ກັນ, ພາສີ ແລະ ອາກອນ ລວມເຂົ້າຕື່ມ ຈະໄດ້ປະມານ 200 ກີບ/ກິໂລ. ມານຳໃຊ້ຕົວເລກ 200 ໂຕນ ຂອງກົວເຫຼືອງ ຊື້-ຂາຍ ໃນ ປີ 2004 ຊຶ່ງ ແມ່ນຄວາມຕ້ອງການຂອງ ບ/ສ ວິໄລຄູນ, ບັນຫານີ້ ມີຄວາມໝາຍວ່າ 40 ລ້ານ ກີບ ແມ່ນໄດ້ຈ່າຍ ໂດຍ ບໍລິສັດວິໄລຄູນ.

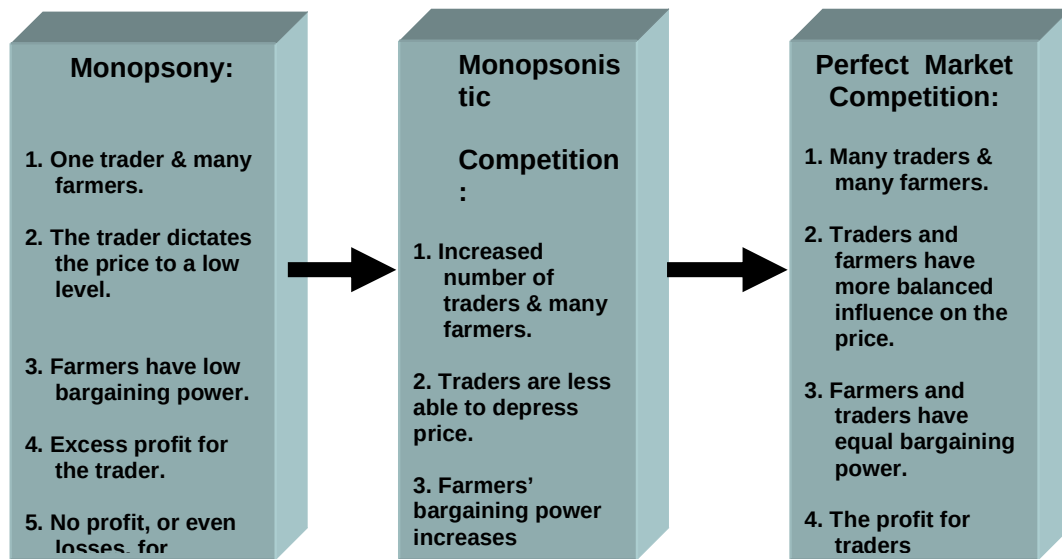
ບັນຫາ ອາດເປັນພາລະໜ້າ ໃຫ້ແກ່ ບ/ສ. ບັນຫານີ້ ອາດບວກເຂົ້າເປັນຄ່າ ແລະ ເປັນເຫດຜົນທີ່ພໍ່ຄ້າຄົນອື່ນ ເຂັດຫຼາຍ ບໍ່ຂຶ້ນທະບຽນເກັບຊື້ ແລະ ຍັງເປັນພໍ່ຄ້າສວຍໂອກາດລັກລອບເອົາ.

ການຄົ້ນພົບຄວາມດຸ່ນດ່ຽງທີ່ກົກຕ້ອງ ລະຫວ່າງການສ້າງລາຍໄດ້ຈາກການເກັບພາສີ ທີ່ບໍ່ມີການກ່ຽວດຶງກິດຈະການທຸລະກິດຂອງພໍ່ຄ້າ ເປັນວຽກງານທີ່ບໍ່ງ່າຍຢ່າງແນ່ນອນ. ພາສີນຳເອົາລາຍຮັບມາສູ່ເມືອງ ຊຶ່ງເປັນຄວາມຕ້ອງການຢ່າງ

ສູງ. ອີກດ້ານນຶ່ງ, ກ້າຫາກວ່າ ອັດຕາການເສຍພາສີ ແລະ ອາກອນ ຫາກສູງກ່ວາ ລະດັບອັນແນ່ນອນໃດນຶ່ງ, ມັນຈະບໍ່ມີ ສິ່ງຈູງໃຈ ໃຫ້ພໍ້ຄ້າຂະຫຍາຍທຸລະກິດ ຫຼື ວ່າໃຫ້ພໍ້ຄ້າຜູ້ອື່ນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນ ຕະຫຼາດ. ພາສີສູງອາດຈະເປັນການກະ ຕຸກ-ຊຸກຍູ້ ພໍ້ຄ້າເຊື່ອງຕົວເລກ ກ່ຽວກັບບໍລິມາດ ທີ່ພວກເຂົາເຈົ້າ ຄ້າ- ຂາຍ ໃນຕະຫຼາດໄດ້ຄືກັນ. ໃນໄລຍະຍາວນານ, ມັນອາດເປັນປັດໃຈ ທີ່ພາໃຫ້ລາຍຮັບພາສີຂອງເມືອງຫຼຸດລົງ.

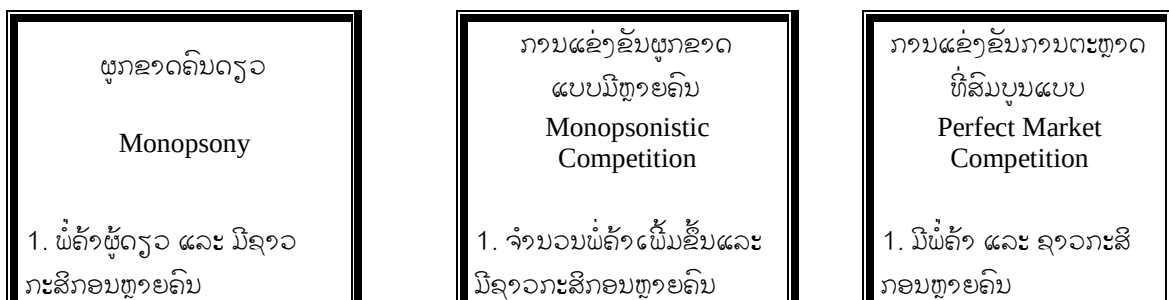
8.4 ການແຂ່ງຂັນ ການຕະຫຼາດ ແລະ ປະສິດທິພາບ

ຮູບສະແດງ 3 ສະເໜີພາວະຂອງການພັດທະນາ ສຳລັບການຕະຫຼາດທາງການກະເສດ ຈາກ monopsony (ຜູກຂາດແຕ່ຜູ້ດຽວ) ໄປສູ່ ໄລຍະການແຂ່ງຂັນຕະຫຼາດແບບສົມບູນ ທີ່ເນັ້ນຜົນປະໂຫຍດຂອງຊາວກະສິກອນ ພາຍໃຕ້ monopsony ບໍ່ມີການຮຸ່ວງຊິງ.

ຮູບພາບ 3. ໄລຍະຂອງ ການພັດທະນາການຕະຫຼາດ ດ້ານການກະເສດ ຈາກຜູກຂາດຜູ້ດຽວ ກ້າວໄປສູ່ ການແຂ່ງຂັນແບບສົມບູນແບບ

ໂດຍທົ່ວໄປ ຜະລິດຕະພາບ ແລະ ປະສິດທິພາບ ຂອງຕະຫຼາດ ແມ່ນຕໍ່າກ່ວາທ່າແຮງສູງສຸດຂອງມັນຫຼາຍ. ການພັດທະນາ ຈາກການແຂ່ງຂັນແບບ monopsonistic ສູ່ການແຂ່ງຂັນສົມບູນແບບທາງດ້ານອຸດົມການ ພາໃຫ້ເກີດອຳນາດການ ຄື້-ຂາຍ ແບບແລກປ່ຽນ ແລະ ລາຍຮັບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ. ມັນເລີ່ມຕົ້ນເປີດ ສິ່ງທີ່ເປັນໄປໄດ້ ໃຫ້ແກ່ພໍ້ຄ້າ ຜູ້ໃໝ່ ທີ່ຈະເຂົ້າມາຫາຕະຫຼາດ. ສະນັ້ນ, ຜະລິດຕະພາບ ແລະ ປະສິດທິພາບ ຂອງ ຕະຫຼາດ ຈຶ່ງສູງຂຶ້ນ.

2. ພໍ່ຄ້າ ກຳນົດລາຄາຕ່ຳ	2. ພໍ່ຄ້າ ມີຄວາມກົດດັນ ລາຄາຕ່ຳ ໄດ້ແຕ່ໜ້ອຍດຽວ	2. ພໍ່ຄ້າ ແລະ ຊາວກະສິ ກອນຫຼາຍຄົນ ມີອິດທິພົນ ຊັກຈູງຫຼາຍກ່ວາ ຕໍ່ກັບ ລາຄາ
3. ຊາວກະສິກອນ ມີອຳນາດ ໃນການຕໍ່ລອງ ຊື້-ຂາຍ ຕ່ຳ	3. ຊາວກະສິກອນ ມີອຳນາດ ເພີ່ມຂຶ້ນ ໃນການຊື້ - ຂາຍ ແລກປ່ຽນ	3. ຊາວກະສິກອນ ແລະ ພໍ່ ຄ້າ ມີອຳນາດໃນການຊື້ ຂາຍ ແລກປ່ຽນ ເທົ່າທຽມ ກັນ
4. ພໍ່ຄ້າໄດ້ກຳໄລ ສູງໂພດ	4. ກຳໄລຂອງພໍ່ຄ້າ ຫຼຸດລົງ	4. ກຳໄລສຳລັບພໍ່ຄ້າ ແມ່ນ ຫຼຸດລົງ
5. ຊາວກະສິກອນບໍ່ໄດ້ຜົນປະ ໂຫຍດ ຫຼື ບາງເທື່ອ ຫຼຸດທຶນ	5. ຊາວກະສິກອນມີກຳໄລ ເພີ່ມຂຶ້ນ	5. ຜົນປະໂຫຍດຂອງຊາວ ກະສິກອນ ເພີ່ມຂຶ້ນ
6. ຜະລິດຕະພາບ ແລະ ປະສິດ ຕິພາບ ຂອງຕະຫຼາດ ໂດຍລວມ ຕ່ຳກ່ວາທ່າແຮງສຸດສຸດຂອງ ມັນ	6. ຜະລິດຕະພາບ ແລະ ປະສິດ ຕິພາບ ຂອງຕະຫຼາດ ໂດຍ ລວມເພີ່ມຂຶ້ນ ແຕ່ຍັງຕ່ຳກ່ວາ ທ່າແຮງສຸດສຸດຂອງມັນ	6. ຜະລິດຕະພາບ ແລະ ປະສິດຕິພາບ ຂອງຕະຫຼາດ ໄດ້ສືບຕໍ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ດຳ ເນີນໄປດ້ວຍລະດັບທ່າແຮງ ສຸດສຸດຂອງມັນ

ການຜູກຂາດຜູ້ດຽວ ແມ່ນສະພາບການ ການຕະຫຼາດອັນນຶ່ງ ຢູ່ບ່ອນທີ່ມີຜູ້ເກັບຊື້ພຽງຜູ້ດຽວ ແຕ່ມີຄົນຂາຍ ຫຼາຍ. ໃນກໍລະນີນີ້, ບ/ສ ວິໄລຄູນ ເປັນຜູ້ເກັບຊື້ ໃນຂະນະດຽວກັນນັ້ນ ຊາວກະສິກອນຫຼາຍຄົນເປັນຜູ້ຂາຍ. ໃນສະພາບການຢູ່ບ່ອນມີພຽງຜູ້ຊື້ ແຕ່ຜູ້ດຽວ, ຊຶ່ງຜູ້ຊື້ ສາມາດບົ່ງການລາຄາ. ຄື ບ/ສ ວິໄລຄູນ ເປັນຜູ້ເກັບຊື້ ແຕ່ ຜູ້ດຽວ, ດ້ວຍວິທີການໃດນຶ່ງ ບ/ສ ບົ່ງການລາຄາ ໂດຍວິທີການລະບຸລາຄາໄວ້ໃນສັນຍາ ຊຶ່ງຊາວກະສິກອນ ໄດ້ ລົງລາຍເຊັນ. ຊາວກະສິກອນຈະຕ້ອງຍອມຮັບເອົາ ບໍ່ວ່າອັນໃດກໍຕາມ ພວກເຂົາເຈົ້າຖືກປະຕິບັດຕາມທີ່ໄດ້ ລະບຸໄວ້ໃນສັນຍາ. ຖ້າຫາກປະຕິເສດເອົາໄດ້ ແຕ່ສ່ວນໃດ-ສ່ວນນຶ່ງ ໃນເວລານັ້ນ, ພວກເຂົາເຈົ້າຈະບໍ່ໄດ້ສິນເຊື່ອ ຊຶ່ງເປັນສິ່ງນຳເຂົ້າ (Inputs). ມັນສັບສົນສຳລັບສິ່ງນັ້ນ ທັງໝົດ ເອົາໄປວ່າກັນຕອນເວລາເກັບກ່ຽວ. ຊາວກະສິກອນທຸກຄົນ ໃນເມືອງຊຽງເງິນ ແມ່ນມີພັນທະທີ່ຈະຕ້ອງຂາຍ ໃຫ້ແກ່ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ແຕ່ຜູ້ດຽວ ໂດຍ ບໍ່ໄດ້ຄຳນຶງວ່າມີ ຫຼື ບໍ່ມີ ສັນຍາ ກັບ ບ/ສ. ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ທີ່ນຳໃຊ້ແນວພັນພື້ນເມືອງຂອງຕົນ ຫຼື ໄດ້ແນວພັນ ຈາກອົງການສຸພານິມິດ ແມ່ນຍັງຖືກຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຂາຍໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດວິໄລຄູນ.

ພະນັກງານເມືອງ ຈຳນວນນຶ່ງຈົມວ່າ ການຄ້າຂາຍບໍ່ແມ່ນຜູກຂາດໃຫ້ແກ່ບໍລິສັດວິໄລຄູນ, ພໍ່ຄ້າຄົນອື່ນໆ ສາມາດປະກອບການຂໍດຳເນີນທຸລະກິດ ຄ້າ-ຂາຍ ຢູ່ເມືອງຊຽງເງິນໄດ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຖ້າຫາກມີພໍ່ຄ້າທີ່ ຕ້ອງການຢາກເຂົ້າຮ່ວມໃນຕະຫຼາດ, ພ/ງ ສົ່ງເສີມຂອງຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ແນະນຳໃຫ້ວ່າ ຕະຫຼາດຄວນຈະແບ່ງປັນພູມຖານພື້ນທີ່ອອກເປັນ 2 ພື້ນທີ່ ລະຫວ່າງພໍ່ຄ້າທັງສອງ. ຊາວກະສິກອນຜູ້ທຳການຜະ ລິດຖົ່ວເຫຼືອງ ທຸກຄົນໃນເຂດ 1 ຈະຕ້ອງຂາຍໃຫ້ພໍ່ຄ້າ 1 ແລະ ຊາວກະສິກອນຜູ້ທຳການຜະລິດຖົ່ວເຫຼືອງ ທຸກຄົນ ໃນເຂດ 2 ຈະຕ້ອງຂາຍ ໃຫ້ພໍ່ຄ້າ 2. ຖ້າຕິດຕາມຢ່າງໃກ້ຊິດ ສະພາບດັ່ງກ່າວ ມີຜົນກ້າວໄປສູ່ monopsony. ໃນແກ່ນແທ້ ຂອງຄວາມເປັນຈິງ, ບັນຫານີ້ ຍັງເປັນສະພາບຢູ່ບ່ອນ

ວ່າ ມີຜູ້ຊື້ຄົນດຽວ ແລະ ຍັງແມ່ນຫຼາຍຄົນຂາຍ ໃນພື້ນທີ່ ທີ່ໄດ້ຈັດໃຫ້. ສະພາບການທີ່ເປັນຄວາມຕ້ອງການຢູ່ບ່ອນວ່າຊາວກະສິກອນ ສາມາດຂາຍໃຫ້ ພໍ່ຄ້າຄົນໃດກໍໄດ້ ຜູ້ທີ່ໃຫ້ລາຄາດີໃຫ້ແກ່ເຂົາເຈົ້າ.

ນີ້ແມ່ນຄວາມເຊື່ອໃນໝູ່ ພ/ງ ເມືອງ ຊຶ່ງປ້ອງກັນພໍ່ຄ້າຜູ້ນີ້ ຜູ້ດຽວ ແມ່ນວິທີການທີ່ຈະບັນລຸ ແຫ່ງປະສິດທິຜົນສູງ ແລະ ສະຫວັດດີການ ສໍາລັບຜູ້ມີບົດບາດການຕະຫຼາດ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ການແຂ່ງຂັນຈະເປັນປັດໃຈ ແຫ່ງການກະຕຸກຊຸກຍູ້. ການແຂ່ງຂັນແມ່ນຫຼາຍປັດໃຈ ທີ່ຈະມີຜົນບັງຄັບເຮັດໃຫ້ ບ/ສ ທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນໄລຍະຍາວ. ໃນລະບົບການຕະຫຼາດນີ້ ຊຶ່ງມີລະບຽບການທີ່ເຂັ້ມງວດ, ຜົນກໍາໄລໄດ້ຕິດພັນກັບການແຂ່ງຂັນ ທີ່ບໍ່ອາດຈະເປັນແບບກົນຈັກເຖິງແມ່ນວ່າ, ການຕະຫຼາດຈະຕາຍຕົວ ໃນສະພາວະ monopsony ດ້ວຍ ເນື່ອງຈາກທາງດ້ານສະຖານະພາບທີ່ເປັນຜົນລົບໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ຂອງເສດ ກະກິດ ເວົ້າລວມ.

8.5 ບໍລິມາດການຜະລິດ ແລະ ການຄ້າຂາຍ ແບບບໍ່ເປັນທາງການ

ອີງຕາມກົດລະບຽບທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ ໃນເມືອງຊຽງເງິນ. ມີ 2 ຂໍ້ຄົງຄ້າງ ເພື່ອເຄື່ອນໄຫວການຕະຫຼາດ ຊຶ່ງຈຳແນກອອກໄດ້ ຄື:

1. ບໍລິມາດຂອງກົວເຫຼືອງ ຊຶ່ງຊາວກະສິກອນໄດ້ຂາຍໃຫ້ແກ່ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ໃນປີ 2004 ແມ່ນຍັງຫ່າງໄກ ມັນເປັນຕົວເລກຕ່ຳ ອັນທີ່ພາໃຫ້ ບ/ສ ໃຫ້ລາຄາຕ່ຳ ເມື່ອຄິດໄລ່ເປັນ ຫົວໜ່ວຍ ແລະ ກ້າວໄປເຖິງເສດກະກິດ ຂອງສັດສ່ວນ (ຂະໜາດ).
2. ການປຸກພາຍໃຕ້ສັນຍາ ຊາວກະສິກອນໄດ້ຜ່າຜົນສັນຍາທີ່ມີໄວ້ກັບ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ແລະ ໄດ້ຂາຍຜົນຜະລິດຂອງພວກເຂົາເຈົ້າຢ່າງຜິດກົດໝາຍ ຂ້ອນຂ້າງຫຼວງຫຼາຍ ໃຫ້ແກ່ ພໍ່ຄ້າຄົນອື່ນ ແບບບໍ່ເປັນທາງການ.

ສະພາວະການແບບ monopsony, ຄືມີການບັງຄັບກັນດ້ວຍສັນຍາເຮັດໃຫ້ ບ/ສ ຕັ້ງລາຄາລະດັບຕ່ຳ ແລະ ເອົາ ກໍາໄລໃນໄລຍະສັ້ນສູງສຸດ. ຜົນເນື່ອງໃນທາງລົບ ຂອງບັນຫາດັ່ງກ່າວ ແມ່ນວ່າ: ບ/ສ ວິໄລຄູນ ບໍ່ສາມາດເກັບໄດ້ ບໍລິມາດຕາມ ທີ່ຄາດໝາຍໄວ້ ຊຶ່ງຈະພາໃຫ້ບັນລຸຕາມຂະໜາດ ຫຼື ສັດສ່ວນທາງດ້ານເສດກະກິດ. ກ່ອນອື່ນໝົດ ບັນຫາລາຄາຕ່ຳນີ້ ມີຜົນພາໃຫ້ເກີດການຄ້າ-ຂາຍ ທີ່ຜິດກົດໝາຍ. ມັນບໍ່ແມ່ນການຊຸກຍູ້ຊາວກະສິກອນ ບໍ່ໃຫ້ໄປ ຂາຍໃຫ້ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ໃນຂະນະດຽວກັນນັ້ນ ມັນແມ່ນການກະຕຸກຊຸກຍູ້ພວກເຂົາເຈົ້າໃຫ້ໄປຂາຍໃຫ້ພໍ່ຄ້າໃນຕະຫຼາດ ທີ່ບໍ່ເປັນທາງການ. ທ່າມກາງບັນຫາດັ່ງກ່າວ ພິຈາລະນາໄດ້ວ່າ ແມ່ນການຜ່າຜົນສັນຍາ ແລະ ແມ່ນການກະທຳທີ່ຕ້ານກັບກົດໝາຍ. ຊາວກະສິກອນຕົວຈິງແລ້ວແມ່ນສະແດງເຖິງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ ໃນແງ່ເສດກະກິດ ແບບມີເຫດ-ຜົນ. ຄວາມມີເຫດຜົນໃດນຶ່ງຂອງມະນຸດອາດຕ້ອງການຜົນຮັບກັບຄືນສູງສຸດ ຈາກສິ່ງນຳເຂົ້າ (Inputs) ຂອງຕົນ. ບັນຫານີ້ ດັ່ງທີ່ເອີ້ນວ່າ ການຄ້າ-ຂາຍ ທີ່ຜິດກົດໝາຍອາດຈະເຂົ້າໃຈໄດ້ ເປີເລ້ນແມ່ນການ ຕໍ່ສູ້-ດື່ນລົນຂອງຊາວກະສິກອນ ທີ່ຢາກໄດ້ລາຍຮັບໃຫ້ພຽງພໍຈາກຜົນຜະລິດຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ບັນຫາທີ 2. ລາຄາຕ່ຳ ເຮັດໃຫ້ໝົດກຳລັງໃຈ, ໃນການປຸກກົວເຫຼືອງໃນຕໍ່ໜ້າຂອງໝູ່ຊາວກະສິກອນ, ພວກເຂົາເຈົ້າອາດຈະກ້າວໄປສູ່ກິດຈະກຳການສ້າງຮັບແບບມີຜົນກຳໄລກ່ວານີ້ດີກ່ວາ. ໃນພາກປະຕິບັດ ໃນໄລຍະຍາວ, ບ/ສ ວິໄລຄູນ ອາດຈະບໍ່ໄດ້ພົບສິ່ງທີ່ມີຜົນກຳໄລອີກຕື່ມໄດ້ ທີ່ຈະສືບຕໍ່ທຸລະກິດນີ້. ບໍລິມາດໜ້ອຍຂອງກົວເຫຼືອງ ທີ່ໄດ້ເກັບຊື້ ໂດຍ ບ/ສ ວິໄລຄູນອາດຈະໜ້ອຍສຳລັບ ບ/ສ ແລະ ບໍ່ກຸ້ມກັບຫຼິ້ນຄືງທີ່ ແລະ ບໍ່ສາມາດບັນລຸປະສິດິ ຜົນຂອງການຜະລິດ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວຈາກນີ້ໄປກາຍເປັນສະພາບ ທີ່ມີແຕ່ເສຍກັບເສຍ: ຊາວກະສິກອນເສຍຄວາມ ໄວ້ວາງໃຈກັບຜູ້ເກັບຊື້ ແລະ ລັດຖະບານກໍ່ເສຍແຫຼ່ງລາຍຮັບ.

ອີກດ້ານນຶ່ງ ກ້າຫາກມີການແຂ່ງຂັນ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ເພີ່ມຈຳນວນໃນໝູ່ພໍ່ຄ້າ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ອາດຈະຖືກບັງຄັບ ໃຫ້ລາຄາສູງສຳລັບຜົນຜະລິດແກ່ພວກເຂົາເຈົ້າ. ຜົນກະທົບໃນທາງບວກ ກືກຄາດການໄວ້.

ກ່ອນອື່ນໝົດ, ລາຄາສູງອາດຈະເຮັດໃຫ້ເກີດສິ່ງກະຕຸ້ນ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນໃນການຂະຫຍາຍການຜະລິດ ກົວເຫຼືອງ. ຊາວກະສິກອນຜູ້ອື່ນໆ ອາດຈະຖືກກະຕຸ້ນຊຸກຍູ້ ໃຫ້ເລີ່ມປູກກົວເຫຼືອງ. ບັນຫາດັ່ງກ່າວ ອາດເພີ່ມ ບໍລິມາດທັງໝົດ ຂອງການຜະລິດທັງໝົດ ໄດ້ເຖິງທີ່ສຸດ. ດັ່ງນັ້ນ, ບ/ສ ວິເລຄູນ ຄວນຈະແບ່ງຜົນຜະລິດທັງໝົດ ກັບການແຂ່ງຂັນພໍ່ຄ້າ ມັນເປັນແນວທີ່ວ່າ ພວກເຂົາເຈົ້າອາດຈະສະໜອງດ້ວຍບໍລິມາດທີ່ໃຫຍ່ໂຕ ໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍ ກ່ວາດັ່ງທີ່ເຮົາໄດ້ພົບ ໃນກໍລະນີເຊັ່ນນີ້.

ອັນທີສອງ ການຄ້າຂາຍຜົນກົດໝາຍ ຂອງຊາວກະສິກອນ ອາດຈະຫຼຸດຜ່ອນຂ້ອນຂ້າງຫຼາຍ ກ້າຫາກມີ ຫຼື ບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງ ລາຄາເກັບຊື້, ສິ່ງທີ່ກະຕຸ້ນຕ່າງໆ ສໍາລັບຊາວກະສິກອນ ຈະເອົາສ່ວນໃດ-ສ່ວນໜຶ່ງ ຂາຍແບບຜົນກົດໝາຍ ນັ້ນຈະລົດໝໍຍາກອຍລົງ. ສິ່ງທີ່ໄດ້ ເລັກໆນ້ອຍໆ ຈາກການກະທຳຢ່າງຜົນກົດໝາຍຂອງ ພວກເຂົາເຈົ້າຈະຕ້ອງຖືກປະຕິເສດ ໂດຍຄວາມສ່ຽງຂອງການຈັບໄດ້ (ຈັບໄດ້ ໄລ່ທັນ) ແລະ ຈະຕ້ອງຖືກຈ່າຍ ກັບການປັບໃໝຕ່າງໆ. ດັ່ງນັ້ນ, ການຂ້າມຜ່ານການຕະຫຼາດແບບ monsoony ບັດຈຸບັນໄປສູ່ການເພີ່ມທະວີການແຂ່ງຂັນ ແບບມີການກຳນົດພາຍໃນໝູ່ພໍ່ຄ້າອາດຫວັງວ່າຈະເຮັດໃຫ້ການຄ້າຂາຍແບບຜົນກົດໝາຍນີ້ ຫຼຸດລົງ. ເພີ່ມຜົນປະໂຫຍດ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ເກີດເປັນຊ່ອງທາງເຮັດໃຫ້ມີການຜະລິດຫຼາຍຂຶ້ນ ກ່າວໄປສູ່ການເປັນພໍ່ຄ້າ ທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍຫຼາຍຂຶ້ນ. ຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາເຈົ້າສາມາດບັນລຸຂະໜາດ ຫຼື ສັດ ສ່ວນເສດຖະກິດ (ວິທີການທາງດ້ານເສດຖະກິດ) ແບບມີການແບ່ງເປັນສ່ວນໆ.

8.6 ໂຄງຮ່າງດ້ານການປະຊາສໍາພັນ

8.6.1 ການສະໜອງ ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຢີ

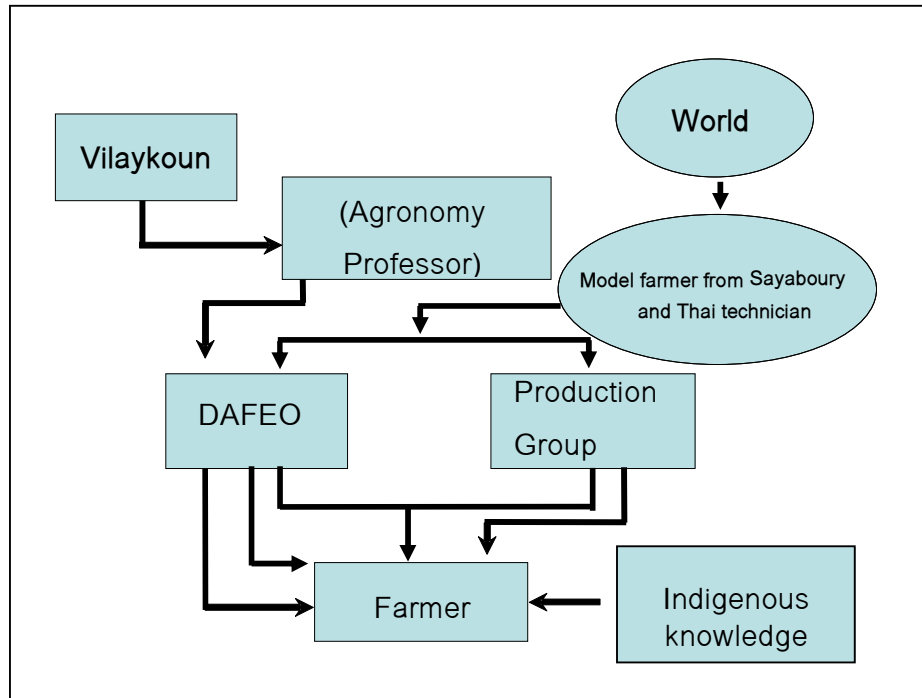
ການຕອບສະໜອງ ດ້ານຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບພາກປະຕິບັດທີ່ດີສຸດໃນການປູກພືດໃໝ່ ແລະ ເປັນພືດທີ່ ອ່ອນໄຫວ ເຊັ່ນ: ປູກກົວເຫຼືອງຢູ່ເມືອງຊຽງເງິນ ແມ່ນບັນຫາທີ່ຊັ້ນຂາດ ແລະ ຮັບປະກັນໃຫ້ມີຜົນເກັບກ່ຽວດີ. ປາສະຈາກຜົນເກັບກ່ຽວທີ່ດີ ກໍ່ຈະບໍ່ມີຫຍັງໃຫ້ ຄ້າ-ຂາຍ ກັນ. ຈະໃຫ້ຂໍ້ມູນ ທີ່ມີປະສິດຕິພາບ ຄືແນວໃດ ແລະ ກຶກ ກັບເວລາ ຊົ່ງເປັນເລື່ອງທີ່ທົ່ວຫຼາຍ.

ຮູບພາບທີ 4 ໄດ້ນຳສະເໜີ ເທັກໂນໂລຢີ ດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ສະໜອງໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ເມືອງຊຽງເງິນ ໄດ້ແນວໃດ? ບ/ສ ວິເລຄູນ ໄດ້ຈ້າງສາດສະດາຈານຊາວໄທ ຜູ້ທີ່ໄດ້ໃຫ້ການອົບຮົມໃຫ້ແກ່ ພ/ງ DAFEO ເປັນຜູ້ ກ່າຍກຸອດໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນຕໍ່ໄປ. ການອົບຮົມ ກ່າຍກຸອດຄວາມຮູ້ ໄດ້ໃຊ້ເວລາເຄິ່ງມື້ ສໍາລັບບ້ານໜຶ່ງ. ໃນ ບາງບ້ານ ການອົບຮົມຕອນຫຼັງນີ້ ໃຊ້ເວລາພຽງແຕ່ 2 ຊົ່ວໂມງ. ການອົບຮົມສ່ວນຫຼາຍ ແມ່ນເຮັດແບບໂອ້ລົມ ປຶກສາຫາລື ດຶກວ່າໃຫ້ການອົບຮົມແບບທີ່ວ່າ. ບັນຫາຕ່າງໆ ທີ່ພົວພັນໃນການປູກກົວເຫຼືອງ ການຮັບມືຈັດ ການແກ້ໄຂບັນຫາ. ແຜນພັບການແນະນຳພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ກ່ຽວກັບການປູກກົວເຫຼືອງ ໄດ້ສະ ໜອງໃຫ້ ໂດຍ: ທ່ານ ສາດສະດາຈານຊາວໄທ ໃນຊ່ວງ ການອົບຮົມ.

ອີກດ້ານໜຶ່ງ, ອົງການສຸພານິມິດ ໄດ້ວ່າຈ້າງຊາວກະສິກອນຕົວແບບ ຜູ້ທີ່ເຄີຍໄດ້ຮັບຜົນສໍາເລັດໃນການປູກກົວເຫຼືອງ ຈາກແຂວງໄຊຍະບູລີ ແລະ ພະນັກງານ ວິຊາການ ຄົນໄທ 1 ທ່ານ, ຜູ້ທີ່ໄດ້ໃຫ້ການອົບຮົມໃຫ້ແກ່ຫົວໜ້າ ຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກໍາ-ປ່າໄມ້, ຫົວໜ້າກຸ່ມຜູ້ຜະລິດກົວເຫຼືອງ ຜູ້ທີ່ຈະກ່າຍກຸອດການອົບຮົມ ໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ. ມັນຄວນຈະບັນທຶກໄວ້ວ່າ ມີຊາວກະສິກອນຈຳນວນໜຶ່ງ ມີປະສົບການມາໂດຍກໍາເນີດ ກ່ຽວກັບການປູກກົວເຫຼືອງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການປູກຂອງເຂົາເຈົ້າ ໄດ້ເຮັດໃນໄລຍະຜ່ານມາ ແມ່ນເຮັດຂະໜາດຈຳກັດ ໂດຍມີແນວໂນ້ມສໍາລັບ ການບໍລິໂພກພາຍໃນຄອບຄົວ.

ໂດຍແລເຫັນສິ່ງໃດຈະເກີດຂຶ້ນກໍ່ຕາມ, ຊາວກະສິກອນ ສາມາດຮຽນໄດ້ຢ່າງມີປະສິດຕິພາບ ຈາກການອົບຮົມ ຫຼື ອັນໃດກໍ່ຊ່າງ ພວກເຂົາສາມາດປະກອບການຈາກສິ່ງທີ່ພວກເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮຽນມາ ທີ່ອາດສາມາດວັດແທກ ຄວາມຮູ້ເລິກເຊິ່ງໄດ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການວິນິດໄສ ຈາກການລາຍງານກ່ຽວກັບເຫດຜົນທີ່ເປັນໄປໄດ້ ຂອງການປູກພືດທີ່ລົ້ມເຫຼວ. ບັນຫາໜຶ່ງ ການເລີ່ມຕົ້ນຈະຕ້ອງຄິດກ່ຽວກັບປະສິດຕິພາບ ຂອງການອົບຮົມທີ່ສະ ໜອງມາໃຫ້ນັ້ນ, ໄດ້ມີການດໍາເນີນແນວໃດ? ຮູບການຄືແນວໃດແທ້? ເປັນຂໍ້ມູນເອົາໃຫ້.

ອີງຕາມການສຳພາດ, ຊາວກະສິກອນບໍ່ປະຕິບັດຕາມຄຳແນະນຳ ເພາະວ່າພວກເຂົາເຈົ້າຮູ້ວ່າມັນເປັນ ຄື ແນວໃດ? ແຕ່ ອີງຕາມຊາວກະສິກອນ ມີການອົບຮົມທີ່ໄດ້ສະໜອງໃຫ້. ຮຽນເອົາບົດຮຽນຈາກປະສົບການ ດັ່ງ ກ່າວ ຊາວກະສິກອນຄວນ ຈະໄດ້ຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍກ່ວານີ້ ກັບເຂົາເຈົ້າເຂົ້າຮ່ວມການອົບຮົມ ທີ່ໄດ້ດຳເນີນ ເປັນລຸດຕໍ່ເນື່ອງກັນ ຕັ້ງແຕ່ຕົ້ນຈົນຈົບລະ ດູການ ແລະ ລົງນຳພາປະຕິບັດຕົວຈິງຢູ່ພາກສະໜາມ ແລະ ໄດ້ໃຫ້ການພິສູດ. ການອົບຮົມຄັ້ງດຽວ ດັ່ງທີ່ໄດ້ເຮັດຢູ່ ທີ່ ເມືອງ ຊຽງເງິນ ເຫັນວ່າຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍເທື່ອ.

ຮູບສະແດງ 4 ກະແສ ການໄຫຼວຽນ ຂອງເຕັກໂນໂລຢີ ດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ໄປສູ່ຊາວກະສິກອນ

8.6.1.1 ເຕັກໂນໂລຢີ ດ້ານການປູກຝັງ

ຊະນິດຂອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ທົບທວນຄືນ. ຕົວຢ່າງ ສັນຍາຂອງບໍລິ ສັດວິໄລຄູນ ທີ່ແນະນຳໃສ່ແນວປູກ ຕາມອັດຕາ 60 ກິໂລ/ຮຕ; ດ້ວຍເຫດທີ່ບ່ອນອື່ນ ໃສ່ໃນອັດຕາ 20-25 ກິ ໂລ/ຮຕ. ການໃຫ້ອັດຕາ ແນວພັນສູງ ເປັນເຫດພາໃຫ້ເກີດຕົ້ນຖົ່ວເຫຼືອງບຽດກັນຫຼາຍ, ເກີດ ຫົມໂພດ, ເກີດການຊ່ວງຊົງທາດອາຫານ ແລະ ໃນທີ່ ສຸດ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຫຼຸດລົງ. ຈາກທັດສະນະທາງດ້ານເສດຖະກິດ ການໃຫ້ອັດ ຕາແນວພັນສູງ ແມ່ນອນເປັນເຫດພາໃຫ້ ເກີດມີສິ່ງນຳເຂົ້າ Inputs ສູງ. ໃນກໍລະນີເຊັ່ນນີ້, ໝາຍວ່າ ຊາວກະສິ ກອນ ໄດ້ຮັບການກູ້ຢືມເກີນກ່ວາຄວາມຕ້ອງການ.

ຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ໃນການປູກຖົ່ວເຫຼືອງ ຈຳເປັນຕ້ອງຈັດແບ່ງຕື່ມອີກ ໂດຍມີເປົ້າໝາຍໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບລະບົບການປູກຝັງ ການປູກຢູ່ໃສ່ (ບ່ອນເນີນສູງ) ແຕ່ຕອນເລີ່ມລະດູຝົນ ແມ່ນຮຽກຮ້ອງເກີງພາກປະຕິບັດງານແບບ ເປັນລຸດ ຈາກບ່ອນທີ່ໄດ້ ກົກປູກມາແລ້ວໃນນາເຂົ້າ ພາຍຫຼັງທີ່ເກັບກູ້ເຂົ້າອອກແລ້ວ ກໍ່ຄືການເລີ່ມຕົ້ນຂອງລະ ດູແລ້ງ. ມັນອາດຈະເປັນເລື່ອງທີ່ດີ ທີ່ຈະໃຫ້ຄຳແນະນຳ ສະເພາະເຈາະຈົງແກ່ຊາວກະສິກອນ.

ບ່ອນປູກທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຄວນແຍກປະເພດດິນ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ. ມັນເປັນເລື່ອງທີ່ສຳຄັນ ຊຶ່ງຊາວກະສິ ກອນ ໄດ້ຖືກນຳພາໃຫ້ເລືອກເອົາດິນ ບ່ອນທີ່ຖົ່ວເຫຼືອງຈະຖືກປູກໃສ່. ມັນປຽບສະເໝືອນເປັນພືດຕະກູນຖົ່ວ ດ້ວຍຄວາມ ສາມາດທີ່ດຶງດູດເອົາທາດໄນໂຕເຈນ N ດ້ວຍຕົວເອງ, ຖົ່ວເຫຼືອງບໍ່ຈຳເປັນສ່ວນເພີ່ມ ເກີງແມ່ນວ່າມັນຖືກປູກຢູ່ບ່ອນດິນ ທີ່ຈິດຈາງ. ເກີງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຖົ່ວເຫຼືອງຍັງຕ້ອງການທາດຟົດຟໍລັດ P ແລະ ໄປຕາຊຽມ K ຢ່າງພຽງພໍ. ພວກມັນມີ

ຄວາມຕ້ອງການ P, K. ປູນຂາວ ອາດຈະຕ້ອງໃສ່ກ້າຫາກເປັນກົດຫຼາຍ. ການຕັດສິນໃຈ ທີ່ຈະເພີ່ມທາດຝຸ່ນເຄມີໃດ ນຶ່ງໃສ່ດິນ ຕ້ອງອີງຕາມສິ່ງທີ່ພື້ນໃຈ ແລະ ຜົນຂອງການວິໄຈດິນ ທັງວິ ນິໄສ ແທ້ໆ.

ແນວພັນກົວເຫຼືອງແຕກຕ່າງກັນ ຈະຮຽກຮ້ອງເຕັກນິກໃນການປູກກົວເຫຼືອງ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ການຈັດສັນຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຕ້ ດິນ, ການໃສ່ຝຸ່ນ ແລະ ໄລຍະເວລາຂອງການເກັບກູ້. ຊາວກະສິກອນ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ ຄວາມແຕກ ຕ່າງຂອງແນວພັນນັ້ນໆ, ຊຶ່ງຈະເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າຮັບຮູ້ວ່າ ຈະເຮັດຄືແນວໃດໃນການແກ້ໄຂຕ່າງໆ.

8.6.1.2 ການປ້ອງກັນ ແລະ ຈຳກັດສັດຕູພືດ

ໃນລະດູການປູກກົວທີ່ມີພື້ນສຳເລັດ ເມື່ອເວລາມີການປູກກົວເຫຼືອງ ຈະມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວກະສິກອນຈຳນວນຫຼາຍ ໃນ ເນື້ອທີ່ກວ້າງຂວາງ ຄວນເອົາໃຈໃສ່ ກົນໄກ-ເຄື່ອນທີ່ ເພື່ອປ້ອງກັນ. ກົວເຫຼືອງກຶກທຳລາຍ ດ້ວຍ ສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດ ພືດເກີດຂຶ້ນນັບຕັ້ງແຕ່ ໄລຍະສັກກ້າ, ກ່ອນການອອກດອກ, ການປະກອບການເປັນຝັກ, ການພັດທະນາການ ຂອງແກ່ນຢູ່ ໃນຝັກ. ຊາວກະສິກອນ ແລະ ພະນັກງານ DAFEO ຈຳເປັນຕ້ອງຮັບຮູ້ລ່ວງໜ້າ ກ່ອນວ່າ: ອັນໃດແມ່ນສັດຕູພືດ ແລະ ອັນ ໃດແມ່ນພະຍາດພືດຂອງກົວເຫຼືອງ ແລະ ມາດຕະການອັນໃດ ປ້ອງກັນ ໄດ້ດີ. ການຄວບຄຸມ ແລະ ກຳຈັດສັດຕູພືດແບບປະ ສົມປະສານ (IPM): ທາງເລືອກ ຈະເລືອກເອົາສິ່ງທີ່ກຶກຕ້ອງ ເພື່ອປ້ອງກັນດ້ວຍການນຳໃຊ້ ຢາປາບສັດຕູພືດແບບບໍ່ມີ ການຈຳແນກ (ທົ່ວໄປແບບບໍ່ເຈາະຈົງ) ສານເຄມີ ທີ່ ເປັນຄວາມສ່ຽງແບບອັນຕະລາຍ.

8.6.1.3 ເຕັກໂນໂລຢີ ຫຼັກການເກັບກ່ຽວ

ນອກເໜືອຈາກການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບພາກປະຕິບັດຕົວຈິງດ້ານການປູກພືດ, ມັນເປັນເລື່ອງ ສຳຄັນໃຫ້ແກ່ ຊາວກະສິກອນ ທີ່ຈະຕ້ອງຮຽນເອົາສິ່ງທີ່ກຶກຕ້ອງ ພາຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ແລະ ເຕັກໂນໂລຢີ ດ້ານການເກັບກ່ຽວຂຶ້ນເລົ່າ ການກຶກທຳລາຍ ໂດຍສັດຕູພືດ ຫຼື ກຶກຊົມເຊື້ອ ໂດຍເຊື້ອລາ ຊື່ *Aspergillus* ທີ່ຜະລິດສານເບື້ອຈາກເຊື້ອລາເກີດເປັນ ວົງມະເຮັງ ທີ່ເປັນເຫດໃຫ້ເກີດເປັນທາດເບື້ອ ອາດຈະຫຼຸດໜ້ອຍ ກຸອຍລົງ ຫາກມີການເກັບກູ້ ທີ່ກຶກແບບ, ກຶກເວລາ ແລະ ຕາກແດດພິພິດໃຫ້ທັນພາຍຫຼັງທີ່ເກັບກູ້.

8.6.2 ການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ

ຂໍ້ມູນຂ່າວສານການຕະຫຼາດ ລວມມີລາຄາຕ່າງໆ, ມາດຕະການດ້ານຄຸນນະພາບ, ບໍລິມາດທີ່ຕ້ອງການ ແລະ ການຕະ ຫຼາດ. ມັນແມ່ນການກຳໜົດພິພິດ ເຊັ່ນດຽວກັນ: ຜູ້ຂາຍ, ຜູ້ຊື້ ແລະ ການວາງແຜນທີ່ ທີ່ຕັ້ງຊ່ອງທາງ ຂອງການຕະ ຫຼາດ ເຊັ່ນ: ຜູ້ຜະລິດຕົ້ນຕໍ ຊາວກະສິກອນຄວນໄດ້ຮັບຂ່າວສານ ທີ່ຄັດເຈນກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດ. ມັນແມ່ນເລື່ອງທີ່ ສຳຄັນສຳລັບຊາວກະສິກອນ ຕ້ອງຮັບຮູ້ເຂົ້າໃຈວ່າ ວິທີການຜະລິດ ແລະ ການເກັບກ່ຽວ ຂອງເຂົາເຈົ້າມີພິພິດພາບ ໂດຍ ກົງຕໍ່ຄຸນນະພາບພິພິດ. ສະນັ້ນ, ລາຄາພິພິດ ແລະ ລາຍໄດ້ຂອງ ເຂົາເຈົ້າຈະມີພິພິດພາບ ໂດຍຂຶ້ນກັບຄຸນນະພາບ ຂອງພິພິດດັ່ງກ່າວ.

ອີກຕົວຢ່າງ, ມາດຕະການຕະຫຼາດສາກົນ ຮັບຮອງຄວາມລຸ່ມ 12% ແລະ ລະດັບຂອງເຊື້ອ Aflatoxin ບໍ່ກາຍ 20 ppb (ອະນຸພາກ ຕໍ່ ພັນລ້ານ) (ARPRODUC 2005). ເຊື້ອ Aflatoxin ແມ່ນສານເຄມີຊະນິດນຶ່ງ ທີ່ພາໃຫ້ ເກີດໂລກມະເຮັງ ທີ່ເກີດຈາກເຊື້ອລາ *Aspergillus flavus* ຊຶ່ງຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາໃນເມັດ ທີ່ມີຄວາມລຸ່ມ ສູງປະມານ 13-32% ການ ຕາກເມັດໃຫ້ແທ້ໆ ທີ່ມີຄວາມລຸ່ມ 12% ແມ່ນຫຼຸດຜ່ອນການເກີດເຊື້ອ Aflatoxin ນີ້ໄດ້.

ທາງ ບ/ສ ເກັບຊື້ກົວເຫຼືອງ ທີ່ມີຄວາມລຸ່ມສູງໃນລາຄາກຶກ ເພາະວ່າ ບ/ສ ຈະຕ້ອງຈ່າຍຄ່າອົບແຫ້ງເພື່ອເຮັດໃຫ້ຜະລິດຕະ ພັນເປັນທີ່ຍອມຮັບຂອງຕະຫຼາດສາກົນ. ນີ້ແມ່ນສາຍເຫດນຶ່ງ ທີ່ເຮັດໃຫ້ຄວາມລຸ່ມຂອງເມັດກະທົບ ລາຄາ. ອ້ອນແນວນັ້ນ, ບ/ສ ວິເລຄູນ ຈຶ່ງເກັບຊື້ກົວເຫຼືອງທີ່ມີຄວາມລຸ່ມ 18-19% ໃນລາຄາ 2.000 ກີບ/ກິໂລ, ສ່ວນຄວາມລຸ່ມມາດຕະການ 12% ແມ່ນເກັບຊື້ໃນລາຄາ 2.500 ກີບ/ກິໂລ (ລາຄາ ປີ 2005).

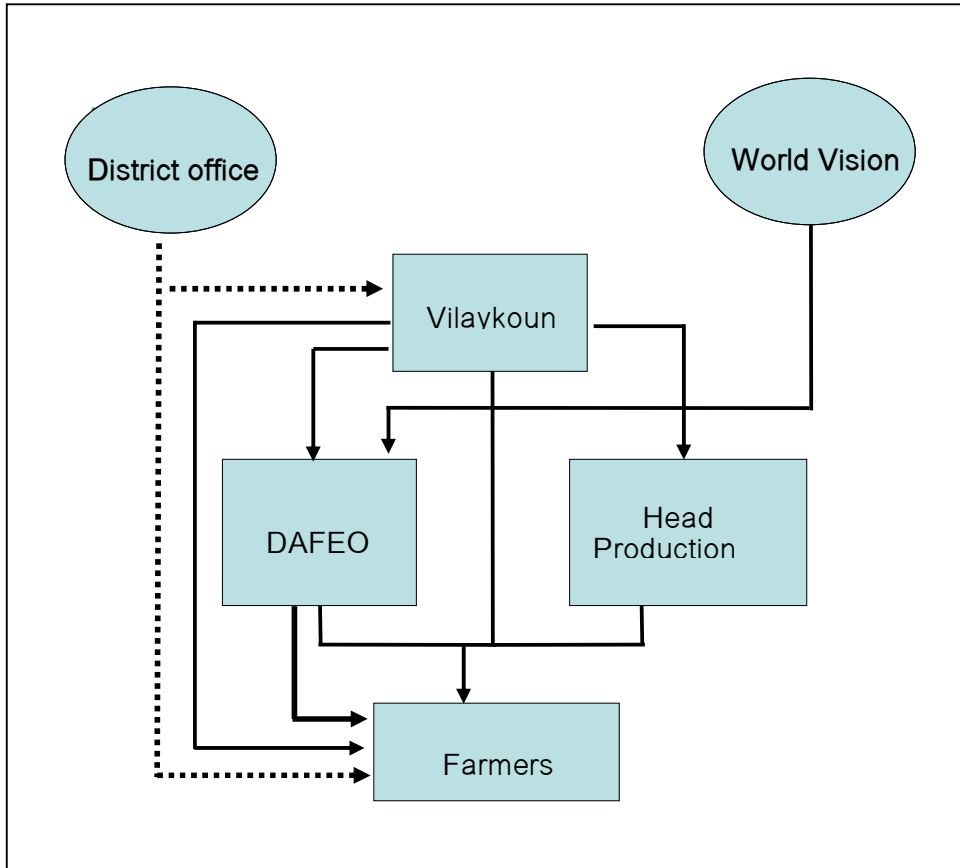
ໃນກໍລະນີ ຂອງຊາວກະສິກອນບາງຄົນ ຢູ່ເມືອງຊຽງເງິນ ທີ່ບໍ່ຂາຍກົວເຫຼືອງເທື່ອ ແມ່ນລໍຖ້າຂາຍເມື່ອກົວເຫຼືອງ ມີລາຄາ ດີຂຶ້ນ. ໃນຂະນະດຽວກັນ ເຂົາເຈົ້າສັງເກດເຫັນວ່າກົວເຫຼືອງ ທີ່ເກັບກ່ຽວມານັ້ນກໍາລັງຖືກແມງໄມ້ທຳລາຍ ແຕ່ບໍ່ຮູ້ຈັກຈະ ແກ້ໄຂແນວໃດ. ຊາວກະສິກອນຜູ້ນຶ່ງເວົ້າວ່າ ລາວໄດ້ໃຊ້ຜຸ່ນ ໄຮໂຊບຽມ ທີ່ຍັງເຫຼືອ ໃສ່ກົວ ເຫຼືອງທີ່ເກັບຮັກສາໄວ້ ຍ້ອນ ເຊື່ອວ່າ ຜຸ່ນໄຮໂຊບຽມ ດັ່ງກ່າວ ເປັນຢາປາບສັດຕູພືດ ຫຼື ເປັນຢາຂັບໄລ່ແມງໄມ້. ການສະໜອງຄວາມຮູ້ໃຫ້ ແກ່ຊາວກະ ສິກອນກ່ຽວກັບເຕັກນິກການເກັບຮັກສາທີ່ຖືກຕ້ອງ ສາມາດເຮັດໃຫ້ເຂົາ ເຈົ້າຮັກສາພັນຜະລິດໄດ້ຢ່າງປອດໄພ.

ຊາວກະສິກອນ ຈຳເປັນຕ້ອງຮູ້ຈັກລາຄາຕົວຈິງຂອງພັນຜະລິດ, ພໍຄ້າ, ຄ່ອງທາງການຕະຫຼາດ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານອື່ນໆ ເລີ່ມດຽວກັນ, ຊຶ່ງອີງຕາມຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວ ຊາວກະສິກອນສາມາດຕັດສິນໃຈວ່າ ເຂົາເຈົ້າຈະຂາຍເວລາໃດ ຫຼື ຂາຍຢູ່ໃສ ຫຼື ຈະປູກພືດຊະນິດໃດ ທີ່ເຂົາເຈົ້າຄິດວ່າຈະມີລາຍຮັບດີກ່ວາ. ຄວາມອາດສາມາດໃນການເຈລະຈາຕໍ່ລອງຂອງເຂົາເຈົ້າຈະ ໄດ້ຮັບການບັບປຸງ ກ້າເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ທັນກັບສະພາບການ.

8.6.3 ການຊີ້ນຳ ກວດກາ ຕິດຕາມ ແລະ ການລາຍງານ

ຮູບສະແດງ 5: ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງລະບົບການຊີ້ນຳ ກວດກາ ຕິດຕາມ ພາຍໃນໝູ່ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການຜະລິດ ກົວເຫຼືອງ ໃນເມືອງຊຽງເງິນ. ການຊີ້ນຳ ກວດກາ ຕິດຕາມ ໃນເຮືອຂອງຊາວກະສິກອນ ແມ່ນໄດ້ເຮັດໂດຍລຳພັງ ຂອງ ພ/ງ DAFEO (ໄດ້ສະແດງ ໃນຮູບພາບ ເປັນເສັ້ນໃຫຍ່ເຂັ້ມ) ຫຼື ບາງເທື່ອກໍ່ຮ່ວມກັບ ພ/ງ ຂອງ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ຫຼື ພ/ງ ຂອງ ອົງການສຸພານິມິດ. ວິໄລຄູນ ແລະ ສຸພານິມິດ ກໍ່ເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນຈະຕ້ອງ ໄດ້ລົງສະໜາມ ຢ່າງເປັນປະຈຳ ເພື່ອຊີ້ ນຳ ກວດກາ ຕິດຕາມ ກິດຈະກຳ ຕ່າງໆ ຂອງຊາວກະສິກອນ ແຕ່ຫາກ ມີ ພຽງແຕ່ ກວດກາ ຮ່ວມກັບ ພ/ງ DAFEO ພວກ ເຮົາ ມີຄວາມຂັດແຍ່ງດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບຄວາມຖີ່ ຂອງການລົງຢ້ຽມຢາມ ຊີ້ນຳ ກວດກາ ຕິດຕາມ.

ອີງຕາມການລາຍງານ ຂອງ ພ/ງ ວິໄລຄູນ ແລະ ພ/ງ DAFEO ພວກເຂົາເຈົ້າ ໄດ້ຊີ້ນຳ ກວດກາ ຕິດຕາມ ຮ່ວມກັນຢ່າງ ເປັນປະຈຳກັບ ຫົວໜ້າກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ, ແຕ່ອີງຕາມການລາຍງານຂອງຊາວກະສິກອນ ບັນຫານີ້ ບໍ່ແມ່ນຄືທີ່ໄດ້ກ່າວມາ. ການ ຊີ້ນຳ ກວດກາ ຕິດຕາມ ໂດຍ ພະ ນັກງານເມືອງ ແມ່ນໜ້ອຍຫຼາຍ (ຈະເປັນເສັ້ນຂາດ).

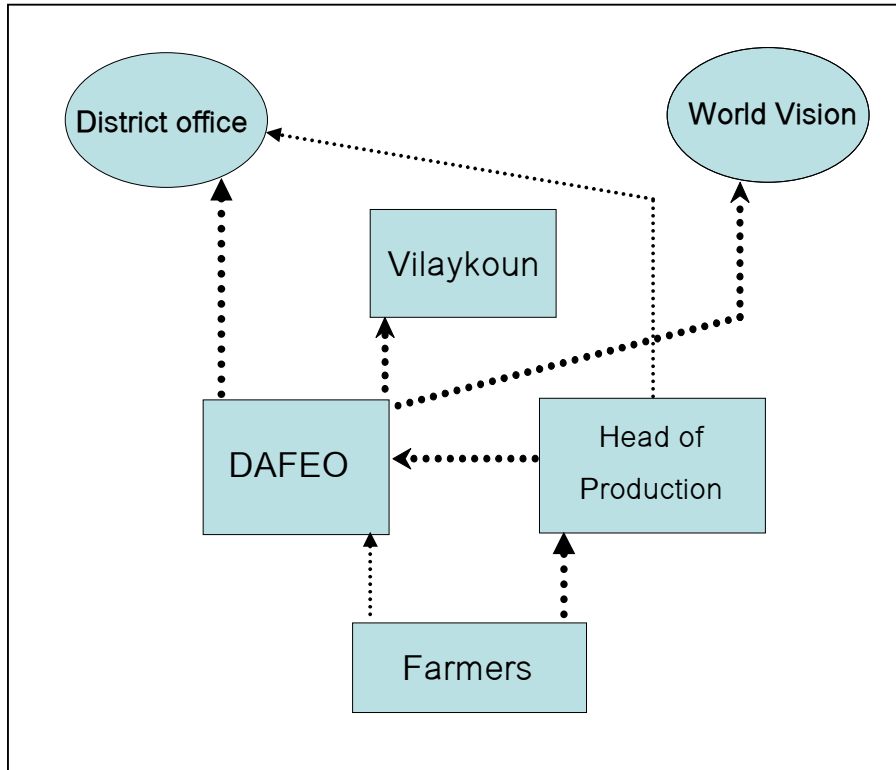
ຮູບສະແດງ 5: ລະບົບການຊີ້ນຳ ກວດກາ ຕິດຕາມ ພາຍໃນພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຜະລິດ ກົວເຫຼືອງ ທີ່ເມືອງຊຽງເງິນ.

ມາເຖິງປະຈຸບັນ ມີພຽງ ໙/໑ ຫ້ອງການສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ-ປ່າໄມ້ ພຽງແຕ່ 5 ຄົນ ຢູ່ໃນເມືອງຊຽງເງິນ. ໙/໑ DAFEO 1 ຄົນ ແມ່ນແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ຮັບຜິດຊອບ 1 ເຂດ (ການແບ່ງເຂດພັດທະນາ) ແຕ່ລະເຂດ ລວມມີ 6 -14 ໝູ່ບ້ານ. ໙/໑ DAFEO ບໍ່ສະເພາະແຕ່ລົງຊີ້ນຳ ກວດກາ ຕິດຕາມ ການຜະລິດກົວເຫຼືອງ ແຕ່ຫາກ ຊີ້ນຳ ກວດ ກາ ຕິດຕາມ ການປູກພືດ ອື່ນໆນຳ ອີກ. ອັດຕາສ່ວນທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ ຂອງ ໙/໑ DAFEO ຕໍ່ກັບຈຳນວນ ຂອງຊາວ ກະສິກອນ ຊຶ່ງພວກເຂົາເຈົ້າ ທີ່ບໍລິການຮັບ ໃຊ້ຈຳນວນການປູກພືດຊະນິດອື່ນໆ ທີ່ເຂົາເຈົ້າ ຊີ້ນຳ ກວດກາ ຕິດ ຕາມ ແລະ ສະພາບທາງລົດຂອງພື້ນທີ່ຕ່າງໆ ຊຶ່ງເຂົາ ເຈົ້າຈະລົງອ້ຽມຢາມ. ມັນອາດເປັນເລື່ອງທີ່ເຂົາບໍ່ໄດ້ ຊຶ່ງ ການຊີ້ນຳ ກວດກາ ຕິດຕາມ ບໍ່ພຽງພໍ ແລະ ການສະໜັບສະ ໜູນ ທາງດ້ານເຕັກນິກ ທີ່ຈະສາມາດສະໜອງໃຫ້ແກ່ ຊາວກະສິກອນໄດ້.

ກົນໄກການລາຍງານແບບຕໍ່ເນື່ອງ ແມ່ນໄດ້ສະແດງໄວ້ ໃນ ຮູບສະແດງ 6. ຊາວກະສິກອນລາຍງານໃຫ້ແກ່ຫົວໜ້າກຸ່ມຜູ້ທຳ ການຜະລິດ ກ່ຽວກັບບັນຫາຕ່າງໆ ກ່ຽວພັນກັບການຜະລິດກົວເຫຼືອງຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ. ຫົວໜ້າ ອາດຈະນຳເອົາຂໍ້ມູນ ຕ່າງໆ ຈາກກຸ່ມຊາວກະສິກອນຂອງຕົນສົ່ງຕໍ່ ໄປໃຫ້ ໙/໑ DAFEO. ໃນທາງກັບພະນັກງານ DAFEO ຈະສົ່ງຕໍ່ກ່ຽວກັບຂໍ້ ມູນຂ່າວສານກັບຄືນໄປໃຫ້ແກ່ ວິໄລຄູນ ແລະ ສຸພານິມິດ. ເວລາໃດ ແລະ ເຮັດແນວໃດ ທີ່ວິໄລຄູນ ຫຼື ສຸພານິມິດ ຈະຮັບຜິດ ຊອບຕໍ່ກັບບັນຫາເຫຼົ່ານັ້ນ ຍັງເປັນເລື່ອງທີ່ຍັງບໍ່ທັນແຈ້ງ.

ອີງຕາມປະສົບການຂອງຊາວກະສິກອນຈຳນວນນຶ່ງ ຜູ້ມີແນວພັນປູກທີ່ບໍ່ອອກ, ເຂົາເຈົ້າກໍ່ໄດ້ລາຍງານທັນທີ ທັນໃດໃຫ້ແກ່ ຫົວໜ້າກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ ກ່ຽວກັບສະຖານະການຂອງເຂົາເຈົ້າ. ພວກເຂົາແມ່ນຄາດການວ່າ ແນວພັນທີ່ຈະມາ ທົດແທນ ໑/ສ ວິໄລຄູນນີ້ ອາດຈະສະໜອງໃຫ້ໄດ້. ແຕ່ບໍ່ເປັນແຕ່ບຸນ, ບໍ່ມີການທົດແທນແນວປູກມາໃຫ້ເລີຍ. ມັນເປັນເລື່ອງທີ່ບໍ່ແຈ້ງຂາວ

ຫຼື ວ່າບັນຫາໃດ ໄປຮອດແລ້ວ ຜູ້ຮັບຫາກເຮັດຄືວ່າເສີຍໄວ້ ຫຼື ວ່າຂ່າວຄາວ ແມ່ນໄດ້ຮັບແລ້ວ ແຕ່ຫາກບໍ່ມີຄວາມເອົາໃຈໃສ່ ບໍ່ຫົວຊາ. ການລາຍງານແບບຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ລະບົບຄວາມຮັບຜິດຊອບ ມີປະສິດທິພາບ, ການແກ້ໄຂທີ່ເປັນໄປໄດ້ ຕໍ່ກັບບັນຫາການຜະລິດຄວນຈະຖືກສະໜອງໃຫ້ທັນເວລາ.

ຮູບສະແດງ 6: ກະແສການໄຫຼວຽນ ພາຍໃນພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບການຜະລິດຖົ່ວເຫຼືອງ ທີ່ເມືອງຊຽງເງິນ

9. ຜົນກະທົບ ທີ່ເປັນໄປໄດ້ ກ່ຽວກັບການຜະລິດຖົ່ວເຫຼືອງ

ຜົນກະທົບຮອບດ້ານກ່ຽວກັບການຜະລິດຖົ່ວເຫຼືອງ ສາມາດສັງເຂບໄດ້ໂດຍອີງຕາມ 4 ບັນຫາຕົ້ນຕໍ. ທ່າມກາງນັ້ນ, ພວກເຂົາຖືກນຳສະເໜີແບບແຍກເພື່ອຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ, ມັນຄວນຈະບັນທຶກໄວ້ວ່າ ບັນຫາຫຍັງຢາກ ສັບສົນດົນຈົງແມ່ນມີການພົວພັນພາຍໃນ. ແຕ່ລະບັນຫາ ອາດຈະສົ່ງຜົນສະທ້ອນໂດຍທາງກົງ ຫຼື ທາງອ້ອມ ໃຫ້ກັນ ແລະ ກັນ.

9.1 ຜົນກະທົບບົວເວດ ທາງດ້ານການກະເສດ

ເປັນອັນຍອມວ່າ ຖົ່ວເຫຼືອງເປັນພືດຕະກູນຖົ່ວ ທີ່ສາມາດດຶງດູດເອົາທາດ ໂນໂຕຣເຈນ ມັນຈຶ່ງມີຜົນກະທົບໃນທາງ ບວກຕໍ່ກັບຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນໃນລ່ວງໄລຍະຍາວ. ແຕ່ແນວໃດກໍ່ຕາມ, ມັນຂຶ້ນຢູ່ກັບການໄພສະນາການຂອງດິນ ທີ່ມີມາແຕ່ກຳເນີດ, ຊຶ່ງຖົ່ວເຫຼືອງຕ້ອງການໃສ່ຜຸ່ນ ໄປຕາລຽມ K ຫຼື ຟົດຟໍລັດ P ເພີ່ມເຕີມອີກ.

ການປະສົມປະສານຂອງຖົ່ວເຫຼືອງ ຕາມລະບົບທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ ຈະເປັນການນຳໃຊ້ສູງສຸດກໍ່ຄືການສະໜອງ ລາຍຮັບເພີ່ມໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ. ກັບກາຍເປັນລະບົບການປູກພືດໝູນວຽນ, ການປູກຖົ່ວເຫຼືອງພາຍຫຼັງ ການເກັບກູ້ເຂົ້າບາແລ້ວຈະ

ເປັນພິນກະທົບໃຫ້ແກ່ການປູກເຂົ້າໃນປີກັດໄປ ກໍ່ຍ້ອນວ່າ ມີການປັບປຸງດິນ ແລະ ການຮັກສາຄວາມຊຸ່ມຂອງດິນ. ບັນຫານີ້ ແມ່ນຄວາມນິຍົມທີ່ສຸດ ເມື່ອຕໍ່ເຜືອງຂອງຕົ້ນເຂົ້າຈາກລະດູການປູກ ໄດ້ຖືກນຳໃຊ້ເປັນເຜືອງກົບປົກອ້ອມກົວເຫຼືອງ. ການ ກົບປົກດ້ວຍເຜືອງ ຍັງເປັນການຄວບຄຸມ ການເຕີບໃຫຍ່ຂອງສັດຕູພືດ. ໃນໄລ່ (ບ່ອນເນີນສູງ) ກົວເຫຼືອງ ອາດຈະປະສົມ ປະສານ ໃນລະບົບການປູກພືດພູນວຽນແບບເປັນຜືນໃຫຍ່ ຫຼື ເປັນຕອນນ້ອຍຫຼາຍບ່ອນສຳລັບການປັບປຸງດິນ. ກົວເຫຼືອງ ຍັງສາມາດປູກສະຫຼັບກັບສາລີ ໂດຍບໍ່ມີຜົນເສຍ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້ສະມັດຕະພາບ ຂອງສາລີຫຼຸດລົງແຕ່ປະການໃດ.

ການປູກພືດກົວເຫຼືອງ ແຕ່ລະນິດດຽວອາດຈະງ່າຍດາຍໃນການຈັດການ ແຕ່ພວກເຮົາຄວນຈະລະມັດລະວັງ ທີ່ຈະພິຈາລະ ນາເຖິງ ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືການກະເສດແບບຟຸ່ມເພື່ອຍ. ການລະບາດຂອງສັດຕູພືດຕ່າງໆ ເປັນເລື່ອງທີ່ເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະລະ ບາດໃນລະບົບການປູກພືດແບບລະນິດດຽວ. ການຮັບຮູ້ວ່າ ກົວເຫຼືອງມີການເສຍຫາຍ ຂອງສັດຕູຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນທຸກໆ ສະພາວະການ ການເຕີບໃຫຍ່ນັບຕັ້ງແຕ່ກ່ອນການປູກ ຈົນໄປເຖິງການເກັບກ່ຽວ, ຄຸວກະສິກອນ ອາດຈະຖືກຍົວະຍວນ ຢ່າງງ່າຍດາຍ ໃຫ້ນຳໃຊ້ ຢາປາບສັດຕູພືດ. ໃນຂະນະດຽວ ເຊັ່ນນີ້ ຍັງເປັນເລື່ອງທີ່ຫາກໍ່ເປັນ, ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງແບບ ຍືນຍົງກ່ຽວກັບການຄວບຄຸມ ແລະ ກຳຈັດສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ (IPM) ແລະ ການຈັດສັນໄພສະນາການ ແບບປະ ສົມປະສານ (INM) ສົມຄວນທີ່ຈະຕ້ອງ ໄດ້ສົ່ງເສີມ.

ການປູກພືດພູນວຽນ, ປູກພືດສະຫຼັບ ແລະ ການນຳໃຊ້ແນວພັນທີ່ທົນທານຕໍ່ກັບພະຍາດພືດ ແມ່ນພາກປະຕິບັດ ທີ່ດີຈຳນວນ ນຶ່ງ. ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື ການກະເສດ ທີ່ບໍ່ຮູ້ຈັກແຍກແຍະ ອາດຈະຂັດຂວາງນັບຕັ້ງແຕ່ ເປັນເລື່ອງ ຂົ່ມຂູ່ໃຫ້ແກ່ສະພາບແວດ ລ້ອມ ທັງເປັນການຫຼຸດຜ່ອນຜົນປະໂຫຼດຂອງຈຸດລາຍໄດ້ຕ່ຳສຸດ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ. ເຄື່ອງມືການກະເສດ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໃນປັດຈຸບັນ ແມ່ນແພງຫຼາຍ ແລະ ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນຖືກນຳເຂົ້າຊຶ່ງມີການກ່ຽວພັນຕໍ່ກັບການແຮງເງິນໂດລາ ໄວ້ໃນປະເທດ.

ການຜະລິດກົວເຫຼືອງ ອາດຈະມີພິນກະທົບໃນແງ່ລົບ ຕໍ່ກັບການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນ ກ້າຫາກປູກຢູ່ບ່ອນທີ່ມີ ຄວາມຄ້ອຍ ຊັນ ໂດຍປາດສະຈາກມາດຕະການການຄວບຄຸມ. ດ້ວຍເຫດນີ້ມັນຈຶ່ງເປັນເລື່ອງທີ່ສຳຄັນທີ່ຈະລວມ ເອົາເຕັກນິກໃນເຊິ່ງ ອານຸລັກ (ຮັກສາ) ເຊັ່ນ: ການປູກຕາມແລວຄັນຄູ ຫຼື ປູກເປັນແລວພືດແບບຮິ້ວທາງຂວາງ ເມື່ອເວລາທີ່ຈະສົ່ງເສີມ ການ ປູກກົວເຫຼືອງໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ.

ມັນອາດຈະມີຄວາມລອບຄອບດ້ານການກົດດັນ ທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ຈະເຂັ້ມຂຸ້ນຫຼາຍຂຶ້ນກ່ຽວກັບການຜະລິດກົວເຫຼືອງ ທົ່ວປະເທດ ບໍ່ສົມຄວນສົ່ງເສີມການຜະລິດແບບແຜ່ວກາງ ແລະ ຈຸດຊົ່ງມີບົດຮຽນໃຫ້ຮູ້ຢູ່ທີ່ປະເທດອາເມລິກາໃຕ້, ປະເທດ ບຣາຊິນ ແລະ ປາລາກວາຍ. ບໍລິເວນກວ້າງຂວາງຂອງປ່າພືດຖືກທຳລາຍກ້ຽງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເປັນບ່ອນ ທຳການຜະລິດ ກົວເຫຼືອງ. ລັດຖະບານ ປະເທດບຣາຊິນ, ໃນເລື່ອງທີ່ຕາມອັດຕາເຄື່ອນໄຫວຂອງປ່າພືດທີ່ເສຍຫາຍ ເຂດແມ່ນ້ຳ Amazon ໄດ້ຮັບສັນຍາເຕືອນຂອງສຽງກະດິ່ງ. ມັນເຕືອນບອກວ່າພາຍໃນ 12 ເດືອນ ໄປເຖິງ ເດືອນ 8 ປີ 2004, ອັດຕາເຄື່ອນ ໄຫວທີ່ເສຍຫາຍ ຕາມລະດັບ 10 ປີ ແມ່ນເສຍຫາຍສູງ ແລະ ມັນໃຫ້ເຫດຜົນຄວາມເສຍຫາຍ ໃຫ້ແກ່ປະເທດບຣາຊິນກ່ຽວ ກັບການຄົ້ນພົບທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເວົ້າລວມ ແລະ ການສົ່ງອອກ ກົວເຫຼືອງຂອງປະເທດບຣາຊິນ ແມ່ນດັ່ງສະນັ້ນຫວັ່ນ ໄຫວ ແບບຜິດທຳມະດາ. (Monahan 2005).

9.2 ພິນກະທົບ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ລາຄາປາກສາງ ຂອງຟາມ 2.000-3.000 ກີບ/ກິໂລ ຂອງກົວເຫຼືອງ ມີຄ່າສູງກ່ວາລາຄາເຂົ້ານາ 1.200-1.500 ກີບ/ ກິໂລ ຫຼື ສາລີ 1.000-2.000 ກີບ/ກິໂລ (ລາຄາ ປີ 2004 ທີ່ເມືອງຊຽງເງິນ). ເມື່ອມີການປະສົມ ປະສານກັບລະບົບການ ທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ. ກົວເຫຼືອງອາດຈະສະໜອງ ແຫຼ່ງລາຍຮັບເພີ່ມ. ທີ່ບ້ານຫ້ວຍໂຄດ ເມືອງ ຊຽງເງິນ, ລູກຈັນຕີ ມີລາຍຮັບສຸດທິ 120.000 ກີບ ຕໍ່ແປງ ທີ່ມີຂະນາດເນື້ອທີ່ 500 ມ² ທີ່ລາວໃຊ້ປູກກົວເຫຼືອງ ພາຍຫຼັງທີ່ລາວເກັບກູ້ເຂົ້ານາອອກແລ້ວ.

ໂຄງການຄົ້ນຄ້ວາກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຂດພູດອຍ ຮ່ວມມື ລາວ - ອູແອດ ໄດ້ທົດລອງສຶກສາປຽບທຽບ ໃນບ້ານຄັດ ເລືອກ ຢູ່ເມືອງໂພນໄຊ ແຂວງ ຫຼວງພະບາງ ແລະ ເມືອງນາໝ້ ແຂວງ ອຸດົມ ໄຊ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ສະມັດຕະພາບ ຂອງສາລີ ບໍ່ໄດ້ບົ່ງບອກເຖິງການຫຼຸດລົງ ເມື່ອເວລາປູກສະຫຼັບກັບກົວເຫຼືອງ. ສິ່ງທີ່ໄດ້ປຽບ ຂອງຜົນຜະລິດກົວເຫຼືອງ

ເຮັດໃຫ້ມີລາຍຮັບເພີ່ມ ແຕ່ 1,3 ລ້ານ ປຽບທຽບ 0.6 ລ້ານ ຈາກການປູກ ພືດສາລີ. ອີງໄປກ່າວນັ້ນ, 7 ຈາກ 15 ຄົນ ທີ່ ເປັນຊາວກະສິກອນ ວ່າ ປູກພືດສະຫຼັບໄດ້ຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນເທື່ອ ຂອງການເສຍຫຼາຍ ຊຶ່ງເຄີຍເສຍຫຼາຍ 3 ເທື່ອ ຫຼຸດລົງ ມາເປັນ 2 ເທື່ອ ຕໍ່ກັບລະດູການປູກຝັງ (Sisavath et al 2005). ນີ້ມີຄວາມໝາຍວ່າ ແມ່ນການປະຢັດກ່ຽວກັບແຮງງານ ເປັນສິ່ງນຳເຂົ້າ (Inputs) ໂດຍສະເພາະແຮງງານຂອງເພດຍິງ ຜູ້ທີ່ໃຊ້ແຮງງານ ໂດຍບໍ່ມີການຕິດແລ້ວເພື່ອການເສຍຫຼາຍ ບ່ອນທີ່ປູກສາລີ.

ເປັນພືດສ້າງລາຍຮັບ ຊຶ່ງຕັ້ງໃຈວ່າ ເພື່ອການສົ່ງອອກ, ກົວເຫຼືອງເປັນພືດທີ່ມີຄວາມຮູ້ສຶກອ່ອນໄຫວ ຕໍ່ກັບລາຄາ ຂຶ້ນໆ ລົງໆ ໃນຕະຫຼາດສາກົນ. ລາຄາ ແມ່ນຖືກບົກລ່າງໂດຍພື້ນຖານລາຍໃຫຍ່, ນີ້ເປັນກໍລະນີ ຢູ່ທີ່ປະເທດໄທ. ມັນເປັນເລື່ອງທີ່ ເກີດຂຶ້ນກ່ຽວກັບຕະຫຼາດສາກົນຫາກປະຕິເສດທີ່ຈະຊື້ ດັ່ງທີ່ເຄີຍມີປະສົບການກັບໝາກເດືອນ ໃນຕົ້ນປີ 2000. ການປ້ອງ ກັນຄວນຈະເຮັດຢ່າງເອົາຈິງເອົາຈັງ ຊຶ່ງຊາວກະສິກອນຈະບໍ່ກັບກາຍເປັນຄົນໝົດກຳລັງໃຈຕໍ່ກໍລະນີ. ການປູກພືດແບບ ທະວີຄູນຫາກຫຼາຍ ເມື່ອທຽບກັບການປູກພືດແບບຄະນິດດຽວ ມີຄວາມໄດ້ປຽບທາງດ້ານເສດຖະກິດ. ກ້າຫາກລາຍຮັບ ຈາກກົວເຫຼືອງຫາກລົ້ມເຫຼວ, ການປູກພືດອື່ນໆ ສາມາດເພີ່ງພາລາຍຮັບ ແບບກົງໄປກົງມາໄດ້.

ມັນເປັນເລື່ອງທີ່ຫຍຸ້ງຍາກ ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນລາວ ທີ່ຈະແຂ່ງຂັນກັບຟາມຂະໜາດໃຫຍ່ ນຳໃຊ້ກົນຈັກທີ່ທັນສະໄໝ ໃນ ປະເທດບຣາຊິນ, ອາເມຣິກາ ແລະ ບັນດາປະເທດເອີຣົບ ຊຶ່ງເປັນປະເທດ ທີ່ມີຄວາມສາມາດຜະລິດພືດດ້ວຍຕົນທຶນຕ່ຳ. ຊາວກະສິກອນລາວເຮົາ ສາມາດຍາດເອົາທ່າໄດ້ປຽບຂອງຄວາມເໝາະສົມທາງດ້ານການຕະຫຼາດ ໄດ້ບໍ່? ປັດຈຸບັນມັນ ມີຄວາມສຳນຶກປູກເພື່ອສຸຂະພາບເກີດຂຶ້ນ ພາຍໃນໝູ່ສາທາລະນະໂດຍສະເພາະ ໃນບັນດາປະເທດເອີຣົບ ແລະ ອາເມຣິ ກາ ການອ້າງອີງປູກເປັນທາດອາຫານຢ່າງເປັນອົງການ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການບໍລິໂພກຊີ້ນໃຫ້ໜ້າມາມັກອາຫານປະເພດເຈ ແມ່ນຄວາມມຸ້ງຫວັງຊຶ່ງພໍ້ຄ້າລາວເຮົາ ແລະ ລັດຖະ ບານ ຄວນຈະເອົາທ່າໄດ້ປຽບດັ່ງກ່າວ.

ການຄ້າຂາຍກົວເຫຼືອງຄວນພິຈາລະນາ ບໍ່ແມ່ນສິ່ງກົວເຫຼືອງແບບເປັນວັດຖຸດິບ ແຕ່ຫາກແມ່ນເຄິ່ງແບບ ເຄິ່ງການປຸງ ແຕ່ງ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບ ເພື່ອສະໜອງມູນຄ່າເພີ່ມຂຶ້ນ. ການປຸງແຕ່ງແບບທ້ອງຖິ່ນຈະຊ່ວຍ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຕ້ອງ ການອັນເປັນພື້ນຖານຜະລິດຕະພັນຫຼັກ ເຊັ່ນ: ນ້ຳມັນພືດ ເພື່ອໃຊ້ແຕ່ງກິນ ແລະ ນ້ຳອອດກົວເຫຼືອງຊຶ່ງເປັນເລື່ອງທີ່ຂາດ ບໍ່ໄດ້ສຳລັບຄົນລາວ.

ຜະລິດຕະພັນທີ່ເຮັດດ້ວຍກົວເຫຼືອງ ເຊັ່ນ: ອາຫານ ຫຼື ເຂົ້າໝີມັງ ແມ່ນເປັນອາຫານທີ່ມີສ່ວນປະສົມຂອງກົວເຫຼືອງ ປະ ກອບດ້ວຍໄພສະນາການສູງສຸດ. ນີ້ແມ່ນທ່າແຮງອັນນຶ່ງ ສຳລັບການປັບປຸງຄຸນນະພາບອາຫານແກ່ສັດ ກ້າຫາກນຳໃຊ້ໂດຍ ກົງ. ມັນອາດສາມາດກະຕຸກຄຸກຢູ່ສັນຫຼັງຂອງທຸລະກິດໂຮງສີອາຫານສັດເພື່ອປຸງແຕ່ງສ່ວນປະສົມນັ້ນ. ຄວາມໄດ້ປຽບທາງ ດ້ານເສດຖະກິດມີເປົ້າໝາຍເພື່ອກຸ້ມຕົນເອງໂດຍພື້ນຖານ. ຜະລິດຕະພັນກົວເຫຼືອງ ແລະ ຜະລິດຕະພັນ ທີ່ເຮັດດ້ວຍກົວ ເຫຼືອງ ສົມຄວນທີ່ຈະໄດ້ຮັບຂອງການສຶກສາຄັ້ງນີ້. ການຄົ້ນໃຊ້ທ້ອງຖິ່ນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມໄວ້ວາງໃຈ ກ່ຽວກັບຕະ ຫຼາດການສົ່ງອອກ.

9.3 ຜົນກະທົບທາງດ້ານວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ

ກົວເຫຼືອງ ປຽບສະເໝືອນເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບ ມີຜົນກະທົບໃນແງ່ບວກ ທີ່ເປັນທ່າແຮງແຫ່ງການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ພາຍໃນໝູ່ຊາວກະສິກອນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ມັນເປັນເລື່ອງສຳຄັນທີ່ຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບອຳນາດ ຈະເປັນຜູ້ເຂົ້າ ຮ່ວມທີ່ຫ້າວຫັນໃນບັນຫາການຄ້າຂາຍ. ພວກເຂົາເຈົ້າອາດສາມາດຕໍ່ລອງໃຫ້ໄດ້ລາຄາດີໂດຍສະເພາະ ພາຍໃຕ້ໂຄງການ ປູກແບບມີສັນຍາ. ໂອກາດຕ່າງໆ ສຳລັບການຕັ້ງສະຫະກອນລວມໝູ່ດ້ານການຜະລິດ ແລະ ການຕະຫຼາດມີຄວາມຈຳເປັນ ທີ່ຈະຕ້ອງຄົ້ນພົບ. ສະໜອງຄວາມໄວ້ເນື້ອເຊື່ອໃຈ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ທາງດ້ານການຕະຫຼາດ ບວກກັບເຕັກໂນໂລຢີ ທີ່ຮູ້ເຮັດຮູ້ທຳ ແມ່ນວຽກງານການສົ່ງອອກ.

ກົວເຫຼືອງ ເປັນອາຫານໃຫ້ແກ່ມະນຸດດ້ວຍທາດໂປຣຕີນ ການສົ່ງເສີມໃຫ້ຄົວເຮືອນບໍລິໂພກ ຈະຊ່ວຍປັບປຸງດ້ານໄພສະນາ ການ ແລະ ສົ່ງຜົນສະທ້ອນອັນດີແກ່ສຸຂະພາບໃຫ້ແກ່ຜູ້ທຳການ ນອກຈາກນັ້ນ, ຜະລິດຕະພັນທີ່ເປັນສ່ວນປະສົມ ຂອງກົວ

ເຫຼືອງ ເປັນທາດອາຫານໂພສະນາການໃຫ້ແກ່ສັດ. ດ້ວຍການໃຫ້ອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບແກ່ສັດລ້ຽງພື້ນບ້ານ, ສັດມີສຸຂະພາບດີຂຶ້ນ, ເຕີບໂຕ ແລະ ການສືບພັນ ແມ່ນຖືກຕ້ອງຕາມທີ່ຄາດຫວັງໄວ້. ການຜະ ລິດສັດທີ່ດີຂຶ້ນນຳໄປສູ່ການ ເຮັດໃຫ້ແຫຼ່ງລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຊັບສົມບັດຄົງທີ່ໃຫ້ແກ່ຟາມຂອງຄົວເຮືອນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການລະມັດລະວັງ ຈຳຕ້ອງໃຫ້ມີ ກ່ຽວກັບທາດເຊື້ອລາເປັນທີ່ເປັນທາດເປື່ອ ແລະ ມີຜົນສະທ້ອນ ຕໍ່ມະນຸດ.

ຄວນຈະແຈ້ງໃຫ້ຊາວກະສິກອນຮັບຮູ້ຢ່າງລະອຽດລະອໍ ເພື່ອປ້ອງກັນ ຫຼື ລົດໝ້ອຍກຸອຍລົງສານເຈືອປົນຂອງເຊື້ອລາ ທີ່ເປັນທາດເປື່ອຂອງກົວເຫຼືອງ ໃນຊ່ວງເກັບກູ້ ແລະ ເກັບຂຶ້ນເລົ້າ. ຄົນຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍມີບົດບາດ ໃນການສົ່ງເສີມການປູກກົວເຫຼືອງເປັນພືດສ້າງລາຍຮັບບໍ່? ອີງຕາມການລາຍງານຂອງ ໂຄງການຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ເຂດພູດອຍ ຮ່ວມມື ລາວ-ຣູແອດ (ຄກ ຄກປຂ ລຊ) ການທົດລອງ ສັງເກດປຽບທຽບ ໂດຍ ສີສະຫວາດ et al 2005, ກົວເຫຼືອງ ໄດ້ປູກແບບພື້ນເມືອງມາແລ້ວ ໂດຍຊາວກະສິກອນ ເຜົ່າມົ້ງ, ດັງນັ້ນ, ມັນກໍ່ເປັນເລື່ອງທີ່ງ່າຍຂຶ້ນ ທີ່ຈະສົ່ງເສີມການປູກກົວເຫຼືອງພາຍໃນກຸ່ມຜູ້ຜະລິດຂອງຄົນເຜົ່າ.

ແມ່ຍິງ ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ໄດ້ປຸງແຕ່ງກົວເຫຼືອງສຳລັບການບໍລິໂພກຂອງຄອບຄົວ ແລະ ສາມາດປຸງແຕ່ງກົວເຫຼືອງເປັນນ້ຳເຕົາຮູ້ ແລະ ເຮັດເປັນຜະລິດຕະພັນດອຍ. ພວກເຂົາຮູ້ຕະຫຼາດວັດຖຸດິບຂອງກົວເຫຼືອງ ກໍ່ຄືຜະລິດ ຕະພັນຊຶ່ງແມ່ນສ່ວນປະສົມເປັນນ້ຳບົດຂອງກົວເຫຼືອງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ປະຊາຊົນພາຍໃນໝູ່ບ້ານໄຊສຳພັນ ເມືອງນາໝ້ ແຂວງ ອຸດົມໄຊ ເວົ້າວ່າ ກົວເຫຼືອງບໍ່ໄດ້ແມ່ນພືດຕົ້ນຕໍສຳລັບຄອບຄົວ. ມັນເປັນເລື່ອງທຳອິດທີ່ປູກ ກົວເຫຼືອງ ໃນປີ 2004 ຕອນທີ່ ຄກຄກປຂ ລຊ ສະເໜີໃຫ້ປູກກົວເຫຼືອງ. ມີຊາວກະສິກອນຈຳນວນແຕ່ໜ້ອຍດຽວໃຫ້ຄວາມສົນໃຈທີ່ຈະປູກຕື່ມອີກໃນປີຕໍ່ໄປ. ສ່ວນພວກທີ່ບໍ່ຢາກສືບຕໍ່ປູກກົວເຫຼືອງ ໄດ້ກ່າວວ່າ ພວກເຂົາບໍ່ຮູ້ວ່າຕະຫຼາດກົວເຫຼືອງນັ້ນ ຢູ່ໃສ? ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ ພວກເຂົາບໍ່ມັກກິນ ແລະ ອ້າງວ່າມັນບໍ່ແຊບ. ບາງເທື່ອການໃຫ້ຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດ ແລະ ສອນພວກເຂົາເຈົ້າ ດ້ວຍຫຼາຍວິທີການກ່ຽວກັບການແຕ່ງອາຫານ ແລະ ຊ່ວຍເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເຫັນໄດ້ຄຸນຄ່າຂອງພືດຊະນິດນີ້.

ການກະຕຸກຊຸກຍູ້ ໃຫ້ໄປເຫັນນ້ຳນົມກົວເຫຼືອງ, ເຕົາຮູ້, ຜະຫຼິດຕະພັນກົວເຫຼືອງດອຍ ທີ່ຊື້ຂາຍໃນຕະຫຼາດໃຫຍ່ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ຕາມເສັ້ນທາງຂອງກຳແພງນະຄອນວຽງຈັນ. ມັນໄດ້ໃຫ້ລາຍຮັບແກ່ແມ່ຍິງທີ່ຂາຍ ມັນເປັນເລື່ອງທີ່ອ້າງໂດຍຊາວກະສິກອນ ອັນທີ່ເອີ້ນວ່າ ຜູ້ຊື້ກົວເຫຼືອງທີ່ຖືກກົດໝາຍໃນເມືອງຂອງພວກເຂົາເຈົ້າ ຕົວຈິງແລ້ວແມ່ນພໍ້ຄ້າຍອຍ ຜູ້ທີ່ຊື້ຜະລິດຕະພັນປຸງແຕ່ງຂອງກົວເຫຼືອງ.

9.4 ຜົນກະທົບ ທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ຂອງສະຖາບັນ

ລະບົບການເສຍພາສີ ແລະ ການອອກໃບອານຸຍາດ (ທະບຽນ) ຄວນຈະໄດ້ທົບທວນຄືນ ເພື່ອເປັນການກະຕຸກ ຊຸກຍູ້ການລົງທຶນຕື່ມອີກ ແລະ ຄ້າຂາຍແບບເສລີ. ຕະຫຼາດສາກົນຕັ້ງລາຄາພື້ນຖານ ຊຶ່ງພໍ້ຄ້າທ້ອງຖິ່ນບໍ່ສາມາດຈະສົ່ງຜົນສະທ້ອນໄດ້. ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ກຳໄລທີ່ໜ້າເພິ່ງພໍໃຈ, ບ/ສ ມີແນວໂນ້ມຮຽງເກັບຊື້ກົວເຫຼືອງດ້ວຍລາຄາຕ່ຳ ທີ່ຈະລົດເຊື້ອຄ່າປະຕິບັດງານ (ບໍລິຫານ) ແລະ ໃນຄວາມເປັນຈິງ, ຊາວກະສິກອນແບກຮັບພາລະໜ້າທີ່ ຂອງພາສີ ຕ່າງໆ. ວິໄລຄູນ ເວົ້າວ່າກ້າຫາກການເສຍພາສີ ຫາກຕ່ຳ ຫຼື ຍົກເວັ້ນ ພວກເຂົາສາມາດຂຶ້ນລາຄາ ເກັບຊື້ກົວເຫຼືອງໄດ້ ຈາກຊາວກະສິກອນ.

ການກຳນົດ ລະດັບພາສີ ແລະ ອາກອນ ທີ່ສົມມາພາຄວນໃຫ້ແກ່ຕະຫຼາດກົວເຫຼືອງ ຢູ່ເມືອງຊຽງເງິນ ແມ່ນຢູ່ໃນກອບຂອງການສຶກສາເທື່ອນີ້. ເມື່ອເບິ່ງແບບຜິວເຜີນ ຄ່າອາກອນ ແລະ ຄ່າພາສີ ສຳລັບ ບ/ສ ວິໄລຄູນ ແລ້ວຄ້າຍກັບວ່າເປັນສາລະທີ່ສຳຄັນ. ສຳລັບເຫດຜົນ, ມັນເປັນເລື່ອງທີ່ສຳຄັນສຳລັບຜູ້ອອກນະໂຍບາຍ ທີ່ຈຳແນກ ອອກໄດ້ວ່າ ຈະແບກຫາບຄ່າພາສີ ແລະ ອາກອນຄືແນວໃດ ຕໍ່ກັບປະສິດທິພາບການຕະຫຼາດທີ່ກະທົບໃສ່ ຜູ້ຄ້າ ຂາຍ, ຕໍ່ຊາວກະສິກອນ ກໍ່ຄືກັບລັດຖະບານ.

ການສົ່ງເສີມປູກກົວເຫຼືອງເປັນບໍລິເວນກວ້າງຂວາງ ໃຊ້ພືດຊະນິດໃໝ່ ຄືກັນກັບກົວເຫຼືອງ ບ່ອນທີ່ທັງສອງ ຊາວກະສິກອນ ແລະ ພ/ງ ຫ້ອງການສົ່ງເສີມກະສິກຳເມືອງ ມີຄວາມຮູ້ພິເສດ ຮູ້ເຕັກໂນໂລຢີ ທີ່ຈຳກັດ ສາມາດບັງເກີດຜົນຕໍ່ກັບລະບົບການຜະລິດກ່ຽວກັບການທົດລອງປຽບທຽບ ແລະ ຄວາມຜິດພາດ. ໃນສະພາບການ ບ່ອນທີ່ການຢູ່ລອດຂອງ ຄອບຄົວທີ່ເຮັດຟາມ ຢູ່ລະດັບສ່ຽງບັນຫານີ້ ບໍ່ເປັນທີ່ເພິ່ງປາດກະໜາ. ດັ່ງນັ້ນ, ການລົງທຶນ ສົມຄວນທີ່ຈະຕ້ອງເຮັດ ໃນການ

ເພີ່ມພູນຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານເຕັກນິກ ຂອງພະນັກງານທ້ອງຖານສົ່ງເສີມກະສິກໍາເມືອງ ຜູ້ທີ່ໃນທາງກັບສາມາດ
ສະໜອງ ແລະ ສະນັບສະໜູນຊາວກະສິກອນ. ນະໂຍບາຍ ສົ່ງສະນັບ ສະໜູນແບບປະ ສົມປະສານ ທຽບກັບການປູກຊະນິດ
ປະເພດດຽວ ຄວນຈະໄດ້ກະຕຸກຊຸກຍູ້.

ອັດຕາສ່ວນ ຂອງ ພ/ງ ທ້ອງຖານສົ່ງເສີມກະສິກໍາເມືອງ ໃນຄວາມສໍາພັນຕໍ່ກັບຈຳນວນຊາວກະສິກອນ ທີ່ພວກເຂົາເຈົ້າ
ຈະຕ້ອງຮັບໃຊ້ ມີຄວາມຈຳເປັນຢ່າງຍິ່ງ. ໃນກໍລະນີຂອງເມືອງລຽງເງິນ, ມີນັກກະເສດສາດ ພຽງ 4 ຄົນ ຮັບໃຊ້ຊາວກະ
ສິກອນ 54 ຜູ້ບ້ານ ຫຼື ສະເລ່ຍແລ້ວ 18-19 ຜູ້ບ້ານ ຕໍ່ກັບທ້ອງຖານສົ່ງເສີມກະສິກໍາເມືອງ 1 ຄົນ. ຈຳນວນ ພ/ງ ທ້ອງ
ຖານສົ່ງເສີມກະສິກໍາເມືອງ ອາດຈະເພີ່ມຂຶ້ນໄດ້. ໃນທາງກົງໄປກົງມາ ອາດຈະເພີ່ມພູນຄວາມອາດສາມາດທາງດ້ານເຕັກ
ນິກ ໃຫ້ແກ່ຫົວໜ້າກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ. ພວກເຂົາເຈົ້າບໍ່ສະເພາະແຕ່ຮັບໃຊ້ປຽບສະເໝືອນເປັນຈຸດສູນກາງແຫ່ງຄວາມຮັບຮູ້ທາງ
ດ້ານເຕັກໂນໂລຢີ; ແຕ່ຫາກຍັງເປັນຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງດ້ານການຕະຫຼາດ. ການປະສານງານທີ່ຕິດແທດ, ການຊື້ນໍ້າ ກວດ
ກາ ຕິດຕາມ ແລະ ລະບົບການລາຍງານແບບຕໍ່ເນື່ອງ ສາມາດປັບປຸງ ໂດຍຜ່ານຫົວໜ້າກຸ່ມທີ່ໄດ້ຜ່ານການອົບຮົມທີ່ດີ.

ພາຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ແລະ ສິ່ງທີ່ອໍານວຍຄວາມສະດວກດ້ານການຂົນສົ່ງ ບວກກັບເຄືອຂ່າຍເສັ້ນທາງທີ່ໄດ້ ຮັບການປັບ
ປຸງ ສາມາດເປັນການລົງທຶນໄດ້ ແຕ່ລັດຖະບານ ແລະ ຂະແໜງການເອກະຊົນ ຮ່ວມກັນເຮັດໃຫ້ເລື່ອງດັ່ງກ່າວ ເປັນຈິງ
ເປັນຈັງ.

9.5 ເລື່ອງພິເສດ ກ່ຽວກັບການເກີດເຊື້ອລາ ທາດເປື້ອ

ການເຈືອປົນຂອງເຊື້ອລາ ທາດເປື້ອ ມີການພົວພັນທາງດ້ານວິທະຍາສາດກ່ຽວກັບດິນ ແລະ ການປູກພືດຕ່າງໆ, ເສດຖະ
ສາດ, ວັດທະນະທຳ ສັງຄົມ ແລະ ນະໂຍບາຍ ສະກຸບັນ. ຈາກຈຸດອື່ນຂອງວິທະຍາສາດກ່ຽວກັບ ດິນ ແລະ ການປູກພືດ
ຕ່າງໆ, ການເຕີບໂຕຂອງເຊື້ອລາ (ຕະກຸນເຊື້ອເຫັດ) ຊື່ : *Aspergillus* ໃນ ກົວເຫຼືອງ ອາດຈະລົດໜ້ອຍ ກອຍລົງໄດ້ ໂດຍ
ມາດຕະການ ດັ່ງຕໍ່ລົງໄປນີ້:

- (1) ນໍາໃຊ້ ແນວພັນ ທີ່ມີຄຸນນະພາບດີ ຕອນເວລາປູກ.
- (2) ນໍາໃຊ້ ແນວພັນ ທີ່ທົນທານຕໍ່ກັບເຊື້ອລາ ທາດເປື້ອ
- (3) ຫຼີກເວັ້ນການກົດດັນ ຈາກຄວາມຊຸ່ມຊື່ນຫຼາຍກວ່າ 20 ວັນ ໃນຊ່ວງທ້າຍ ຂອງການປູກ (ພາຍຫຼັງເກັບກູ້)
- (4) ຫຼີກເວັ້ນການທຳລາຍ ຕໍ່ກັບພັກ ຫຼື ກຶກທຳລາຍ ຈາກກົນໄກ ຫຼື ໂດຍແມງໄມ້ ໃນເວລາເກັບກ່ຽວ
- (5) ເກັບກ່ຽວໃຫ້ຖືກກັບເວລາທີ່ສຸກງອມ.
- (6) ຟາດ ຕີ ແລະ ຕາກແດດ ໃນທັນທີທັນໃດ ມີການບັນຈຸ ຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ 12%.
- (7) ການສັງເກດເລົ້າ (ເຢຍ).

ຈາກບັນຫາທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ການເຈືອປົນ ຂອງເຊື້ອລາ-ທາດເປື້ອ ຈະເຮັດໃຫ້ລາຄາກົວເຫຼືອງຕົກລົງ ຢ່າງຮຸນ
ແຮງ. ລະດັບເຊື້ອລາ-ທາດເປື້ອສູງ ຈະເຮັດໃຫ້ກົວເຫຼືອງບໍ່ສົມບູນ ໃຫ້ແກ່ການບໍລິໂພກຂອງມວນມະນຸດ. ດັ່ງນັ້ນ, ອາດຈະ
ກາຍເປັນລາຄາ ເປັນເກດຂອງອາຫານສັດ ຊຶ່ງປົກກະຕິແລ້ວຈະຕໍ່າກ່ວາເກດ ທີ່ເປັນອາຫານໃຫ້ ແກ່ມະນຸດ. ຊາວກະສິ
ກອນຜູ້ນຶ່ງອາດຈະສາມາດຜະລິດ ສະມັດຕະພາບສູງ ແລະ ຄາດວ່າເປັນລາຍຮັບທີ່ດີ ແຕ່ບັນຫານີ້ ສາມາດປະຕິເສດຢ່າງ
ງ່າຍດາຍໄດ້ ໂດຍການມີໜ້າຂອງການເກີດເຊື້ອລາ-ທາດເປື້ອ. ຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ບໍ່ຂາຍໂດຍທັນທີ ທັນໃດ ພາຍຫຼັງການ
ເກັບກູ້ ຍັງລໍກ້າລາຄາດີ ອາດຈະໝົດສິດເສຍ ລາຍຮັບ ຍ້ອນການເຈືອປົນຂອງ ເຊື້ອລາ-ທາດເປື້ອ ຈາກການບໍ່ເອົາໃຈ
ໃສ່ເກັບມ້ຽນຂຶ້ນສາງ.

ນະໂຍບາຍ ທີ່ດຶງປະດັບ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນ ທາງດ້ານສະກຸບັນ ເປັນເລື່ອງສໍາຄັນທີ່ທຸດໝ້ອຍກອຍລົງ ການເກີດ
ເຊື້ອລາ-ທາດເປື້ອ ໃນກົວເຫຼືອງ. ໃຫ້ການອົບຮົມຈຳນວນນຶ່ງ ແກ່ຊາວກະສິກອນ, ດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ
ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ. ການແຕກແຫງ ແລະ ສິ່ງທີ່ອໍານວຍຄວາມສະດວກຕໍ່ການເກັບມ້ຽນ ແລະ ລະບົບການຂົນສົ່ງທີ່ມີ
ປະສິດຕິພາບ ໄດ້ຖືກລົງທຶນ ທີ່ລັດຖະບານ ແລະ ຂະແໜງການເອກະຊົນ ສາມາດສຸມໃສ່.

ຍົກຕົວຢ່າງ, ບໍລິສັດວິເລຄູນ ໄດ້ລົງທຶນສໍາລັບເຄື່ອງອົບແຫ້ງກົວເຫຼືອງ ແລະ ພືດອື່ນໆ. ນີ້ແມ່ນການເພີ່ມຄ່າຊັບສົມບັດຄົງທີ່ ຂອງບໍລິສັດ ຊຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຊົດເຊີຍ ເທົ່າທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍ້ອນບໍລິ ມາດໜ້ອຍຂອງ ກົວເຫຼືອງ ພາຍໃນປີນີ້, ມັນຈຶ່ງບໍ່ມີຄວາມສາມາດ ທີ່ຈະແລ່ນເຄື່ອງຈັກ ຢ່າງມີປະສິດິພາບ ທີ່ ພຽງພໍໄດ້.

ກ່ຽວກັບບັນຫາ ວັດທະນະທຳ-ສັງຄົມ, ແມ່ຍິງ ຜູ້ຈະທີ່ແຕ່ງກົວເຫຼືອງ ແລະ ຜະລິດຕະພັນ ຂອງ ກົວເຫຼືອງ ສໍາລັບຄອບຄົວ ຄວນສໍາລັບກ່ຽວກັບຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານສຸຂະພາບ ອັນເປັນຍ້ອນເຊື້ອລາ-ທາດເບື້ອ ໃນຂະນະດຽວກັນນັ້ນ, ການບໍລິ ໂພກກົວເຫຼືອງ ແມ່ນໄດ້ມີການສົ່ງເສີມເພື່ອປັບປຸງດ້ານໂພສະນາການຄອບຄົວ. ມັນອາດເປັນຜົນຮ້າຍດ້ວຍບັນຫາ ສຸຂະ ພາບ ເຊັ່ນ: ເປັນມະເຮັງໃນຕັບ ກ້າຫາກແມ່ນບໍ່ຖືກແຈ້ງໃຫ້ຮັບຊາບ ໃນຂະນະດຽວ ກັນເຊັ່ນນີ້ ຢູ່ປະເທດອິນເດຍ ເດັກ ນ້ອຍເກີດໂລກຕັບແຂງ.

10. ສະຫຼຸບ

ການຄ້າພົນຜະລິດຂອງກົວເຫຼືອງ ແມ່ນທ່າແຮງອັນຍິ່ງ ຂອງແຫຼ່ງລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ, ພໍ່ຄ້າ ແລະ ລັດຖະບານ, ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ປັດໃຈທາງດ້ານການຕະຫຼາດ ໂຄງປະກອບທາງດ້ານການປະຊາສໍາພັນ ກາຍເປັນຕົວກຳນົດ ຈຳ ນວນຍິ່ງ ເພື່ອຄວາມສໍາເລັດໃນການສົ່ງເສີມການປູກກົວເຫຼືອງ, ເປັນພືດສ້າງລາຍຮັບ ຢູ່ໃນ ພາກເໜືອ ຂອງ ສປປ ລາວ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການກາຍເປັນພືດສິນຄ້າໃໝ່, ການຜະລິດກົວເຫຼືອງຈຶ່ງປະເຊີນກັບຄວາມທ້າທາຍ ຕ່າງໆ. ການສົ່ງເສີມຢ່າງວ່ອງໄວ ໃນການປູກພືດຊະນິດດຽວຢ່າງຂະໜາດກວ້າງຂວາງ ຈະຕ້ອງໄດ້ເຮັດຢ່າງລະມັດລະວັງ. ນະໂຍ ບາຍທີ່ເປັນທີ່ດິນນໍ້າ ຊຶ່ງກະຕຸກຊຸກຍູ້ລະບົບການຈັດທຳຟາມ ແບບປະສົມປະສານ ບວກກັບການສະນັບສະໜູນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ທາງດ້ານການຕະຫຼາດສາມາດຊ່ວຍສົ່ງເສີມ ການຜະລິດກົວເຫຼືອງແບບຍືນຍົງ. ນອກນັ້ນ, ການທົບທວນນະໂຍບາຍ ຕ່າງ ໆ ກ່ຽວກັບການຄ້າຂາຍທີ່ມີຢູ່ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ເຮັດເພື່ອຜັກດັນ ຊາວກະສິກອນ ແລະ ພໍ່ຄ້າ ໃຫ້ສືບຕໍ່ຜະລິດກົວເຫຼືອງ.

ຄວາມພະຍາຍາມຂອງລັດຖະບານ ທີ່ຈະເຮັດໄປພ້ອມໆກັນ, ຂະແໜງການເອກະຊົນ ຕົວແທນຜູ້ບໍລິຈາກ ແລະ ຊາວກະສິ ກອນ ຈະມີຜົນກະທົບເປັນແງ່ບວກຢ່າງສຸກສຸດ ຈາກນີ້ເວດການກະເສດ, ເສດຖະກິດ, ວັດທະນະທຳ ສັງຄົມ ແລະ ບັນຫາ ນະໂຍບາຍທາງດ້ານສະຖາບັນ, ສ້າງຈິດສໍາພັນທີ່ເປັນຜົນກະທົບໃນທາງບວກ, ຜູ້ເປັນສ່ວນ ການສາມາດກະກຽມ ແລະ ເອົາອອກມາເຮັດ ປ້ອງກັນຮັກສາແບບເຂັ້ມງວດ ຕໍ່ກັບການເປັນເບກະນວມຮອງ ຮັບການກະທົບ. ປະສົບການທີ່ໄດ້ ມາ ຈາກການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການໃຫ້ວິຊາການຮູ້ແບບພິເສດ ຢ່າງພຽງພໍ ໃຫ້ແກ່ທັງຄູ ພ/ງ DAFEO ໃນ ການປູກພືດໃໝ່ ຈະຮັບປະກັນໄດ້ສະມັດຕະພາບທີ່ໄດ້ຜ່ານການປັບປຸງ. ຈັດສ້າງການຊື້ນໍ້າ-ກວດ-ຕິດຕາມ ຢ່າງເປັນປະຈຳ ແລະ ລະບົບການລາຍງານແບບຕໍ່ເນື່ອງ ສາມາດສະໜອງ ການສະນັບສະໜູນ ຢ່າງທັນເວລາ ແລະ ການແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ມີ ອ້ອມສະໜາມການຜະລິດ. ມັນເປັນເລື່ອງທີ່ສໍາ ຄັນທີ່ໂຄງການ ຄກປ ຂ ລຊ ລິເລີ່ມສ້າງຕັ້ງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ການ ຕະຫຼາດ ຊຶ່ງຈະເຊື່ອມໂຍງຜູ້ຜະລິດກັບ ການຕະຫຼາດ ແລະ ກັບຂະແໜງການເອກະຊົນ ແຕ່ການຮັກສາຄວາມດຸນດ່ຽງດ້ານ ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງຜູ້ເປັນສ່ວນກາງ ທຸກໆຄົນ. ເບີດການປະຊາສໍາພັນພາຍໃນພາກສ່ວນ ທີ່ເປັນສ່ວນກາງ ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບ ການສົ່ງເສີມ. ຊະນິດຍິ່ງຂອງການເຮັດ ການສຶກສາ-ຄົ້ນຄວ້າ, ການສ້າງເອກະສານກ່ຽວກັບຂະບວນການ ແມ່ນໄດ້ລົງ ມືເຮັດ ດ້ວຍແຜນການ ເພື່ອສົ່ງເສີມກົວເຫຼືອງເປັນທີ່ສ້າງລາຍຮັບ ແມ່ນຄວາມຈຳເປັນແທ້ຈິງ. ບັນຫາວັດທະນະທຳ-ສັງ ຄົມ ໄດ້ພົວພັນເຖິງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ ທີ່ຮັບຮອງເອົາໄດ້ ແມ່ນຄວາມຈຳເປັນໃຫ້ແກ່ການສຶກສາ ແລະ ສ້າງເປັນເອກະ ສານ.

ມັນຄວນບັນທຶກໄດ້ວ່າ ບົດສະຫຼຸບທີ່ໄດ້ນໍາສະເໜີໃນທີ່ນີ້ ແມ່ນເປັນເລື່ອງຈິງສໍາລັບກໍລະນີ ຂອງ ເມືອງຄຽງເງິນ ໂດຍສະ ເພາະ ກໍລະນີການສຶກສາບ້ານ. ເມືອງອື່ນໆ ອາດມີປະສົບການຄ້າຍຄືກັນ ຫຼື ແຕກຕ່າງ. ມັນອາດເປັນ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ ຈະສ້າງປະສົບການເຫຼົ່ານັ້ນ ເພື່ອວິເຄາະ ແບບມີການສົມທຽບ.

11. ເອກກະສານອ້າງອີງ

ARPODUC 2005, ການດຳເນີນການຄ້າ ແລະ ການສົ່ງອອກພືດສິນຄ້າ ຂອງປະເທດອາກຊັງຕີນ.
Debruyne 1, ກົວເຫຼືອງ, ເອກກະສານບໍ່ໄດ້ກຳນົດວັນພະນົດ ຂອງສະມາຄົມກົວເຫຼືອງອາເມຣິກາ.
ICRISAT, ສະກຸບບັນຄັ້ນຄວາມພຶດພາບາຊາດ ສຳລັບເຂດເຄິ່ງແຫ້ງແລ້ງຂອງເຂດຮ້ອນ
IITA, ສະກຸບບັນພາບາຊາດການກະສິກຳເຂດຮ້ອນ, 2000
Monahan J 2005, ການປ່ຽນສະພາບຂອງກົວເຫຼືອງຂອງປະເທດປາຣາກວາຍ
Pandey RK, ສີສະຫວັດ, ນາວົງໄຊ, ສຸກຂີ ແລະ ອື່ນຕາ 2005
Shurtleff W ແລະ Aoyagi A 2004
Truelsen S. 2003,
USDA,